

ינואר, פברואר, מארס

אדבוטיסטים
שומרי שבת

2012 א

תמונות קצרות של אלוהינו

מדרין לכתבי הקודש ליום שבת
ינואר, פברואר, מארס, 2012

תמונות קצרות של אלוהינו

מאת: ג'ו אן דוידסון

עורך: ריצ'ארד אמרם אלופר
chaimveshalom@sdaisrael.org

הוצאת "חיים ושלום"
עיצוב ואיורים: ודים ברגין
מאנגלית: שולמית גלאור

מערכת: לינקולן 4 ירושלים 94186

תוכן העניינים:

1	שלושת הפנים באלוהות •.....	8
2	בראשית •.....	15
3	אלוהים כגואל •.....	22
4	אלוהי החסד והמשפט •.....	29
5	קדושת ה' •.....	36
6	ה' נותן התורה •.....	43
7	אדון השבת •.....	50
8	לשמור על הבריאה •.....	57
9	כתבי הקודש וההיסטוריה •.....	64
10	הבטחת התפילה •.....	71
11	אלוהים כאמן •.....	78
12	סיפורי אהבה •.....	85
13	הבטחת שיבתו •.....	92

המדריך ללימודי תנ"ך ליום שבת חובר במשרד המדריך ללימודי תנ"ך למבוגרים בועדה הכללית של האדוונטים שיומרי השבת. הכנת המדריך נעשית תחת פיקוחה הכללי של ועדה בינלאומית להערכת כתבי יד של מדריכי שבת, שחבריה משרתים בתור עורכים. המדריך היוצא לאור משקף את המלצות הועדה, ולא בהכרח או בלבד את כוונת הסופר(ים).

גירסאות תנ"ך

ציטוטי הברית החדשה לקוחים מתוך: הברית החדשה המודרנית, גירסא 2.1; הברית החדשה תרגום דליטש, גירסא 2.0

כל הזכויות שמורות © לחברה לכתבי הקודש בישראל, 1976, 1991. החומר ניתן ברשות.

מבוא

תמונות קצרות של אלוהינו

מי יכול להתבונן בתמונות שצולמו על ידי טלסקופ החלל האבל, ולא להשתאות מיופיו של היקום? סופר שהתפעל מהתמונה המפורסמת של "גלקסיית הסומבררו", תהה: "איך נוכל לרדת לעומקם של הדעת, העוצמה, המחשבה, האמיתות והמטרות שהושקעו בגלקסיית הסומבררו (שאינה אלא אחת מיני מיליארדי גלקסיות אחרות)? הנה אנחנו כאן בנקודה זעירה של הבריאה, כל כך קטנים ומבודדים ודברים רבים כל כך נפרשים לנגד עינינו, ועם זאת הם נבצרים לחלוטין מהבנתנו."

ואולם, אין ספק שבזרא היקום מדהים בהרבה מהיקום עצמו, שכן רק ישות כבירה יותר מהיקום יכלה לברוא אותו.

מובן שכאדוונטיסטים שומרי שבת, האל שאותו אנו עובדים ומשרתים הוא ה' אלוהים, שברא את היקום וכל אשר בו, כולל את גלקסיית הסומבררו ואת הקוורקים, המרכיבים את החומר הקיים בה ובכל מקום אחר.

בהקשר זה (של האל שאותו אנו עובדים ומשרתים) אנו נלמד ברבעון קצת "תיאולוגיה" – מונח טכני ל"חקר האלוהות". אחרי הכול, האם אין זה חשוב ללמוד על אודות האלוהים שאותו אנו עובדים ומשרתים ובו אנו בוטחים, האל האחד שאותו צונו לאהוב "בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מַאֲדְךָ וּבְכָל שְׁכָלְךָ"? (לוקס י' 27).

התמונה המוצגת בכתבי הקודש על אודות אלוהים היא רחבה מאוד. אכן, אהבת אלוהים שבה ומודגשת בהם, אך אנו משתוקקים לדעת דברים רבים יותר על אודותיו. לדוגמה, בכתבי הקודש מופיעים מאות שמות שונים של אלוהים. כל אחד ואחד מהם עשוי להעניק לנו תובנה עמוקה

יותר על האל הכביר, המושל בשמיים ובארץ. דוגמה נוספת, אלוהינו הוא אל טוב ומיטיב, נדיב ורב חסד. (שחקן פוקר מקצועי שזכה לאחרונה במיליוני דולרים בתחרות, הודה לישוע על זכייתו קבל עם ועדה!) ברבעון זה נתבונן באלוהים בהיבטים השונים שלו כפי שהתגלו לנו ובמשמעותם מבחינתנו ברמה המעשית. נתחיל עם מספר "יסודות", כגון שלושת הפנים באלוהות – אמיתה מדהימה שעל פיה אלוהים הוא אחד, ועם זאת הוא מאחד בתוכו שלוש ישויות אלוהיות. בהמשך, נתמקד באלוהים הבורא – דוקטרינה המהווה את הבסיס לכל מה שאנו מאמינים בו. לאחר מכן נבחן את פועל הגאולה של אלוהים, שכן על אף שנבראנו בצלם ה', אנו חיים בעולם השרוי בחטא, ולכן אנו זקוקים לגאולה. בנוסף, נתבונן באלוהים בתור אלוהי החסד ואלוהי המשפט. לאחר מכן נתבונן בקדושתו, בתורתו ובשבת שהוא כונן; כל הדברים הללו הנובעים מאופיו, עוזרים לנו להבין לעומק רב יותר את דמותו וטיבו.

בנוסף, נבחן מספר היבטים אחרים של אלוהים, שלרוב מתעלמים מהם, כגון אלוהים כאלוהי היופי, אלוהי ההיסטוריה, ואפילו אלוהים כמאהב. בין יתר הנושאים שנבחן, כגון תפילה ואקולוגיה (שכן ברצוננו לבחון חלק מן ההיבטים המעשיים של עבודת האל), נבחן גם את הבטחת ה' הכבירה על ביאת המשיח השנייה, המובילה לשיאה של ההיסטוריה ולקץ סבלה הנורא של האנושות שנגרם בעטיו של החטא.

אלוהים הוא אל כביר (אחרי הכול, הוא ברא בין יתר הדברים את גלקסיית הסומבררו!), ואילו אנו קטנים כל כך בהשוואה אליו. לכן, עלינו להיות אסירי תודה על כל קרן אור שהוא שופך על דרכנו. ברבעון זה נתבונן בשמץ מן האור הזה. לכן, שומה על כל אחד מאיתנו להיות נאמן לאלוהים ככל יכולתו, בשעה שיתהלך באור הזה.

ג'ו אן דוידסון מכהן כפרופסור לתיאולוגיה במכללת אוניברסיטת אנדרוז שבבריאן ספרינגס, מישיגן.

שלושת הפנים באלוהות

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: דברים ו' 4; אל הפיליפים ב' 6; מתי כ"ח 19; בראשית א' 26, 27; יוחנן י"ד-ט"ז.

פסוק לשינון: "וְאַתֶּם, אֱהוּבִי, הִבְנוּ בְּאֱמוּנַתְכֶם הַנִּעְלָה מֵאֵד בְּקִדְשָׁתָהּ וְהִתְפַּלְלוּ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. שִׁמְרוּ אֶת עֲצָמְכֶם בְּאַהֲבַת הָאֱלֹהִים וְחֻכּוֹ לְרַחֲמֵי אֲדוֹנֵינוּ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ לְשֵׁם חַי עוֹלָם." (איגרת יהודה פסוקים 20, 21).

מבט שבועי: כתבי הקודש כוללים התייחסויות ורמזים על האלוהות ועל האחדות של שלושת הפנים באלוהות.

המונח "שלושת הפנים באלוהות" אינו מופיע בכתבי הקודש, אך אין ספק שהם מלמדים על כך. עלפיתורת "שלושת הפנים באלוהות", ה'אלוהינו הוא אלא אחד המאחד בתוכו שלוש "אישויות" (או ישויות). לתורה זונדעת חשיבות רבה, שכן היא דנה בטבע עובד מהותו של אלוהים, בדרך בה הוא פועל ובאופן ההתייחסות שלו לעולם. והעיקר, אלוהותו של המשיח היא היא הבסיס לתוכנית הגאולה. בכתבי הקודש ישנם שלושה סוגים של ראיות שונות, הקשורות זו לזו בנוגע לשלוש האלוהויות המאוחדות באל אחד: א. ראיה לכך שאלוהים הוא אחד, ולאחדות השורה בו; ב. ראיה לקיומן של שלוש ישויות שונות שכל אחת ואחת מהן היא אלוהים; ג. רמזים עדינים השזורים בטקסט על שלוש האלוהויות המאוחדות באל אחד.

יש לראות בשוני המוצג בכתבי הקודש בין ה', רוח הקודש והמשיח, תיאור על מהותו של האל האחד בעל שלושת הפנים, וזאת על אף שהדבר נבצר מהבנתנו. על פי אלן ג'. ווייט, מדובר ב"אישויות השמימיות הנצחיות רמות המעלה: אלוהים, המשיח ורוח הקודש." (Evangelism, עמ' 616). שלושתם זהים, אך אינם דומים ולא ניתן להחליפם זה בזה.

על אף שאחדים מראשוני האדוונטיסטים התקשו לקבל את הדוקטרינה הזו, קהילתנו היום נוקטת עמדה האיתנה הובלת ימפת שרת בנושא. עלפיעיקרהאמונההשנישלהקהילההאדוונטיסטית, "אלוהים הוא אחד: האב, הבן ורוח הקודש – אחדות של שלוש ישויות שותפות נצחיות."

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-7 בינואר.

ה' אלוהינו ה' אחד

הדת העברית הקדומה התבססה על אמונה באל אחד – מונותאיזם (מיוונית, מונו = אחד, תיאאיזם = אלוהים). כלומר, אלוהי האמת הוא אל אחד ואין בלתו. התנ"ך כולו מציג את אמונת הייחוד (אמונה באל אחד) ללא עוררין. קיים רק אל אחד – אלוהי אברהם, יצחק ויעקב. לעומת זאת, יתר העמים והשבטים שחיו סביב ישראל הקדומה האמינו באלים רבים. מבחינה זו, הדת העברית שהתבססה על התנ"ך הייתה דת ייחודית.

מה מעיד ה' על עצמו בספר שמות ג' 13-15? כיצד מרמזים פסוקים אלה על כך שאלוהים הוא אל אחד?

ה' הוא אל אחד גם על פי דברים ו' 4, פסוק המציג את מה שאנו מכנים "קריאת שמע". המילה "שמע" הפותחת את הפסוק, מהווה ציווי המורה לנו לשמוע. הכרזה זו היא אחת האמיתות הנשגבות ביותר על אלוהים. בני ישראל צוו להאמין בה ולהנחילה לבניהם.

"שָׁמַע, יִשְׂרָאֵל: יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד." (דברים ו' 4). השוו את הפסוק עם בראשית ב' 24: "עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ; וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ, וְהִיוּ לְבָשָׂר אֶחָד." שימו לב למילה "אחד", המופיעה בשני הפסוקים. מהי משמעות הדבר?

אותה מילה, המילה "אחד" המתארת בדברים ו' 4 את אלוהים ב"קריאת שמע", מתארת בבראשית ב' 24 את קשר האיחוד בין אדם וחוה. המילה אחד אינה מרמזת על סיכום מתמטי, אלא על אחדות מורכבת. היא מעניקה לנו אישוש על האחדות השורה בקרב ישויות נבדלות. על פי בראשית ב' 24, איש ואישה שהתאחדו בברית הנישואים אמורים להיות "אחד", בדיוק כפי שעל פי הכתוב בספר דברים, ה' אלוהינו הוא אל "אחד".

כיצד מתארת הברית החדשה את אלוהים בתור אל אחד? (יעקב ב' 19, קור' א ח' 4).

כיצד אמורה התובנה על אלוהים בתור אל אחד לסייע לנו להימנע מפילה למלכודת האליליות? מדוע רק ה' אמור להיות מושא סגידתנו? כיצד תשמידו "אלילים" כלשהם שאתם סוגדים להם בלבבכם?

אלוהותו של המשיח

כמעט שאין שום עוררין על אלוהותו של האב (אבינו שבשמיים). אבל אנשים המפקפקים באמונה בשלושת הפנים באלוהות, קוראים לפעמים תגר על אלוהותו של המשיח. אלמלא היה המשיח אלוהי ונצחי לחלוטין, תוכנית הגאולה הייתה נתונה בסכנה.

כיצד מציג שאול השליח, שהיה פרוש נוקשה ומחמיר, את אלוהותו של המשיח? (אל הפיליפים ב' 6).

מבחינתו של פרוש שהיה בקי בתנ"ך, הצהרה זו על יחידותו של אלוהים היא מדהימה, שכן היא חושפת את האמונה המוחלטת של שאול השליח באלוהותו של המשיח. האיגרת אל העברים שיועדה לבני ישראל (ששאול השליח היה אחד מהם) – שדבקו באמונה באל אחד – כוללת הכרזות מרשימות המבליטות את אלוהותו של בן האלוהים. פסוקים 8, 9 בפרק א' באיגרת אל העברים מביעים בבהירות ובעוצמה את הרעיון בדבר אלוהותו של המשיח. הדרך שבה ישוע ראה את עצמו העידה על אלוהותו. הוא לא צעד ברחובות ירושלים כשבעקבותיו מקהלה ששרה שירי ניצחון על אלוהותו. ואולם, ארבע הבשורות כוללות שפע של ראיות החושפות את הדרך שבה ראה את עצמו. ישוע המשיח שב וטען כי בכוחו למחול על חטאים (מרקוס ב' 10-5), ולשפוט את העולם (מתי כ"ה 46-31) – כשהכוח למחול על חטאים ולשפוט את העולם נתון בלעדית בידי אלוהים. מי זולת אלוהים יכול, ובצדק, לעשות זאת? בנוסף, ישוע דיבר על מלאכי ה' בתור מלאכיו (מתי י"ג 41).

בחנו כיצד ישוע קיבל את סגידתם של אנשים שונים על כי התייעד בבשורות. (מתי י"ד 33, כ"ח 9, לוקס כ"ד 52-50, יוחנן ט' 38-35). השוו את מעשיו אלה למעשיו של שאול השליח (מה"ש י"ד 8-18). מה חושפת קבלתו של ישוע את סגידתם של בני האדם, על אלוהותו?

במהלך המשפט שנערך לישוע, אחת ההאשמות שהועלו נגדו הייתה התיימרותו להיותו בן האלוהים (יוחנן י"ט 7; מתי כ"ו 65-63). לו ישוע לא החשיב את עצמו לאלוהים, עכשיו הייתה לו הזדמנות מכרעת לתקן את הרושם המוטעה. אבל הוא לא עשה זאת. במשפט שנערך לו לפני הכוהן הגדול, ישוע אישש בשבועה את היותו בן האלוהים. מכאן שבידינו ראיה חותכת מכתבי הקודש לאלוהותו של המשיח.

הקדישו זמן כדי להגות בחייו של ישוע. בשעה שתעשו זאת, התמקדו בעובדה שישוע המשיח היה אלוהים בכבודו ובעצמו, בורא היקום. מה נלמד מכך על אהבתו של אלוהים לעולם? מדוע עלינו לשאוב מלוא תקווה ונחמה מאמיתת מדהימה זו?

אם ה' יכול להיות "אחד" ולכלול באלוהותו שתי אישיות כמו האב והבן, הישות שלישית הנמנית על האלוהות אינה אמורה לעורר אצלנו קושי רב יותר. הכוונה היא לרוח הקודש.

קיראו את בראשית א' 2. מה נאמר בפסוק על תפקידה של רוח אלוהים (רוח הקודש), המוזכרת מוקדם כל כך בראשית התייעוד המקראי?

כיצד מציג הכתוב במתי כ"ח 19 את שלושת הפנים באלוהות?

כשישוע מסביר לתלמידיו כיצד תלמידים חדשים אמורים להיטבל, הוא מזכיר את שלוש האישיות באלוהות. ואכן, עד היום משמשת "נוסחת הטבילה" שלוש את מרבית המאמינים בשעת טבילתם. תלמיד שהחליט ללכת בעקבות ישוע נטבל "לשם" (לשון יחיד) הָאֵב וְהַבֵּן וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. כל שלושת האישיות באלוהות מוזכרות כאן. שלוש ישויות אלוהיות אלה מהוות אל אחד. בשעת טבילתו של ישוע מופיעות שלושת הפנים באלוהות בעת ובעונה אחת. קיראו את תיאורו הדרמטי של מרקוס על טבילת ישוע. (מרקוס א' 9-11). ניתן להיטיב להביע את דבריו של מרקוס על השמיים ה"נפתחים" (פס' 10), במילים: "השמיים נקרעים לרווחה". מרקוס מסב את תשומת לבנו לכל שלוש הישויות באלוהות, המופיעות בהתגלות מעוררת יראה שמשפיעה אפילו על עולם הטבע.

בדומה לפועלו של ישוע, פועלה של רוח הקודש קשור הדוקות לה' ומיוחס לפועלו של אלוהים. עיברו על התיאורים הבאים של פועלה של רוח הקודש:

- א. בשעת ההכרזה על לידת המשיח, המלאכים מבשרים למרים כי בנה ייקרא "קדוש", שכן רוח הקודש תבוא עליה. (לוקס א' 35).
- ב. ישוע טען כי רוח ה' נחה עליו ומשחה אותו לבשר. (לוקס ד' 18).
- ג. ישוע אף טען שהוא מגרש את השדים באמצעות רוח אלוהים. (מתי י"ב 28).
- ד. רוח הקודש שתמשיך בפועלו של המשיח לאחר עזיבתו את העולם, היא היא המנחם שישוע הבטיח לשלוח לנו. (יוחנן י"ד 16).
- ה. ישוע נפח את רוח הקודש על תלמידיו. (יוחנן כ' 22).
- ו. רוח הקודש ורוח המשיח ישכנו במאמינים חדשים. (יוחנן י"ד 17; גלס' כ' 20, קול' א' 27).

השירות של המשיח והשירות של רוח הקודש קשורים הדוקות זה לזה. זאת ועוד, בכתבי הקודש ישנן התייחסויות המזהות את רוח הקודש עם אלוהים. קיראו את מעשי השליחים ה' 1-11. כיצד מסייע לנו אירוע זה להבין את אלוהותה של רוח הקודש?

באחדות ובשוויון

על אף שבכתבי הקודש נאמר מפורשות שה' הוא אחד, הם אף דנים בריבוי הפנים באלוהות. חוקרי ותלמידי הכתובים במהלך הדורות מצאו פסוקים מהתנ"ך המהווים ראיה חותכת לריבוי הפנים של אלוהים. אמיתה זו, כמו רבות אחרות, נחשפת בבהירות רבה יותר בברית החדשה.

קיראו את בראשית א' 26, 27. כיצד נחשף כאן ריבוי הפנים של אלוהים?

השימוש הן בגוף יחיד והן בגוף רבים בהתייחסות לאלוהים מופיע גם בבראשית י"א 7, 8 בפרשת מגדל בבל. אלוהים הוא זה שמדבר כאן: "ויאמר ה'". ועם זאת, הוא מתייחס אל עצמו בלשון רבים כשהוא אומר: "הבה נרדה..."

קיראו את ישעיהו ו' 8. כיצד אתם מוצאים כאן את ריבוי הפנים של ה'?

כיצד מדומם כיפא את ישוע בקרב האלוהות בדרשה שנשא בחג השבועות? (ראו מה"ש ב' 33). כיפא, יהודי אדוק שהאמין באלוהי ישראל, האל האחד, מכריז על אלוהותו המוחלטת של המשיח שחי עתה בשמיים. באיגרת ששלח ליהודי התפוצות, כיפא שב ומאשש את טבעו של אלוהים כבעל שלושת פנים. (ראו פטר"א א' 13-1).

כיצד כולל שאול את ריבוי האלוהויות באלוהים בשעה שהוא מתאר את תהליך הגאולה?

במוחנו המוגבל, כבני אנוש השרויים בחטא, לא קל לנו לרדת לעומקה של תורה זו. ומה בכך? אנו דנים כאן בטבעו של אלוהים, בורא היקום. יהיה טיפשי מצדנו לחשוב שביכולתנו להבין את ה' לעומק, במיוחד לאור העובדה שדברים רבים כל כך נבצרים מהבנתנו. לדוגמה, חישבו על הדבר הכי "פשוט" שעולה בדעתכם. כמה היבטים בדבר פשוט זה נבצרים מהבנתכם? על אחת כמה וכמה כשמדובר בנושא כביר ונשגב כל כך כמו טבעו של אלוהים

תורת הגאולה ושלושת הפנים באלוהות

בשורת יוחנן מתייחסת מפורשות לטבעו המיוחד של אלוהים. דומה שיוחנן מודע לחלוטין לקיומו של אלוהים כאל אחד, ועם זאת מודע לשלושת הפנים המאוחדים בו.

קיראו את דברי ישוע לתלמידיו ביוחנן י"ד-ט"ז, ומנו את מספר הפעמים שבה התייחס לשלושת הפנים באלוהות. כיצד מסייעים לנו דברים אלה להבין את ממשותה של אמיתה חשובה זו?

קטע זה בבשורת יוחנן הוא הגדוש ביותר בהתייחסויות לשלושת הפנים באלוהות, שכולם שווים זה לזה במעמדם. הדינמיקה הפנימית בקרב שלושת האלוהויות בה' שבה ונחשפת כאן. תורת שלושת הפנים באלוהות רחוקה מרחק רב מלהיות השערה מופשטת; זוהי מסקנה בלתי נמנעת הנובעת מלימוד יסודי ומסקירה שיטתית של כתבי הקודש.

חשיבות מיוחדת בהקשר זה נודעת לאלוהותו של המשיח. אילו המשיח לא היה אלוהים בכבודו ובעצמו, אזי ה' היה מטיל את העונש על חטאינו על מישהו אחר ולא על עצמו. הנקודה המרכזית בבשורה היא, שה' נשא בעצמו את חטאי העולם על הצלב. כל דבר פחות מזה יפשיט את הכפרה מכל מה שמאשש ומעצים אותה והופך אותה יעילה.

תחשבו על כך: אילו ישוע היה אך ורק ברייה שנבראה ולא אלוהים בכבודו ובעצמו, כיצד יכול היה לשאת את מלוא חרון אפו של ה' על החטא? איזה יצור שנברא, ולא משנה עד כמה הוא רם ונישא, יכול היה להושיע את האנושות מן העונש על חילול תורתו הקדושה של אלוהים?

אילו ישוע לא היה אלוהי, תורת ה' לא הייתה קדושה כמו אלוהים, שכן ניתן היה לכפר על חילולה באמצעות יצור שנברא. במקרה כזה, התורה הייתה קדושה אך ורק כקדושתה של ברייה זו, ולא כקדושתו של הבורא. החטא עצמו לא היה נורא כל כך, אם כל מה שנדרש כדי לכפר עליו היה מוות של יצור שנברא ולא מוות הבורא. העובדה שאלוהים בכבודו ובעצמו, בדמותו של המשיח, נדרש לכפר על החטא, מהווה ראיה חותכת לחומרת החטא.

בנוסף, הביטחון שיש לנו בגאולתנו באמצעות פועלו של המשיח בעבורנו, ולא באמצעות מעשי החסד שלנו, נובע מהעובדה שאלוהים בכבודו ובעצמו נשא בעונש על חטאינו. מה יכולנו לעשות כדי להוסיף על כך? אילו המשיח היה ברייה שנבראה, ייתכן שיכולנו להוסיף דבר מה באמצעות מעשינו. אבל כשה' אלוהינו, הבורא בכבודו ובעצמו, הקריב את עצמו למען חטאינו, זה יהיה חילול השם להאמין שיכולנו לעשות דבר מה כדי להוסיף לקורבן זה. וכך, אילו המשיח לא היה אלוהי, הכפרה הייתה נתונה בסכנה מוחלטת.

חישבו על כך לרגע: בורא היקום מת במקומכם, כדי שאתם תנחלו את הבטחת חיי הנצח. כיצד תשאבו תקווה וביטחון מאמיתה מדהימה זו? לאור אמיתה ממשיית זו, האם ישנו משהו חשוב אחר?

לימוד נוסף: בתורת ריבוי הפנים באלוהות איננו מוצאים שלושה תפקידים אלוהיים שונים המבוצעים בידי ישות אחת (כלומר, מודליזם). בנוסף, לא מדובר בשלושה אלים המקובצים יחדיו (כלומר, טריתאיזם או פוליתאיזם). ה' אלוהינו הוא אחד, אבל הוא גם "אלוהים" בלשון רבים, ו"אלוהים" אלה פועלים תמיד בייחוד ובשיתוף פעולה מלא. רוח הקודש מבצעת הן את רצון האב והן את רצון הבן, ורצון זה הוא אף רצונה שלה. זוהי האמת שאלוהים חושף על עצמו לכל אורכם של כתבי הקודש. ישנם אנשים המתקשים לקבל את אלוהותו של ישוע המשיח, וזאת בעיקר משום שבמהלך חייו עלי אדמות בלבוש בשר ודם, נכנע לרצון אביו שבשמיים. רבים רואים בדבר "הוכחה" לכך שישוע היה פחות במעמדו מן האב. אולם כניעתו של הבן אינה משקפת את המבנה הפנימי של האלוהות. תחת זאת, כניעת ישוע משקפת את דרך הפעולה של תוכנית הגאולה. ישוע היה חייב ללבוש בשר ודם. בתור בן אנוש, הוא "השפיל עצמו ויצית עד מוות, עד מות בצלב." (אל הפיליפים ב' 8). בנוסף, כתוב: "וְאֵף כִּי הָיָה הַבֶּן, מִסְבְּלוֹתָיו לְמַד לְצִיָּת. וְכֹאֲשֶׁר הָיָה לְמִקְוֹר שֶׁל יְשׁוּעָה עוֹלָמִים לְכָל הַמִּצִּיָּתִים לוֹ." (אל העברים ה' 8, 9). הכרזות אלה מגלות כי התפקיד שישוע גילם עלי אדמות כבן אנוש הכפוף לרצון אביו שבשמיים, תפקיד שנבע מהתגשמותו בבשר, היה חיוני לתוכנית הגאולה. אבל הן אינן מוכיחות שישוע היה פחות במעמדו או שלא היה אלוהי ונצחי. "וקראת שמו עמנואל...אלוהים עמנו. 'אור...' [שנועד] להאיר דעת על אודות כבוד האלוהים, נגה מ'פניו של ישוע המשיח'. ישוע המשיח היה אחד עם האב מן הנצח; הוא היה 'צלם האלוהים', צלם גדולתו והודו...וזהו כבודו'. הוא בא לעולם כדי לשקף את זוהר כבוד האלוהים." (אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, עמ' 19).

שאלות לדיון:

- 1** אחדים מראשוני האדוונטיסטים התקשו לקבל את תורת ריבוי הפנים באלוהות. היום, קהילתנו נוקטת עמדה תקיפה בנושא. כיצד שינוי זה, שהתרחש לאורך זמן, מגלה את טבעה של האמת ההולכת ונחשפת לפנינו? בחווייה האישית שלכם, כיצד צמתתם בהבנת האמת? באילו אמונות דבתם בעבר, שהיום אתם שוללים לחלוטין?
- 2** קיראו את יוחנן ח' 58: "הַשִּׁיב לָהֶם יֵשׁוּעַ: "אָמֵן אָמֵן אֲנִי אֹמֵר לָכֶם, בְּטֶרֶם הָיֹות אֲבְרָהָם, אֲנִי הָאֵל." כיצד פסוק זה חושף בעוצמה את מלוא אלוהותו של המשיח?

ליסיכום: אם ברצוננו להעמיק את אהבתנו לאל הכביר והאינסופי שאותו אנו משרתים, אם בחפצנו לערוג אליו, לסגוד לו ולעבוד אותו, עלינו לנסות תחילה להבין את מה שהוא מעיד על עצמו. המושג "שלושת הפנים באלוהות" הוא תעלומה, אבל "תעלומות" בכתובים הן אמיתות עמוקות שאלוהינו האינסופי מגלה לנו ברמה שאותה אנו מסוגלים לתפוס כבני תמותה. לכן, כדי לדבר בבטחה על האלוהים עלינו להכיר בגדולתו ולכרוע על ברכיו בענווה. "שִׁמְעֵה יִשְׂרָאֵל: יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד!" (דברים ו' 4).

בראשית

2

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: מתי י"ט 4; איוב ל"ח 4-7; דברים ל"ב 10, 11; תהילים י"ט; יוחנן א' 1-13; אל הרומים ה' 12; ישעיהו ס"ו 22.

פסוק לשינון: "כִּי בּוֹ נִבְרָא כָּל אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם וְאֲשֶׁר בָּאָרֶץ, מִה שֶׁנִּבְרָא וּמִה שֶׁבִלְתִּי נִרְאָה, גַּם כִּסְאוֹת וְרִשְׁיֹת וְגַם מְמִשְׁלוֹת וְשִׁלְטוֹנוֹת. הִפֵּל נִבְרָא בְּאֲמָצְעוֹתָיו וּלְמַעְנֵוֹ." (אל הקולוסים א' 16).

מבט שבועי: תורת הבריאה, שעל פיה הכול נברא בשישה ימי בריאה, היא הבסיס לכל מה שאנו מאמינים בו.

קשה לדמיין שתי השקפות שונות יותר לגבי מוצא החיים מאשר תורת הבריאה המקראית ותיאורית האבולוציה האתאיסטית. הראשונה מציגה בריאה שתוכננה וחושבה לפרטי פרטים, ולא השאירה דבר ליד המקרה. מנגד, תיאורית האבולוציה מושתתת על תהליכים מקריים. שנית, בסיפור המקראי, הכול נברא לשם תכלית. לאלוהים הייתה מטרה סופית, מה שנקרא ביוונית *telos*, כלומר, תכלית לבריאה שברא. מנגד, תיאורית האבולוציה מתבססת על ההנחה שאין תכלית סופית, ואין כוח מניע בעל תכלית שהניע את כל מה שנברא. על פי תיאוריה זו, מוטציה אקראית וברירה טבעית (שנוצרו ביד המקרה) פועלים יחדיו באופן עיוור, מקיימים את מה שמתפקד היטב ונפטרים ממה שלא.

לבסוף, הסיפור המקראי מלמד שבני האדם נוצרו בצלם אלוהים. מנגד, תיאורית האבולוציה גורסת שבני האדם נוצרו בצלם שליונקים עילאיים כלשהם (קוף אדם), אשר קדמו לאדם המודרני. השבוע נבחן את תורת הבריאה המקראית, ונראה כיצד היא יוצרת את התשתית לכל יתר האמיתות המקראיות הבאות בעקבותיה. אם נטעה בהבנתנו את הבריאה, אין ספק שנטעה בהבנתם של דברים רבים אחרים. לכן, תורה זו חשובה מאוד לגבי כל מה שאנו מאמינים בו כתלמידי ישוע וכאדוונטיסטים שומרי שבת.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-14 בינואר.

שבוע הבריאה

2

”בְּרֵאשִׁית, בָּרָא אֱלֹהִים, אֶת הַשָּׁמַיִם, וְאֶת הָאָרֶץ.” (ברא’ א’ 1). כיצד פסוק זה, הפותח את התנ”ך, מעיד על השוני שבין סיפור הבריאה המקראי לבין התיאוריה הדרוויניסטית על האבולוציה? כיצד הוא הופך “אוטומטית” את כתבי הקודש ואת תורת האבולוציה לשתי תורות סותרות לחלוטין?

ספר בראשית פותח במעשיו של אלוהים הבורא. אין כל הסבר על אלוהים, ואין שום הקדמה המציגה אותו. איש ממחברי כתבי הקודש לא סבר שיש צורך להציג את אלוהים. הדבר הכי קרוב להוכחה על קיומו של אלוהים הוא אולי הרגש שפיעם בלבו של מחבר התהילים, שכתב: **”אָמַר נָבֵל בְּלִבּוֹ, אֵין אֱלֹהִים.”** (תהילים י”ד 1).

חוקרי התנ”ך שמו לב לכשרון האומנותי, לא רק במעשה הבריאה עצמו, אלא אף בדרך שבה הוא הוצג במקרא. בראשית א’ 2 מציג את היסודות הראשוניים שמהם אורגנו יצירות המופת בבריאה של אלוהים: **”וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֵהוֹ וְנָהוּ.”** בשלושת ימי הבריאה הראשונים, אלוהים **”מעצב”** את מה שהיה **”נטול צורה”** (תהו ובוהו). בשלושת הימים הבאים הוא **”ממלא”** את הריק. במילים אחרות, האור שנברא ביום הראשון לבריאה הושלם ביום הרביעי עם בריאת שני המאורות הגדולים: השמש והירח, ועם בריאת הכוכבים. (ברא’ א’ 16). האוויר והמים שבהם ה’ התמקד ביום השני, התמלאו ציפורים ויצורים ימיים ביום החמישי. (ברא’ א’ 6-8, 20-23). היבשה שהופרדה מהימות התמלאה ביום השלישי בצמחייה (ברא’ א’ 9-13), והושלמה ביום השישי, שבו בעלי חיים ובני אדם מילאו אותה. לבסוף, בתום ששת ימי הבריאה, כל הבריאה הושלמה, וה’ הכריז עליה שהיא טובה מאוד. ואז ה’ חגג ברוב שמחה את היום השביעי והתענג על השבת (ברא’ ב’ 1-3). הנקודה היא, שאין דבר בפסוקים הללו המרמז על כך שמשוהו בבריאה הושאר ליד המקרה. אדרבה, הם מלמדים בדיוק את ההפך: הכול תוכנן ובוצע בקפידה.

על פי הפסוקים להלן, מי עוד האמין בסיפור הבריאה המקראי?

מתי י”ט 4

שמות כ’ 11-8

טימ”א ב’ 13

ישעיהו מ’ 26

הכול בכתבי הקודש מעיד על העובדה שה’ ברא את העולם והפיח בו חיים באמצעות דברו, כמתואר בבראשית פרקים א’ ו-ב’. כתבי הקודש אינם נותנים לנו פתח לפקפוק בעניין הזה. אדם רשאי להאמין במעשה הבריאה או באבולוציה, אבל היישר, הכנות והאמונה שלנו אינם מאפשרים לנו לערבב בין שתי התורות הללו. הכתובים עצמם אינם מעניקים לנו את האופציה הזאת.

ליבו של הבורא

2

הדרמה שהתחוללה בשבוע הבריאה היא מיוחדת במינה. יום אחרי יום הפיח הבורא חיים באמצעות מוצא פיו במערכות חיים ובצורות חיים שממשיכות להדהים את המדענים עד היום. ה' עצמו מעיד על התענוג העצום שחווה במעשה הבריאה.

**כיצד מתאר ה' באוזני איוב את ההתרגשות שהייתה כרוכה בבריאת העולם?
(איוב ל"ח 4-7).**

רמז לשמחה שגדשה את לב הבורא בשבוע הבריאה טמון בבראשית א' 2: "וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם." חוקרי המקרא אינם חדלים להתפעל מהיופי הספרותי של חמישה חומשי התורה (שנכתבו בידי משה). כאן, כאשר משה מתאר את רוח ה' "מרחפת על פני המים" בראשית שבוע הבריאה, הוא בוחר במתכוון במילה שבה הוא עתיד להשתמש פעם נוספת אחת בלבד, בנאום הפרידה שלו מעם ישראל בדברים ל"ב.

כיצד משתמש משה בפועל ר.ח.ך. בשנית? (דברים ל"ב 10, 11 ראו גם מתי כ"ג 37).

חישובו על ציפור המתקינה באהבה קן למען גוזליה. דמיינו את האב והאם מרחפים מעל הגוזלים, מביאים להם מזון, מאכילים אותם, ולבסוף, מלמדים אותם לעוף. משה שרעה את הצאן ארבעים שנה במדבר, ראה ודאי את התופעה הטבעית הזו מדי אביב, דבר שגרם לו לחשוב על אהבתו העדינה של ה' אלינו. בהשראה זו, הוא תיאר את הרגשות שפיעמו בלבה של רוח הקודש בשעה שהכינה למעננו את ה"קן" האנושי. לכן, כל דבר בסיפור הבריאה המקראי – בניגוד גמור לתיאוריות האבולוציה השונות המתארות את מעשה הבריאה כפעולה של כוחות המתחרים זה בזה באלימות – מגלה בפנינו אל שתכנן בזהירות ומתוך תכלית את הבריאה, אל האוהב את בריאתו, דואג לה ומטפל בה. אין בבריאה דבר שאינו אישי, אין בה דבר שהוא נטול רגש או חסר תכלית. אהבה שרתה במעשה בראשית בשעת הבריאה. איזה הבדל חד מתורת האבולוציה הגורסת כי אהבה צצה רק בתום מיליארדי שנים של תהליכים אלימים אנוכיים! אהבה הניעה את מעשה הבריאה, ואהבה תניע את הבריאה מחדש, כאשר הגרסה הפגומה הנוכחית של הבריאה (העולם הזה) תיברא מחדש.

הגו בנפלאותיו של עולם הטבע. כיצד נגלית בטבע אהבת ה' המדהימה?

השמיים אומרים

2

ספר תהילים מכיל אסופה גדולה של מזמורי הלל המשבחים את הבורא. מחברי המזמורים שבים ומתייחסים ל"מעשי ידיו" הכבירים של אלוהים.

תהילים י"ט. ההתקדמות הרעיונית במזמור זה היא נועזת. תחילה דוד מתאר את זיו השמיים והרקיע ורבבות כוכביהם והודם, ואת השמש היוקדת בעוז. הוא משווה את אנרגיית האור של השמש לחתן היוצא מחופתו או לרץ בשעת אימון (פס' 6-1). ואז, הוא מקשר בין זוהר השמש לתורת ה' כלילת השלמות ולעוצמת מצוותיה. תוכנם של חוקי התורה מקושר להוד ולגדולה של מעשי היצירה של אלוהים. (פס' 11-7).

תהילים צ"ב. פרק זה, המהווה "מזמור שיר ליום השבת", פותח בהלל הנובע מלב אסיר תודה. אם נעקוב אחר השימוש במילים "מעשי ידיך" ו"מעשיך" במזמורי התהילים (או בכל ספר אחר בכתבי הקודש), נתרשם מעוצמת ההלל וההודיה של מחברי כתבי הקודש על מעשי ידיו של אלוהים הנגלים בבריאה. ככל שהאדם ירבה ללמוד על מעשי ידיו של ה' – בין אם מדובר בפרט הזעיר ביותר הנצפה באמצעות מיקרוסקופ או בכוכב הרחוק ביותר הנצפה דרך טלסקופ, או בכל יצור מממלכת החי (השוחה, עף או הולך) – כך הוא ייווכח ביתר שאת בכוח היצירה המדהים של אלוהים. מדענים לומדים עוד ועוד, לא רק על הצמחים ובעלי החיים השונים, אלא גם על האינטראקציה בין מערכות החיים במארג המורכב של הקיום. וככל שהם רוכשים ידע רב יותר, כך הבריאה והקיום נראים לנו מדהימים יותר.

קראו את הפסקה הבאה: "אין ספק שהלסת אינה דוגמה של תוכנית תבונית. להפך, היא מהווה אדפטציה בלתי מושלמת שנוצרה כתוצאה מברירה טבעית, אשר עבדה עם חומרים שהיו זמינים לה כדי לעצב מחדש את חרטום החיה וליצור פנים." (און ג'נג'רין, God's Universe (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 2006, עמ' 98, 99. **איזו נקודה חשובה הוחמצה כאן בניסיון אומלל ועקר זה למזג בין תורת האבולוציה להשקפה המקראית הרווחת בעולם המשיחי?**

אין ספק שהעולם שאלוהים ברא חושף את האהבה והעוצמה של הבורא. אבל עולמנו אף הושחת בידי החטא, והוא הולך ומתפורר בשל העימות הגדול. את תוצאותיו הנוראות אנו רואים בכל מקום סביבנו בצורת מחלות, מוות, אסונות טבע וכדומה. אין שום חלק בעולם ואין שום אדם שנמלטו מהשפעתו ההרסנית. ואולם, אפילו בקרב ההרס הזה אנו יכולים לחזות באהבתו ובעוצמתו של הבורא. לכן, אל לנו להתמקד ברע, אלא בטוב שמסתתר מתחתיו. לדוגמה, אנו עשויים לראות עץ דובדבן מוכה שידפון שאינו מניב פרי. אך השידפון, רע והרסני ככל שיהיה, אינו יכול למחות את האהבה והטוב הנגלים בעץ עצמו; אהבה וטוב המצביעים על אופיו של הבורא.

הבריאה והצלב

2

קיראו את יוחנן א' 13-1. כיצד מקשר יוחנן בין הבריאה לצלב המשיח? מדוע לא ניתן להפריד בין שתי תורות אלה?

מספר מקומות בכתבי הקודש מקשרים בין אלוהים הבורא לאלוהים הגואל, קשר המעניק לנו ראייה נוספת לכך שלא ניתן ליישב בין תורת האבולוציה לתורת כתבי הקודש, במיוחד בהקשר של צלב המשיח. אחרת, מה היינו מקבלים??? אלוהים (ישוע) שלבש בשר ודם בדמות קוף אדם מפותח (שנוצר על ידי תהליך אכזרי ורצחני של ברירה טבעית) במטרה למגר את המוות, "האויב האחרון" שלנו? (קור'א ט"ו 26). כיצד יכול המוות להיות "האויב האחרון", אם הוא מהווה את אחד האמצעים שאלוהים בחר בהם למען בראויו, לפחות על פי המודל האבולוציוני? ה' היה נאלץ לכלות בהמוניהם את אבותיהם הקדמונים של האדם הנבון: "האדם הזקוף", "האדם ההידלברגי" ו"האדם הניאנדרטלי" (homo erectus, homo heidelbergensis, and homo neanderthalensis) כדי להגיע לבסוף לאדם התבוני (homo sapiens) שנוצר בצלמו. מה שאומר שישוע בא לגאול את האנושות מעצם התהליך, שהוא כבורא, השתמש בו כדי לברוא את העולם מלכתחילה. אם זה נשמע לכם מגוחך, זה בדיוק מה שזה.

קיראו את אל הרומים ה' 12. כיצד מסייע לנו הכתוב להבין עד כמה חשוב לקרוא את סיפור הבריאה בבראשית ככתבו וכלשונו, ולקבל אותו כפשוטו בהקשר של תוכנית הגאולה?

כיצד מסבירים אנשים (המבקשים למזג בין תורת האבולוציה לסיפור הבריאה המקראי) את רעיון החטא הקדמון המהווה רעיון מקראי מובהק כל כך? האם ייתכן שאלוהים השתמש בתהליכים אלימים, אנוכיים ושתלטניים, הגורמים לחזק לשלוט בחלש, כדי ליצור יצור מוסרי חף מאנוכיות, שרק מאוחר יותר "הידרדר" לאלימות, אנוכיות ושליטה בחלשים ממנו – מצב ביש שממנו יצטרך להיוושע, אחרת ייאלץ לשאת בעונש הסופי?

האבסורדיות שבדבר פוסלת לחלוטין את התיאוריה. הדרך היחידה למצוא היגיון בצלב המשיח, בצורך במושיע שיגאל את האנושות השרויה בחטא, היא להבין שהאנושות "נפלה" בגן עדן, ו"נפילה" מרמזת על ירידה, הידרדרות והתנוונות; זה אומר שנפלנו ממקום טוב למקום פחות טוב. כל זה נשמע הגיוני לגמרי כשלוקחים את ספר בראשית כפשוטו; אבל אם מכניסים לסיפור הבריאה המקראי את תיאורית האבולוציה, הכול הופך חסר היגיון לחלוטין. ואכן, רעיון האבולוציה שם ללעג הן את החטא הקדמון והן את צלב המשיח.

בריאה ובריאה מחדש

2

אילו הבטחות נפלאות טמונות בפסוקים הבאים? (ישעיהו ס"ה 17, ישעיהו ס"ו 22, פטר"ב ג' 13, ההתגלות כ"א 4). בנוסף, כיצד הבטחות אלה קשורות לסיפור הבריאה המקראי, המוצג בפרקים הפותחים את ספר בראשית?

התקווה המשיחית מתבססת על הבטחות שאלוהים העניק לנו בדבר בריאת שמיים חדשים וארץ חדשה; שמיים וארץ שלא יושחתו בידי ההרס והחורבן שהחטא המיט על העולם שבו אנו חיים. ללא תקווה זו, ללא הבטחה זו, אין לנו למעשה שום תקווה בכלל. הבטחת חיי הנצח היא נפלאה, אם ברצוננו לחיות לנצח בעולם נטול זוועות, עוולות, צער, מכאובים ואכזבות הגודשים את עולמנו. מה יכול להיות גרוע יותר מן המוות הנצחי – הוא נחלתם של הבלתי נושעים – מאשר חיי נצח בעולם השרוי באומללות, כאב וצער?

כל זה מוביל אותנו למספר סוגיות מעניינות בנוגע למוצא החיים ולדרך הפעולה של אלוהים בתהליך הבריאה הראשון, שתואר בחוכמה רבה כל כך בבראשית, פרקים א' ו-ב'. לדוגמה, אחת הסוגיות היא: האם השמיים החדשים והארץ החדשה ייבראו בידי צו אלוהי? כלומר, האם הם ייבראו כפי שתואר בבראשית (במידה שאנו מקבלים את הכתוב כפשוטו)? דהיינו, ה' מדבר, ובין רגע כל החיים באים לידי קיום עלי אדמות, כשהם מעוצבים בשלמות ומפותחים לחלוטין, בלי להותיר דבר ליד המקרה, לגחמה או לתהליכים אלימים.

ואולי תהליך הבריאה מחדש משמעו שבעולם ישררו שוב תנאים קשים, ועם הזמן, תהליכי ברירה טבעית יקצרו "הצלחות" שיביאו להישרדותם של החזקים והבריאים במהלך מיליארדי שנים, עד ליצירת עולם חדש, אשר "צדק ישכון בו"? (פטר"ב ג' 13).

אחרי הכול, אם אלוהים בחר להשתמש באבולוציה בפעם הראשונה שבה ברא את העולם, מדוע שינהג אחרת בפעם השנייה? אם אלה הם האמצעים שבהם בחר כדי לברוא את העולם בפעם הראשונה, האם הם אינם טובים דיים בשביל הסבב השני?

האבסורדיות שברעיון הגורס כי אלוהים ישתמש באבולוציה כדי לברוא את השמיים והארץ החדשים, היא ראייה חותכת המצביעה על האבסורדיות שברעיון שה' ברא בדרך זו את העולם בפעם הראשונה. אין ספק שהצלב, הגאולה וההבטחה בדבר שמיים חדשים וארץ חדשה הם נושאים הקשורים הדוקות לסיפור הבריאה המקראי כפשוטו.

נסו לדמיין את עולמנו ביופיו המקורי. בנוסף, דמינו איך הוא ייראה לכשייברא מחדש. אנחנו יכולים רק לשקוע בדמיונות על מראהו וטיבו של העולם החדש. מדוע אין בעולם הזה דבר ששווה להחזיק בו, אם נפסיד בשבילו את מה שהובטח לנו בעולם הבא?

2

לימוד נוסף: במהלך שירותה, אלן ג'י. ווייט נקטה עמדה תקיפה נגד תיאורית האבולוציה. היא כתבה בנידון: "זוהי בגידה מהסוג הכי גרוע; מבחינתם של אנשים שמתיימרים להאמין בסיפור הבריאה המקראי, זוהי בגידה בתחפושית." (The Signs of the Times, 20, במארס, 1879). "האם נסכים, למען הזכות להתחקות אחר עקבות מוצאנו מחיידקים, רכיכות וקופים, להשליך את הכרזת כתבי הקודש, הנפלאה בפשטותה: 'וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצֶלְמוֹ, בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ'?" (בראשית א' 27). (אלן ג'י. ווייט, Education, עמ' 130).
 "כשאלוהים הכריז שהוא ברא את העולם בשישה ימים ונח ביום השביעי, הוא התכוון ליממה בת עשרים וארבע שעות, שתחילתה וקיצה סומנו על ידו בעזרת זריחתה ושקיעתה של החמה." (Testimonies to Ministers and Gospel Workers, עמ' 136).

שאלות לדיון:

- ① סוגיה נוספת העולה מן הניסיון למזג בין תיאורית האבולוציה לתנ"ך היא סוגיית תחיית המתים באחרית הימים. האם הדבר לא יתרחש באופן מיידי, ואפילו "כהרף עין" (קור"א ט"ו 52)? אנשים רבים מתים מזה אלפי שנים; לא נשאר מהם "שרידים רבים" כדי ליצור מהם בריאה חדשה. עם זאת, אם אלוהים מסוגל לברוא אותם מחדש בין רגע, מדוע היה עליו להשתמש בתהליכי אבולוציה כדי לברוא אותם בפעם הראשונה?
- ② בניגוד לדעה הרווחת, צ'רלס דרווין פיתח את התיאוריה שלו על בסיס הנחה תיאולוגית. הוא ביטא זאת כך: "נראה לי שיש יותר מדי סבל בעולם. אינני יכול לשכנע את עצמי שאל כול יכול ורב חסד היה יוצר את הצרעה הטפילית על פי תוכנית, מתוך כוונה מפורשת שמיזון בתוך גופם החי של זחלים." מובן שיאל כול יכול ורב חסד לא יצר דבר כזה. מה מוטעה במפיסתו של דרווין, וכיצד לדעתכם השפיעה עליו השערה זו והובילה אותו ליצור תיאוריה שגויה כל כך בדבר מוצא האדם?
- ③ בלו בחברת חברי כיתמתכם בחיק הטבע, והשתאו על פלאיו השונים של העולם. כשתעשו זאת, אל תשכחו את הנזק שהחטא חולל בעולם. נסו לגלות את ההבדלים בין הבריאה בצורתה הטהורה לבין מה שהחטא המיט עליה. מדוע חשוב תמיד לשמור את ההבדל הזה בזיכרוננו?

לסיכום: על אף ניסיונות רבים למזג בין ההשקפה המקראית לבין תיאורית האבולוציה, שתי התורות סותרות זו את זו לחלוטין. המשיחיים חייבים לנקוט עמדה נחרצת לגבי סיפור הבריאה כפשוטו; ברגע שמוותרים עליו, תוכנית הגאולה מתפוגגת.

אלוהים כגואל

3

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: אל הרומים א' 18, בראשית ג' 15, אל הרומים ט"ז 20, פטר"א א' 19, מרקוס י' 45-32, מתי כ"ז 46.

פסוק לשינון: **”רְאוּי הַשֵּׁה שְׁנֹשְׁחֵט לְקַבֵּל גְּבוּרָה, עֲשֹׂר וְחֻמָּה וְכֵחַ וְיָקָר וְכְבוֹד וְבִרְכָּה?”**
(ההתגלות ה' 12).

מבט שבועי: ה' אלוהינו בעל שלושת הפנים אינו אך ורק בוראנו, אלא אף גואלנו.

תפקידו של אלוהים כבורא קשור הדוקות לתפקידו כגואל. החטא רע כל כך, קטלני כל כך ועוין כל כך לבריא, עד שרק הבורא לבדו יכול לפתור בכבודו ובעצמו את סוגיית החטא. הוא עשה זאת בדמותו של ישוע המשיח.

”אֲבָל כַּעַת, בְּמִשִּׁיחַ יֵשׁוּעַ, אַתֶּם הַרְחוּקִים בְּעֵבֶר, נִהְיִיתֶם קְרוֹבִים עַל יְדֵי דָם הַמְּשִׁיחַ.” (אל האפסים ב' 13). לא באמצעות מעשי החסד שלנו, לא באמצעות דבר מה שבכוחנו לעשות, אלא אך ורק באמצעות חסדו, שנגלה בצלב, נוכל כחוטאים להיוושע על ידי האדון ישוע “ולהתקרב” אל ה'. המשיח נשא את חרון אפו של ה' כדי שאיש מאיתנו לא יאלץ לשאתו. זוהי תוכנית הגאולה על רגל אחת.

שאול אומר לקהילה בקורינתוס: **”הֵן דִּבֶּר הַצֵּלָב הוּא סִכְלוֹת בְּעֵינֵי הָאוֹבְדִים, אֲךָ לָנוּ הַנוֹשְׁעִים הוּא גְבוּרַת אֱלֹהִים.”** (קור"א א' 18). הצלב נתפס כאבסורדי לגמרי בהלך החשיבה האנושי: אלוהים האינוסופי, הבורא הקדוש, הפך לקורבן למען נשמות אנושיות מעוותות, ואפילו למען אויביו המושבעים, כאשר נטל על עצמו את העונש על חטאיהם, כדי שהם לא יצטרכו לשאת בו בעצמם! קשה לתפוס זאת, נכון? מעשה הכפרה עמוק כל כך, נשגב כל כך, עצום כל כך וכביר כל כך, עד שאנו קולטים רק את מה שאנו מסוגלים לתפוס לגביו. מעבר לכך, הדבר נבצר מהבנתנו, וכל מה שאנו יכולים לעשות זה להלל את ה' על המשיח ולסגוד לו.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-21 בינואר.

מעשה הכפרה בצלב

"אולם אֱלֹהִים מָגְלָה אֶת אֶהְבְּתוֹ אֵלָיו בְּכֶךְ שֶׁהַמָּשִׁיחַ מֵת בְּעֵדוֹ כְּאִשֶּׁר עוֹד הָיִינוּ אֲנִשִּׁים חוֹטְאִים." (אל הרומים ה' 8). מה אנו למדים מפסוק זה? מהו המסר הטמון בו?

3

בצלב, בדרך הכי משפילה והכי בלתי נתפסת, אלוהים נוחל ניצחון על האויב וממייט עליו קלון. אהבה, צדק ורחמים חוברים זה לזה ומתמזגים בצעד דינמי אחד. אלוהים מוחל לחוטאים בשעה שהוא משלם בעצמו את המחיר על חטאיהם, ונושא בגופו הדואב ובנשמתו המיוסרת בעונש על חטאי העולם. בצלב בגולגולתא אלוהים מגלה לנו עד כמה מחיר המחילה הוא יקר.

המשיח לא מת כדי לעורר בלבו של אלוהים אהבה כלפינו. ישוע עמד על כך שאהבת האב היא היא המקור למעשה הכפרה, לא התוצאה שלו. (יוחנן ג' 16, 17). אלוהים אינו אוהב אותנו משום שהמשיח מת בעבורנו; להפך, המשיח מת בעבורנו מפני שאלוהים אוהב אותנו. המשיח לא ביצע את מעשה הכפרה כדי לשכנע את אבינו שבשמיים לאהוב את בני האדם, אחרת היה רואה בהם את שנאי נפשו. מות המשיח לא יצר אהבה יש מאין. להפך, מותו היה ביטוי לאהבה שגדשה מאז ומעולם את לבו של אלוהים. ישוע לא ניסה מעולם לשכנע את אבינו שבשמיים לאהוב אותנו. שימו לב כיצד ישוע מתעקש על אמיתה זו ביוחנן ג' 16, 17; י"ז 26, 27. הטרגדיה האמיתית היא שאיבדנו הרבה מן הידע על אלוהים שנגדו חטאנו. אפילו איננו מרגישים שיש לנו דברים רבים להתחרט עליהם, מפני שלא תמיד אנו בטוחים באיזו מידה פגענו באלוהים באמצעות חטאינו. ולא זו בלבד, אלא שאנו מסוגלים להפוך אטומים לחומרת החטא שלנו. בנוסף, בימינו, הדת נוהגת לגמד את שאט הנפש שלנו מן החטא, ומפני שהחטא אינו מכעיס אותנו יותר, ייתכן שקשה לנו יותר להבין שהוא מעורר את זעמו של האל הקדוש.

לעומת זאת, שאול השליח אינו חושש לדבר על זעמו של האל. כיצד הוא מביע זאת באיגרת אל הרומים א' 18?

הכרזה נוקבת זו נותנת את הטון לדיון הארוך ששאול מעלה בדבר ההשפעה האוניברסלית של החטא, שעליו הוא מרחיב את הדיבור בשני הפרקים הבאים של האיגרת אל הרומים. (עד פרק ג' פסוק 20).

היבט מדהים של הבשורה הוא העובדה שאלוהים הוא גם המנצח שגבר על חטאינו וגם הקורבן של חטאינו. כתוצאה מתפקיד כפול זה, אלוהינו הקדוש יכול לקיים את הברית שכרת עם אנשים חוטאים המפירים את בריתו. אהבת ה' אינה מעוררת באלוהים סובלנות אדישה כלפי החטא והרוע, אלא מאיצה בו לנחול ניצחון מוחלט עליהם. דווקא משום שאלוהים הוא אהבה, הוא יוצא נגד החטא והרוע, שכן הללו משחיתים והורסים את ילדיו האהובים. המוות שאלוהים נשא על הצלב הוא המחיר הכבד שאהבתו משלמת עבור מיגור חטאינו, זאת בשעה שהוא ממשיך לאהוב את החוטאים.

באיזו מידה אתם מתייחסים בכובד ראש לחטא בחייכם? באיזה קנה מידה השתמשתם כדי לנמק את תשובתכם?

הבשורה בתנ"ך

3

מתי ניתנה הבטחת הגאולה הראשונה, ומה משמעותה? (בראשית ג' 15).

השפה בספר בראשית מרשימה בעוצמתה: אדם וחווה חטאו, ועכשיו הם מתבשרים על העימות הגדול באמצעות המילה הנוקבת "איבה", אשר מציינת את השנאה העזה שתשרור בין שני הצדדים (השטן והמשיח). באותה הבטחה ה' אף מציין את תבוסת השטן וניצחון ישוע, ולכן זוהי הבטחה נפלאה המעניקה תקווה לכולנו, שכן כל בני האדם נכנעים ליצר הרע וליבם נוהה אחר החטא. היא אף מבטיחה לנו שהמאבק הגדול הזה לא יהיה נצחי, שכן יום יבוא וראשו של האויב יימחק. בפסוקים אלה לא רק העימות הגדול נחשף בפנינו, אלא שנאמר לנו גם כיצד הוא יסתיים.

שאל שאב תקווה ואומץ מבראשית ג' 15. כיצד הוא מבטא זאת באל הרומים ט"ז 20? איזו נקודה הוא מחדד?

בבראשית כ"ב 19-1, משה מתאר את מעשה הכפרה בתמונה חיה וציורית להפליא. מה נלמד מפרשה זו על מעשה הכפרה שיבוצע בידי המשיח?

שימו לב לאזכורים הרבים על "האב והבן", ולדרך שבה הם צועדים יחדיו אל הר המוריה, שם יעלו קורבן לה'. הבן נושא את העצים והאב נושא את המאכלת (סכין גדולה) ואת האש שבאמצעותם יעלה את הקורבן. יצחק שהיה צעיר בהרבה מאביו, יכול היה לגבור עליו בקלות בהר המוריה. אבל תחת זאת אנו עדים לשני נסים: האב מוסר את בנו והבן מוסר את חייו. איזה תיאור מצמרר למותו של המשיח כקורבן תמורה בעבורנו! תמונת העקידה, עוצמתית ומרגשת ככל שתהיה, הייתה אך ורק טעימה קטנה ממה שעתידי להתרחש מקץ מספר דורות, כאשר האב שבשמיים יקריב את בנו יחידו. אבל במקרה הזה לא יוקרב בעל חיים במקום הבן, אלא שהבן בכבודו ובעצמו ימות על המזבח כשה לעולה. האב השמימי ימסור באמת ובתמים את בנו, והבן, בן האלוהים ימסור את חייו.

שם, על הר המוריה, העולם זכה לתמונה עוצמתית (אבל עדיין, תמונה בלבד) של תוכנית הגאולה ושל המחיר שישולם כדי לגאול את האנושות החוטאת מן ההרס שהחטא המיט עליה.

הגאולה ע"פ ישעיהו

בדרך לעמאוס, ישוע לימד שניים מתלמידיו המיואשים את תורת הכפרה, תוך הסתמכות על הכתובים, "ממשה ומכל הנביאים" (לוקס כ"ד 27). אילו נבואות והתייחסויות נבואיות ייתכן שהוא כלל בלימוד על הכפרה?

קרוב לוודאי שישעיהו היה בין הנביאים שישוע התייחס אליהם בהקשר זה.

קיראו את ישעיהו נ"ג, המתאר את ה"עבד הסובל". תארו את הפרטים שנכללו בפרק, המסייעים לכם להבין טוב יותר את מעשה הכפרה המדהים של המשיח.

על אף שפע התיאורים על עבד ה' המופיעים בפרק זה, נקודה אחת בולטת במיוחד: תפקידו של העבד הסובל כקורבן תמורה. שימו לב לכל האזכורים שבהם עבד ה' משלם את המחיר על חטאי האנושות. נושא זה שב ונשנה ומעיד על כך שמותו של המשיח למעננו הוא לב לבה של הגאולה, של מעשה הכפרה. בתור חוטאים שחיללו את תורת ה', אין בכוחנו לעשות דבר כדי ליישר את ההדורים עם ה', לרצות אותו ולעמוד זכאים לפניו. כל מעשי הצדקה שלנו לא יועילו, שכן אין בכוחם לגשר על הנתק בינינו לבין ה'. הדרך היחידה לגאול אותנו הייתה באמצעות ישוע המשיח, אשר נשא בעונש במקומנו ומציע לנו את צדקתו המושלמת, שאותה אנו תובעים לזכותנו באמונה.

אילו מעשינו יכלו להצדיק אותנו לפני ה' בדרך כלשהי, ישוע לא היה צריך למות בעבורנו. העובדה שהוא מת כקורבן, העובדה שדבר זולת מותו לא יכול היה לכפר על חטאינו, אמורה להיות ההוכחה החותכת שאנו זקוקים לה לכך שאין בכוחנו להרוויח את ישועתנו. להפך, ישועתנו היא אך ורק מתנת חסד.

קיראו את פטר"א א' 19, ב' 21-25. כיצד נעזר כיפא ביסעיהו נ"ג בדברי ההסבר שלו על מותו המכפר של המשיח בעבורנו?

ייתכן שישעיהו נ"ג מציג את ההסבר התיאולוגי הברור ביותר על מעשה הכפרה בצלב, ומראה חד משמעות כי מות המשיח על הצלב בעבורנו נועד (בין יתר הדברים שהצלב מייצג, יהיו אשר יהיו) כדי שישוע יישא בעונש על חטאינו.

תוך הסתמכות על ישעיהו נ"ג, הגו בתמונות חייו האחרונות של ישוע. בשעה שתעשו זאת, זיכרו שהאדם המתואר כאן הוא בוראנו ואלוהינו בכבודו ובעצמו, אחד משלושת הפנים באלוהות. כיצד נצליח לתפוס במוחנו את האמיתה המדהימה הזו?

הבשורות וצל המשיח

3

על אף הנס המדהים של התגשמותו של המשיח בדמות בשר ודם, תורתו העמוקה והנסיים שהוא חולל, לא היו תכלית חייו. בראש מעייניו עמדה המחשבה על מסירת חייו. נסיים ככל שהיו לידתו ושירותו הציבורי של המשיח, משימת חייו הכבירה הייתה מותו. כל אורכן של ארבע הבשורות אנו מוצאים את ישוע משתדל להכין את תלמידיו לקראת מותו הממשמש ובא. ואולם, מסירותם לישוע, יחד עם התקווה שפיעמה בלבם לביאת משיח פוליטי, מנעו מהם להבין את הדברים שישוע אמר להם.

קראו את מרקוס י' 45-32. כיצד תיאר ישוע את הוצאתו להורג הקרובה? (פס' 33, 34). מה היה מוטעה בבקשתם של יעקב ויוחנן? (פס' 35-37). מה הייתה תגובתו החריפה של ישוע? (פס' 42-45).

בערב שקדם למותו, ישוע הסב לסעודת הפסח עם תלמידיו. בתום הסעודה, הוא הורה לתלמידיו לחגוג את האירוע הזה עד ליום ביאתו השנייה. מצוות סעודת האדון, האקט היחיד שישוע כונן ואישר לזכרו, אינה מהווה תזכורת להתגשמותו בבשר, לנסיים שחולל, למשלו או לתורתו, אלא אך ורק למותו. המשיח ביקש להיזכר בזכות מותו, יותר מכל דבר אחר. למעשה, בכל סיפורי ארבע הבשורות על חיי המשיח, האירועים סביב הצליבה, והצליבה עצמה, מקבלים דגש עיקרי. הנס המדהים של התגשמותו בבשר מוזכר אך ורק על ידי מתי ולוקס. הללו הקדישו שני פרקים בלבד בבשורותיהם לתיעוד התעברותה של אמו של ישוע ולידתו של ישוע. מרקוס ויוחנן משמיטים כל אזכור שהוא על הולדת המשיח, ופותחים את בשורותיהם עם ישוע הבוגר.

אבל כל ארבעת מחברי הבשורות שמים דגש על השבוע האחרון בחיי המשיח, וכמובן, על מותו.

עיברו ברפרוף על ארבעת התיאורים הללו, ושימו לב להתמקדות ברורה זו, אפילו במהלך ימים ספורים בחיי המשיח. תיאור השבוע האחרון בחייו של ישוע, שהסתיים במותו, אורך שליש עד כחצי מכל אחת מהבשורות. הקורא "נאלץ" למקד את תשומת לבו בפועל הגאולה הכביר של אלוהים.

עירכו חשבון נפש. בחנו את העבר שלכם, את הטעויות שעשיתם ואת החטאים שביצעתם. האם אתם באמת מאמינים שצעד כלשהו שעשיתם או שיכולתם לעשות היה יכול לכפר על החטאים והטעויות שלכם? לכן, מדוע מות ישוע על הצלב למענכם חייב לעמוד במרכז חייכם? אחרת, איזו תקווה יש לכם?

הזעקה על הצלב

אין משהו הרסני יותר לתפיסתנו את מעשה הכפרה של המשיח מאשר סנטימנטליות דתית משיחית המנסה להתאים את הבשורה לחשיבה ההומנית המודרנית. אולם עלינו להודות בענווה בכך שכל מה שאנו מספרים על אלוהים לא יעשה איתו צדק, במיוחד לאור מעשה הכפרה. עלינו להימנע מן הפיתוי לגמדם את מותו של ישוע על הצלב, ולראות בו אך ורק "מופת של אהבה נטולת אנוכיות". אין ספק שזה היה מופת כזה, אבל בהתחשב בעובדת היותנו חוטאים, ידרש הרבה יותר מ"מופת של אהבה נטולת אנוכיות" כדי לגאול אותנו. אלוהינו נדרש לשאת בעצמו במלוא כובד חרון אפו על החטא.

ישוע זעק על הצלב: "אֱלִי, אֱלִי, לָמָּה שִׁבְקָתָנִי?" (כְּלוֹמַר, "אֱלִי, אֱלִי, לָמָּה עֲזַבְתָּנִי?" (מתי כ"ז 46). כיצד עלינו להבין זאת? מה אמר ישוע, מדוע, וכיצד זעקה מצמררת זו מסייעת לנו להבין את המחיר שישוע שילם כדי לגאול אותנו מן החטא?

"עתה אלוהי הכבוד גסס כדי לשמש כופר למען האנושות... עוונותינו הוטלו על המשיח ששימש עירבון וקורבן תמורה בעבורנו. הוא נחשב לפושע כדי לגאול אותנו מהרשעת התורה... השטן שהציג את פיתוייו העזים שבר את לבו של ישוע. המושיע לא יכול היה לראות דבר מעבר לקבר. כל תקווה אפסה בלבו... הוא חשש שמא החטא שנשא על עצמו מתועב כל כך בעיני ה', עד שהנתק ביניהם יהיה נצחי... הייתה זו ההכרה בחטא שהביאה על המושיע את חרון אפו של אביו שבשמיים בתור קורבן תמורה. הכרה זו היא שהפכה את כוס המרורים ששתה מרה כל כך, ושברה את לבו של בן האלוהים." (אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, עמ' 752, 753).

ישוע מפנה את תפילתו זו אל "אלוהים" במקום אל "האב" כהרגלו. זעקותיו של המשיח הצלוב, לא נועדו לשמש מצג מופתי לסבל שחוה כדי להפגין את אהבתו אלינו. אנו רואים כאן את אלוהים מקריב את חייו למעננו ומת בעבורנו כדי שגורלנו לא ייחרץ בידי המוות. אלוהים בכבודו ובעצמו מת במוות שנחסך מאיתנו, המוות שהיה מנת חלקנו בעטיו של החטא, אלמלא עשה כן. בשלוש בשורות נאמר שישוע זעק בקול גדול על הצלב בשעת גסיסתו. זעקות רמות אלה אוזכרו אפילו באיגרת אל העברים: "וּבְיָמֵי הַיּוֹתוֹ בְּגוֹף בְּשָׂר וָדָם, הִקְרִיב תִּפְלוֹת וְתַחֲנוּגִים בְּצַעֲקָה גְדוֹלָה וּבְדַמְעוֹת אֶל הַיְּכוֹל לְהוֹשִׁיעוֹ מִמָּוֶת..." (ה' 7). זעקת השבר של ישוע היא הזעקה הכי קורעת לב שתועדה בכתבי הקודש. בכל ארבע הבשורות אין זעקה או קריאה אחרת שתשווה לזעקה זו של ישוע על הצלב. אנו זוכים כאן למבט חטוף על מה שהמושיע היה מוכן לשאת כדי לגאול אותנו.

לימוד נוסף: "אני מתקשה כל כך להביע כהלכה את הדברים הבודרים בנשמתי בהקשר למשימת חייו של המשיח!... אני יודעת כיצד לדבר או להעלות על הכתב את הנושא הרחב של קורבן הכפרה. אני יודעת כיצד להציג בצורה חיה ומלאת עוצמה את הנושאים המוצגים בדרך זו. אני רועדת מפחד שמא אמעיט בערכה של תוכנית הגאולה הנשגבת באמצעות מילים קלות ערך." (אלן ג'י. ווייט, Selected Messages, כרך ג', עמ' 115).

"חסדו האינסופי ואהבתו של המשיח, הקורבן שהועלה בעבורנו – כל אלה קוראים לנו להגות בגאולה במלוא כובד הראש והכבוד. עלינו להגות באופיו של מושיענו היקר, אשר מפגיע בעבורנו במלכות השמיים... כאשר נהגה בנושאים שמימיים אלה, אמונתנו ואהבתנו יתגברו ויתחזקו, ותפילותינו יתקבלו ברצון רב יותר בשמיים, שכן הן יהיו מהולות באמונה ובאהבה שילכו ויתחזקו. הן יהיו תבניות ויוקדות. הביטחון שלנו בישוע יהיה איתן יותר, ומדי יום נחוה את גבורתו, שבכוחה להעניק תשועה שלמה לכל הבאים לאלוהים באמצעות המשיח." (אלן ג'י. ווייט, Steps to Christ, עמ' 89).

שאלות לדיון:

- 1 אלוהים מוצג בכתבי הקודש הן כאוהב גדול של החוטאים והן כבעל חרון אף עצום על החטא. ישנם משיחיים המנסים לבחור באחד משני מאפיינים אלה כמייצג את אופיו של אלוהים. מדוע אין טעם לעשות זאת? למעשה, מדוע אהבת ה' לחוטאים היא אחת הסיבות העיקריות לחרון אפו על החטא?
- 2 אהבת ה' אינה דומה במאומה לרגש החיבה הקלוש שאנו מרעיפים איש על רעהו. מה נלמד מפועל הכפרה של המשיח על אהבתו של אלוהים?
- 3 כיצד תורמת התובנה שלכם על קדושת ה' לעומת הטומאה והחטא שלנו, להבנתכם את המחיר הכבד ששולם בעבור גאולתנו?
- 4 התעמקו בפרשת העקידה, בסיפור על אברהם ויצחק בבראשית כ"ב. כיצד מסייע לנו סיפור זה להבין את טיבו של הקורבן של ישוע בעבורנו? מצד שני, מדוע הוא לא ממש עושה צדק עם רעיון קורבן התמורה, שהוא נועד לסמל?

לסיכום: החל בפרקים הראשונים בספר בראשית, כתבי הקודש מצביעים לפנינו על מות המשיח על הצלב, שם הוא עמיד למות כחוטא כדי לגאול אותנו, החוטאים, מן האובדן הנצחי שהחטא המיט עלינו. על אף שמחברי כתבי הקודש משתמשים בדימויים ובסמלים שונים כדי להבהיר את מות המשיח, הדבר החשוב מכל הוא קורבן התמורה של המשיח, המתואר בצורה כה ציורית ומלאת חיים בישעיהו נ"ג.

אילו נזקקנו להוכחה על כך שאין בכוחם של מעשי צדקתנו להושיע אותנו, הרי היא לפנינו במוותו של אלוהים, בכבודו ובעצמו, על הצלב. אחרי הכול, מה יכולות בריות חוטאות שכמונו להוסיף על מעשה הכפרה שבצלב?

אלוהי החסד והמשפט

שבת אחרי הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: קור"א ג' 13; קור"ב ה' 10; בראשית ג', ו'; יוחנן ג' 17-21; ההתגלות י"ד 6, 7.

פסוק לשינון: "כִּי, אֶת כָּל מַעֲשֵׂה, הָאֱלֹהִים יָבֹא בְּמִשְׁפָּט, עַל כָּל נִעְלָם: אִם טוֹב, וְאִם רָע." (קהלת י"ב 14).

מבט שבועי: בדומה לנושא הגאולה, משפט ה' שב ומופיע בכתבי הקודש. למעשה, שתי תורות אלה שזורות זו בזו באופן מורכב ביותר. חייל ניצב לפני אדם זקן שעמד לפני הוצאה להורג. כל "אשמתו" הייתה שהיה מהגזע והדת ה"לא נכונים". כשהחייל הרים את נשקו, הקורבן אמר לו: "אינך יודע שיש אלוהים בשמיים, ויום אחד הוא ישפוט אותך על כל מעשיך?" ואז החייל ירה בזקן והרגו.

מבחינות רבות, סיפור זה מהווה דוגמה טובה לחברה החילונית. חברה חילונית חיה על פי חוקים שהיא עצמה כוננה. אין לה קני מידה גבוהים מאלה. זוהי חברה שאינה מכירה בסמכות גבוהה ממנה, באלוהים, או בקנה מידה מוסרי נעלה יותר מזה של האדם. זוהי חברה שבה בני האדם תפסו את מקומו של אלוהים; שבה המשפט היחיד שבו נשפט אדם נערך על ידי חברה או על ידי מצפונו שלו (בהנחה שבכלל נשאר ממנו משהו).

אולם על פי כתבי הקודש, האיש הזקן צדק בדבריו: יש אלוהים בשמיים היוודע הכול, ויביא את הכול למשפט.

הבה נבחן את ההיבט החשוב הזה באופיו של אלוהים, וניווכח בכך שאפילו בשעת המשפט, ה' מרעיף את חסדו המופלא.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-28 בינואר.

יום המשפט

נושא משפט ה' שב ונשנה בכתבי הקודש. בניגוד לדעה הרווחת, משפט ה' אינו תמיד מנוגד לגאולה או לבשורה. למעשה, שני נושאים אלה שזורים זה בזה לאורך הכתובים, מבראשית ועד ההתגלות.

אין פלא בכך, שכן משפט וגאולה משקפים שני היבטים דומים באופיו של אלוהים: הצדק והחסד של ה'. לכן, אין להציב את נושא המשפט מול נושא הגאולה, בדיוק כשם שאין להציב את נושא הצדק האלוהי מול חסד ה'. אם נעשה זאת, נגזול מהם את מלוא משמעותם ונשלול את העובדה שהם משלימים זה את זה. כתבי הקודש מלמדים את שניהם; לפיכך, עלינו להתעמק בשניהם ולהבין את שניהם.

בנוסף, מעניין לציין בנדון, שבברית החדשה ישנן התייחסויות רבות יותר למשפט ה' מאשר בתנ"ך.

קיראו את הפסוקים להלן. מה נאמר בהם? מי נשפט בהם? מה קורה במשפטים אלו? מה חושפים הפסוקים הללו על טיבו וממשותו של המשפט האלוהי?

קהלת י"ב 13, 14

קור"א ג' 13

קור"ב ה' 10

אלהעברים י" 30

מתי ט"ז 27

ההתגלות כ' 12

ההתגלות כ"ב 12

מתי י"ב 36, 37

פטר"א ד' 17

ההתגלות י"ד 6, 7

הפסוקים המוזכרים לעיל מהווים אך ורק דוגמה קטנה לפסוקים הדנים מפורשות במשפט ה'. כאמור, רבים מהמפורשים שבהם, החושפים את ממשותו המשפט האלוהי או את משפטי ה', מופיעים בברית החדשה. עובדה זו סותרת את הרעיון שמשפט ה' מנוגד לרעיון החסד האלוהי (שגרם לה' לכרות עימנו ברית חדשה), שמחברי הברית החדשה מלמדים מפורשות. הדבר אמור ללמדנו שבלא הבדל כיצד אנו תופסים את משפט ה' ואת חסד ה', עלינו להבין אותם כאמיתות אלוהיות הפועלות יחדיו. אם נציב את האחת מול השנייה, נחמיץ את המשמעות האמיתית של הבשורה שעליה למדנו בשבוע שעבר.

משפט וחסד בגן עדן

חישבו על זה: לפני החטא הקדמון לא היה צורך בחסד, שכן לאלוהים לא היה על מה לסלוח או לכפר. הדבר נכון גם לגבי משפט ה'. לפני החטא הקדמון, לה' לא היה על מה לשפוט, להרשיע ולהעניש. הן המשפט והן החסד מופיעים, לפחות בהקשר של האנושות, אך ורק בעטיו של החטא.

קיראו את סיפור החטא הקדמון בבראשית ג'. כיצד נחשפים כאן שני הנושאים: המשפט והחסד?

4

השטן הצליח להחדיר את החטא לעולם, וכתוצאה מכך לשנות את הכול. מייד לאחר מכן מופיע ה' וקורא אל אדם הראשון: "אייכה?" אין לראות בכך שאלה מרשיעה, אלא הזמנה לאדם ולחוה לבוא אל בוראם האוהב אותם. קריאה זו מזמינה אותם להפנות עורף למדיח שהולך אותם שולל ולשוב לבוראם.

שימו לב מה קורה כאן. הדברים הראשונים שיצאו מפיו של אלוהים לאחר החטא הקדמון היו שאלות. לאחר שהציג את שאלותיו, הדבר הראשון שיוצא מפיו הוא הכרזה על עונשו של הנחש. מה עוד אומר ה' בפסוק 15, המציג את הדין שהוא גזר על הנחש?

מייד לאחר שהכריז את משפטו על הנחש, אלוהים מעניק לאדם וחווה את מסר החסד הראשון: את בשורת הגאולה של האנושות. ואז, רק אחרי שהעניק את הבטחת הגאולה, הוא מכריז את משפטיו על האיש והאישה. על אף שחטאו, הדברים הראשונים שאלוהים מעניק להם הם תקווה וחסד – חסד שתמיד יהווה רקע למשפט שיבוא. וכך, אפילו לפני המשפט, הבטחת החסד ניתנת לכל מי שייאות לקבלה.

השטן איחר את המועד; אובדנו מובטח. אבל בשעה שה' מטיל על אדם וחווה את עונשם, הוא אף חושף את חסדו. כבר בראשית תולדות האנושות השרויה בחטא נוצר הקשר בין חטא, משפט ה' וחסד ה'. למרות שה' חייב לגנות, לשפוט ולהרשיע את החטא, הבטחת החסד זמינה תמיד לכל מי שיתבע אותה לזכותו.

באילו דרכים אלוהים שואל אולי גם אתכם: "אייכה?" האם ייתכן שמשחו במעשיכם גורם לכם להסתתר מפניו? מדוע הבנת חסד ה' מהווה צעד ראשון מכריע בהקשבה לקולו של אלוהים, הקורא לכם להתקרב אליו ולהתרחק מהשטן?

המבול

מבקרי כתבי הקודש עושים "עניין גדול" מהעובדה שגם תרבויות עתיקות אחרות תיעדו סיפורים על מבול. לטענתם, סיפור המבול המקראי אינו ייחודי, מקורי, או אפילו אמיתי, אלא אך ורק חזרה על מיתוס או אגדה עתיקה.

מאידך, אנשים המאמינים שכתבי הקודש הם דבר ה', רואים בסיפורים הללו אישוש להתרחשות המבול. המבול קרה, וספר בראשית מעניק לנו תיעוד מושלם של המבול שנכתב בהשראה אלוהית. התיעוד המקראי שונה לחלוטין מגרסאות אחרות של סיפור המבול. לדוגמה, הגרסה שעל פיה המבול נשלח לארץ מפני שבני האדם הרעישו מדי בנשפי הלילה שערכו והפריעו לשנתם של האלים; או אז, האלים העצבניים והזועמים מרוב חוסר שינה, שלחו את המבול כדי להעניש את בני האדם.

כיצד מנמק סיפור המבול המקראי את המשפט שה' עמד להטיל על העולם? (בראשית ו' 5).

הרעיון שבני האדם רעים כל כך, עד שהם ראויים למוות ולאובדן, אינו אמור להיות קשה מדי להבנתנו, במיוחד משום שאנו חיים בעולם שבו הרשע רק הולך ומחריף, הולך ומתגבר. ההשקפה המשיחית על יצר הרע, על טבעו החוטא של האדם, על אף שלעיתים לועגים לה, מאוששת שוב ושוב. העובדה שבכוחנו לעשות מעשי חסד אינה הופכת אותנו טובים. אחרי הכול, אפילו על אל קפונה, הגנגסטר האמריקני, נאמר שאהב ילדים, היה אדם נדיב מאוד ונהג בחבריו באדיבות. אבל האם יש מישהו שיגיד עליו שהיה איש טוב?

כיצד נגלה חסד ה' בסיפור המבול, בד בבד עם הגשמתה הממשמשת ובאה של ההבטחה בדבר משפט גמול? (ראו בראשית ו' 22-14, פס"ב ב' 5).

כאשר נוח בנה את התיבה, הוא נתן לעולם אזהרה מפני משפט ה'. הדבר הנוסף שנרמז כאן היה, שניתנה לעולם תקופת חסד, הזדמנות לבני האדם לשוב מדרכיהם הרעות ולקבל את ישועת ה'. אכן ג' ווייט כתבה "שאלו בני דור המבול היו לוקחים את אזהרתו של נוח ברצינות, שבים בתשובה וחדלים ממעשיהם הרעים, זעמו של ה' היה שוכך." (אבות האומה ונביאי ישראל, כרך א', עמ' 81). בניית התיבה הציגה בפני כל מי ששם לב לאזהרה, מקלט בטוח מפני האסון והאובדן הממשמש ובא. אין ספק בדבר: משפט ה' עמד לבוא על העולם. אבל ה' הציע את חסדו לכל מי שייאות לקבלו לפני שיהיה מאוחר מדי ודלת החסד תיסגר.

באיזו תכיפות הפגין אלוהים את חסדו כלפיכם? קרוב לוודאי שפעמים רבות מכפי שתוכלו למנות כאן. נכון? כיצד תלמדו להיטיב להיכנע לחסד ה', ולהניח לו לעצב אתכם לדמות המשיח?

הרשעה וחסד

כמעט כולם מכירים את פסוק 16 ביוחנן ג', אבל הפסוק הבא אחריו מוסיף עליו ומבהיר אותו.

קיראו את יוחנן ג' 21-17. מה נאמר כאן על משפט? מה נאמר כאן על חסד? כיצד מבהירים פסוקים אלה את דרך הפעולה המשותפת של החסד והמשפט?

4

המילה "לשפוט" המופיעה בפסוק 17, תורגמה בגרסאות אחרות למילה "להרשיע". ברור שההקשר כאן הוא הרשעה, שכן אלוהים שב ומבהיר במקומות אחרים בכתבי הקודש שהעולם יישפט. שני נושאים מופיעים בקטע: חסד ומשפט, והם שזורים הדוקות זה בזה. חטא, אפלה ורוע עוררו את הצורך במשפט ה': אלוהי הצדק ישפוט וירשיע אותם. בעת ובעונה אחת, חסד ה' מציע לאשמים דרך מילוט שאותה יוכלו למצוא באמצעות אמונה בישוע המשיח. המאמין בישוע לא יידון. זה מה שנאמר בפסוק. זה פשוט כמו שזה נשמע. צדקת המשיח מכסה את המאמין, ועכשיו הוא חף מפשע ולא יורשע במשפט.

אילו סיבות מונה הכתוב להרשעת האדם?

על פי פסוקים אלה, ברירת המחדל של האנושות היא הרשעה. האנושות חייבת בדין, שכן הכול חטאו, והכול ראויים למוות שהחטא ממיט עלינו. הם חושפים בבהירות את הרעיון שהאנושות כולה הוצדקה אוטומטית אחרי מעשה הכפרה בצלב. העולם כולו שהורשע יכול עכשיו להיוושע בזכות מותו המכפר של ישוע המשיח, שדי בו לכל אדם ואדם. כולנו מורשעים, אבל כל אחד ואחד מאיתנו, אשר מקבל באמצעות חסד המשיח את קורבן התמורה, עומד נמחל, מוצדק ונושע באמצעות ישוע. הרשעתו של המאמין בוטלה באמצעות זכויותיו של ישוע, ועכשיו הוא עוטה עליו את צדקתו המושלמת של המשיח. למעשה, מהי משמעות החסד ללא אפשרות ההרשעה? כשם שרעיון ההרשעה מרמז על משפט, כך גם לגבי רעיון החסד. ללא משפט (והרשעה), לא יהיה צורך בחסד. רעיון החסד כשלעצמו דורש את רעיון ההרשעה. זוהי סיבה נוספת המראה את הקשר בין המשפט והחסד.

שנת משפט ה'

"לכן אל תפחדו מפניהם, כי אין דבר מכסה שלא יגלה ואין נסתר שלא יודע." (מתי י' 26).

אם נסתכל על העולם סביבנו, לא נתקשה להבין את סוגיית המשפט וההרשעה. אין צורך להאמין לדברי המשיחיים כדי להיווכח שמשהו אינו כשורה עם האנושות; שהיא הולכת מדחי לדחי. מי אינו יכול לראות את הכאוס, ההרס והאסון שחוללנו בעולם? ייתכן שתינוקות בוכים חזק כל כך ברגע שהם באים לעולם משום שהם יודעים אינסטינקטיבית מה מצפה להם. "בכיתי כשנולדתי, וכל יום מראה לי למה", כתב משורר אחד. מי אינו יכול להזדהות עם המלים הללו? מי אינו רואה בעצמו קורבן של רשע, חמדנות, אנוכיות ואכזריות של אנשים אחרים? מי מאיתנו לא נהג בעצמו בחמדנות, אנוכיות ורשעות כלפי הזולת?

אם אלוהים הוא אלוהי צדק, ואם צדיקות היא התכונה העיקרית שלו, מי מאיתנו היה יכול לעמוד לפניו? אם אלוהים יודע אפילו את צפונות לבנו ואת מעשינו הנסתרים (קהלת י"ב 14) [ובטח את מה שעשינו קבל עם ועדה], איזה סיכוי יהיה אפילו לאדם הצדיק ביותר בינינו ביום המשפט, כשהכול ייחשף וייצא לאור?

למזלנו, ה' אלוהינו הוא גם אלוהי חסד. תוכנית הגאולה כוננה כדי שכל בני האדם יוכלו להינצל מן ההרשעה שצדק ה' תובע. ללא חסד ה', כולנו היינו נאכלים וכלים בידי צדק ה'. לכן, תקוותנו היחידה לעמוד מוצדקים לפני אל צודק, היא חסד.

קיראו את המסר של המלאך הראשון בספר ההתגלות י"ד 6, 7. כיצד חושפים פסוקים אלה את הקשר שבין צדק ה' לחסד ה'? כיצד הם מקבילים למה שלמדנו בבראשית ג', וכיצד מעיד הדבר על הקשר שבין חסד לצדקה?

מעניין לציין שלפני האזהרה שעל פיה "באה עת משפטו", המלאך מבשר על "בשורת עולם". זה חייב להיות כך, אחרת משפט ה' ירשיע את האנושות כולה. לאיש לא יהיה סיכוי, שכן הכול חטאו, הכול חיללו את תורת ה'. כאן, במסר האזהרה האחרון לעולם, מוכרז חסד ה'. אחרת המשפט ירשיע את כולם ללא יוצא מן הכלל. אך ללא חסד ה', איזה מסר היה לנו לשאת לעולם, זולת זה שה' עומד להחריבנו ואין לנו שום תקווה למילוט? למזלנו, המסר שאנו מביאים לעולם מבוסס על "בשורת עולם".

איזה תפקיד יש לכם בהפצת מסר המשפט והחסד בקרב בני האדם? מה עוד תוכלו לעשות כדי לסייע בהפצתו? (שכן רוב הסיכויים שתוכלו לעשות יותר, נכון?)

לימוד נוסף: כיצד פועלים יחדיו חסד ה' ומשפט ה'? הדברים הבאים שנכתבו בהשראה אלוהית, מגלים זאת.

"בשעה שישוע עותר בעבור נתיניו השרויים בחסדו, השטן מאשים אותם לפני ה' על היותם חוטאים. אבי השקרים מבקש להוביל אותם לספקנות, לגרום להם לאבד את האמון בה', להינתק מאהבתו ולחלל את תורתו. עתה הוא מצביע על סיפור חייהם, על פגמיהם ומגרעותיהם, על כך שאינם דומים למשיח ובכך הם מחללים את כבוד גואלם, ועל כל החטאים שפיתה אותם לבצע, ושבעטיים הוא תובע עליהם חזקה בתור נתיניו.

"ישוע אינו מצדיק את חטאיהם, אלא מציג את חרטתם ואמונתם, ובשעה שהוא תובע את מחילתם, הוא נושא את ידי הפצועות אל האב בשמיים ומלאכיו הקדושים ואומר: 'אני מכיר אותם בשמם. חרטתי את שמותיהם על כפות ידי.' (אלן ג'. ווייט, The Great Controversy, עמ' 484).

שאלות לדין:

- ❶ כיצד תורם הציטוט שלעיל להבנתכם את תפקיד החסד במשפט ה'? כיצד מתארת אלן ג'. ווייט את חסידיו של ה', ומדוע זה חשוב? באיזו בהירות אתם יכולים לראות את עצמכם במיאור זה?
- ❷ דמיינו שאתם עומדים לפני ה' וכל מה שעשיתם מעודכם, כל מעשיכם הטובים והרעים, נחשפים לפניו. האם תוכלו לעמוד לפניו תוך הסתמכות על מעשיכם הטובים, אפילו אלה שעשיתם מתוך הכוונות הכי כנות וטובות? האם אתם באמת חושבים שמעשים טובים אלה יזכו אתכם ויהפכו אתכם ראויים לפני בוראכם? כיצד תתרום תשובתכם להבנתכם את הצורך בחסד?
- ❸ איזו מלכודת רוחנית קטלנית טמונה בהלך החשיבה שלפיו משום שנושענו בחסד, אין זה משנה מה נעשה? כיצד תתגוננו מפני התעייה זו?
- ❹ לפעמים מזהירים אותנו מפני מה שמכונה "חסד זול". אבל לא קיים דבר כזה. חסד אינו זול. חסד האל ניתן לנו חינם אין כסף! כשאנשים תובעים לזכותם את חסד ה' ומנסים לתרץ באמצעותו את חטאם, זוהי התנהגות זולה. אילו דוגמאות להתעיה זו ניתן למצוא בעולם המשיחי, או אפילו בקהילה שלנו?

לסיכום: ה' הוא אלוהי צדק, וצדקה דורשת משפט. ה' הוא גם אלוהי חסד. חשוב מאד שאנו, האדוונטיסטים שומרי השבת, המכריזים את מסריהם של שלושת המלאכים, נבין את האמיתות האלוהיות הללו ואת מה שהן מגלות לנו על אלוהינו.

קדושת ה'

שבת אחר הצהריים

5

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: מתי י"א 10; מרקוס א' 2; בראשית ב' 3; איוב מ"ב 5, 6; לוקס ה' 11-1; לוקס ד' 31-36; ישעיהו ו' 3-1; ההתגלות ד' 8, 9.

פסוק לשינון: וְקִמְמוּ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וְהִשְׁתַּחֲוּוּ, לָהֶר קִדְשׁוֹ: **מִי קָדוֹשׁ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ.**
(תהילים צ"ט 9).

מבט שבועי: כתבי הקודש מרבים לדבר על קדושת ה'. מה נלמד מקדושה זו על טיבו של אלוהים, ומהי משמעותה בתוכנית הגאולה?

אחת ההנחות הבסיסיות של מחברי כתבי הקודש היא שיש אלוהים בשמיים. איש מהם אינו מביע ספק בכך; איש מהם אינו מנסה להוכיח זאת. קיומו של אלוהים הוא אמיתה מוסכמת בכתבי הקודש בדומה לאקסיומה בתורת הגיאומטריה.

אולם ב-66 הספרים שנכללו בכתבי הקודש אנו מוצאים תיאורים נרחבים על דמותו של ה' ועל יחסו כלפינו, בריות חוטאות שהוא משתוקק להושיע.

השבוע נתמקד באחד ההיבטים הבסיסיים בטבעו של אלוהים המופיע בכתבי הקודש והוא, קדושת ה'. כידוע, אלוהים הוא אהבה, ולכן הוא מפציר בנו לקרוא לו "אבא". הוא אף סבלן, רחמן וסלחן, והוא אוהב אותנו ודואג לנו.

אולם על פי הכתובים, כדי להבין את אלוהים עלינו לדעת על קדושתו. הן התנ"ך והן הברית החדשה מאששים את ההתגלות שאלוהים נתן לנו על עצמו.

נושא זה שב וחוזר בכתבי הקודש בדרכים שונות. אולם מה זה אומר שאלוהים הוא קדוש? כיצד מתארים כתבי הקודש את קדושתו? כיצד אנו, יצורים נטולי קדושה שכמותנו, מתייחסים לאל הקדוש?

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-4 במארס.

”כי כתוב”

אפילו לימוד שטחי של תולדות הקהילה המשיחית מראה בברור שלבני האדם קל מאוד לפתח רעיונות על אלוהים, ואז לעבוד אותם במקום לעבוד את האל שנגלה בכתבי הקודש. ולטר הספקן התבדח פעם ואמר: ”אלוהים ברא את האדם בצלמו, והאדם החזיר לו את המחמאה.” ייתכן מאוד שאיננו מודעים להבנה הפגומה או אפילו המוטעית שלנו את אלוהים.

לכן שומה עלינו לחזור לכתובים ולהשוות בין תפיסתנו את אלוהים לבין מה שהכתובים מלמדים עליו. לימוד כזה חייב לכלול הן את התנ”ך והן את הברית החדשה, שכן אלוהים מדבר אלינו בשני חלקים אלה של כתבי הקודש. זוהי נקודה חשובה, שכן ישנם אנשים הגורסים שהאל שנגלה בברית החדשה שונה מהאל שנגלה בתנ”ך. כאדוונטיסטים, איננו מקבלים את העמדה הזו; מובן שכתבי הקודש אינם מלמדים זאת.

באילו ביטויים משתמשים נביאי התנ”ך שוב ושוב? (ירמיהו ז’ 3-1).

המשפט ”כה אמר ה’“ (או משפט דומה לו) מופיע אלפי פעמים בדבריהם של נביאי התנ”ך. הדבר אמור ללמדנו כי ה’ מדבר על עצמו באמצעות הנביא, והנביא מדבר אך ורק בשם ה’. בעת ובעונה אחת, הברית החדשה גדושה התייחסויות וציטטות מהתנ”ך. למעשה, לתורת הברית החדשה יש זיקה ישירה והדוקה לתנ”ך. לדוגמה, כיצד נמצא הגיון בקורבן של ישוע ללא תורת הקורבנות שבתנ”ך? כמה פעמים התייחסו ישוע ומחברי הברית החדשה לפסוקים מהתנ”ך כדי לאשש את טיעוניהם ותורותיהם? כתבי הברית החדשה מבוססים תיאולוגית על התנ”ך. לכן, אין שום הצדקה להפרדה שרירותית בין התנ”ך לברית החדשה. כל הכתובים, הן התנ”ך והן הברית החדשה, נכתבו בהשראה אלוהית (טימ”ב ג’ 16).

בחנו את הפסוקים הבאים. כיצד הם מסייעים לנו לראות את הקשר בין התנ”ך לברית החדשה? מה נלמד מהם על השקפתם של ישוע ומחברי הברית החדשה על התנ”ך? (מתי ד’ 4, י”א 10; מרקוס א’ 2; ז’ 6; יוחנן י”ב 14, 15; מה”ש י”ג 33; אל הרומים ג’ 10; אל הגלטים ג’ 13; פטר”א א’ 16; קור”א ה’ 7).

מרק טווין אמר פעם שהוא אינו מוטרד מקטעים בתנ”ך שאינם מבין, אלא דווקא מאלה שהוא כן מבין. מי מאיתנו לא מצא בכתבי הקודש קטעים או פסוקים שאינם לרוחו? בהתחשב במה שכתבי הקודש מעידים על עצמם (טימ”ב ג’ 16), כיצד עלינו להתייחס לפסוקים בכתובים שאינם מבינים או אפילו איננו אוהבים? (ראו גם קור”א י”ג 12).

להיות נבדל

מתי לראשונה מופיע רעיון "הקדושה" (מהשורש ק.ד.ש) בכתבי הקודש? (בראשית ב' 3). עד כמה משמעותית היא העובדה שהדבר הראשון שנחשב קדוש בתנ"ך הוא הזמן?

פסוק 3 בבראשית ב' מעניק לנו תובנה ראשונית על הקדושה. אנו למדים ממנו שדבר מה, במקרה הזה הזמן, "הובדל" מכל יתר הדברים ו"קודש". היום השביעי כשלעצמו אינו שונה מיתר ימי השבוע, מכל יום אחר בן 24 שעות המתחיל ומסתיים בזריחת החמה; מה שהופך אותו שונה ו"קדוש" הוא העובדה שאלוהים קידש אותו והכריז עליו כעל יום קדוש. ה' הבדיל אותו מיתר ימי השבוע.

המילה "קידש", פירושה לקדש דבר מה, להפוך אותו ל"קדוש" או להכריז שהוא "קדוש". מכאן שקדושה מרמזת על כך שישנו משהו מיוחד במה שנחשב "קדוש", משהו שמבדיל אותו ממה שאינו קדוש.

רעיון זה אמור לסייע לנו להבין במידת מה את קדושת האל. אלוהים שונה מכל דבר אחר בבריאה; הוא נעלה על הכול; על כל מה שאנו יכולים לתפוס בשכלנו. להיות "קדוש" משמעו להיות "אחר", "נבדל", שונה בדרך מיוחדת, בדומה לשבת, היום השביעי בשבוע.

כיצד מסייעים לנו הפסוקים הבאים להבין את קדושת האל בהקשר זה? (שמות ט"ו 11, שמ"א ב' 2, תהילים כ"ו 8-10, תהילים צ"ט 3-1, ישעיהו מ' 25).

הרעיון בדבר הקדושה אמור לסייע לנו להבין טוב יותר את הפער שבין אלוהינו הקדוש לבינינו, בריות נטולות קדושה, בריות חוטאות. ה' נבדל מאיתנו, לא רק משום שהוא הבורא ואנו ברואי, אלא משום שאנו שרויים בחטא. כל הדברים הללו אמורים לתרום להבנתנו את פועלו של המשיח בעבורנו.

על אף שנבראנו בצלם ה', כיצד אנו שונים תכלית שינוי מאלוהים? כיצד נקודות שוני אלו תורמות להבנתנו את הצורך שלנו במושיע? עירכו רשימה של ההבדלים בינינו לבין אלוהים, והביאו אותה לכיתת השבת.

לחזור בתשובה בעפר ואפר

לאחר שנשא סבל לא אנושי מידיו של השטן, איוב זועק לה: "לִשְׁמַע אֶזְנוֹ שְׁמַעְתִּי; וְעַתָּה, עֵינֵי רְאִיתָ. עַל כֵּן, אֶמָּאֵס וְנִחַמְתִּי עַל עֵפֶר וָאֶפֶר." (איוב מ"ב 5, 6). מה אנו למדים מתגובה זו של איוב על קדושתו של אלוהים לעומת חוסר הקדושה של בני האדם השרויים בחטא? כיצד מתבשרת בשורת הגאולה בתגובה של איוב לדברים שחוה?

5

הנביא יחזקאל, שה' שלח בחסדו לישראל (על אף שבני ישראל גלו לבבל בשל חוסר נאמנותם), רואה אף הוא את דמות כבוד ה' ה"נוראה". מה אירע כאן? (יחזקאל א' 28).

יעקב נאלץ לברוח מביתו לאחר שהוליך שולל את יצחק אביו ואת עשיו, אחיו התאום. מה הייתה תגובתו של יעקב לאחר שראה בחלומו סולם שראשו מגיע השמימה, ושמע את ה' מדבר אליו? (בראשית כ"ח 16, 17).

בשעה שבני ישראל חנו בסיני, ה' שב וירד בענן שנח על הר סיני, והציג את עצמו בפני משה. כיצד הגיב משה? (שמות ל"ד 8).

דניאל, נביא נוסף שחי בתקופת גלות בבל, קיבל אף הוא חלומות וחזיונות חשובים מאלוהים בתקופת כהונתו כשר בכיר בממשלת בבל.

על אף שנאמר לדניאל שוב ושוב שהוא נושא חן בעיני ה', כיצד הוא הגיב כאשר ראה את ה' בחיזיון? מדוע לדעתכם הגיב כך? (דניאל י' 8-5).

על אף שכל הדמויות שאזכרו לעיל היו אנשים חסידים, יראי ה', צדיקים ואפילו נביאים, הדרך שבה הם הגיבו לנוכחות ה' הייתה פחד, חיל ורעדה וסגידה. אין ספק שהם הגיבו כך, בין יתר הסיבות, משום שהפכו מודעים לטבעם החוטא ולהיותם בלתי ראויים לעמוד בנוכחות האל הקדוש. פסוקים אלה מרמזים על הצורך במושיע, בקורבן תמורה, בגורם שיגשר על הפער בין אל קדוש לבריות חוטאות שכמותנו. תודה לאל, הגשר הזה הוא ישוע!

דמיינו שאתם חווים חוויה דומה לזו שחוה אחד מגיבורי התנ"ך שאזכרו לעיל. כיצד לדעתכם הייתם מגיבים, ומדוע?

”אדוני, לך נא ממני!”

התנ”ך מציג תיעוד עקבי של תגובה אנושית לאל הקדוש. מה בנוגע לברית החדשה? ישנם משיחיים מודרניים הגורסים כי התנ”ך מציג תמונה מיושנת של אלוהים: אל נוקשה, מחמיר וכעסן; ואילו על פי הברית החדשה, עכשיו כשישוע בא לעולם, אלוהים הוא אלוהי החסד והאהבה. מובן שאנו יודעים כי זוהי השקפה מסולפת על כתבי הקודש, וכי אופיו של אלוהים אינו משתנה.

מה מלמדים מחברי הברית החדשה על קדושת ה’? לדוגמה, קיראו את לוקס ה’ 1-11. כיצד מעיד הקטע על העקביות בתנ”ך ובברית החדשה בנושא קדושת האל?

5

לאחר שהדייגים עמלו כל הלילה ללא הצלחה, ישוע חולל נס למען תלמידיו העייפים, ועכשיו הם לכודו שלל רב. היינו מצפים שהם יגיבו בטבעיות בהבעת תודה לישוע על העזרה הכלכלית יוצאת הדופן. אבל תגובתו של שמעון כיפא התמקדה בדבר אחר. היא דמתה לתגובתם של גיבורי התנ”ך בשעת מפגש עם ה’.

”כיפא לא שם לב לסירות הדיג או למטען שהן נשאו. נס כביר זה, שעלה על כל מה שחזה מעודו, היה מבחינתו התגלות של גבורת ה’. הוא ראה בישוע את אלוהים שעולם הטבע כולו נתון תחת שליטתו. שכינת ה’ חשפה את חוסר הקדושה שלו עצמו. אהבה לאדוני, הכרת תודה על כך שהמשיח מחל על כבודו וירד לעולם, והעיקר, המודעות לטומאתו לנוכח טוהרו האינסופי של ה’, הציפה אותו. בשעה שחבריו דאגו לתכולת הרשתות, כיפא נפל לרגלי ישוע והכריז: ‘אֲדֹנָי, לָךְ נָא מִמֶּנִּי, כִּי אֵישׁ חֹטֵא אָנִי.’” (אלן גי. ווייט, *The Desire of Ages*, עמ’ 246).

מדוע כיפא הגיב כך? משום שאינו חיים יותר בגן עדן, שם אדם וחווה, בטרם חטאו, קיבלו בברכה את נוכחות ה’ כאשר התהלך בגן לפנות ערב. ואולם, בקשר הקרבה היתרה בין אלוהים לברואיו חל שינוי קיצוני מייד לאחר החטא הקדמון, כאשר אדם וחווה רצו והסתתרו מפניו של ה’. לא הרבה השתנה מאז. לכן, תגובה דומה שבה ומוצגת לכל אורכם של כתבי הקודש בכל מפגש בין האדם לבין אלוהים חיים. התגובה הראשונית של האדם למפגש עם בוראו היא חלחלה ופחד, שכן הוא פוחד להיווכח בעומק טומאתו ובטבעו החוטא.

מתי לאחרונה בחנתם לעומק את טבעכם החוטא? מראה מחריד למדי, נכון? מהי תקוותכם היחידה, ומדוע?

כשהשדים מדברים

קיראו את לוקס ד' 36-31. איזו עדות מוצגת כאן לגבי קדושתו של ישוע? איזו משמעות טמונה בזהותם של מי שנותנים את העדות הזו? אילו לקחים נפיק מסיפור זה על קדושת ה'?

השדים, שהינם מלאכים שנפלו בחטא וירדו ממעמדם הרם, זוכרים היטב מיהו ישוע. לפיכך הם נאלצים, חרף שנאתם, מריים והתנהגותם המרושעת, להכיר במושיע ולהכריז בפומבי על קדושתו. בנוסף, שימו לב לעובדה שהם חוששים שמא ישוע ישמיד אותם. מדוע הם פוחדים כל כך? אין ספק שאפילו השדים השרויים בטומאה ובחטא, יראים בנוכחות השכינה הקדושה, במידת מה בדומה לאופן שבו בני האדם השרויים בחטא מתחללים בנוכחות ה'. בספר ההתגלות החותם את כתבי הקודש, יוחנן מתאר את החזון שקיבל מה'. קיראו את ההתגלות א' 12-17. יוחנן, מחבר הספר, שנחשב לעיתים לשליח בעל התבונה הרבה ביותר על אהבת האל, הגיב בדרך דומה למפגש עם האל הקדוש כפי שראינו אצל גיבורי התנ"ך. זאת ועוד, החיזיון שבו יוחנן ראה יצורים שמיימיים סוגדים לאלוהים בהיכל השמימי, מזכיר לנו תמונה דומה שתוארה בידיישיעיהו הנביא בהקשר לחיזיון שקיבל מה' כמה מאות שנים קודם לכן. (ראו ישעיהו 3-1).

על פי הדברים ששמע יוחנן, מה הכריזו היצורים שסבבו את כס המלכות? (ההתגלות ד' 8, 9).

על אף שאלוהים הוא אהבה וכל צבא השמיים סוגד לו, אנו רואים שנושא הסגידה סביב כס המלכות של ה' אינו אהבת אלוהים, שכן יצורים שמיימיים אלה אינם מכריזים: "אלוהים הוא אהבה, אהבה, אהבה". הם גם אינם מכריזים: "אלוהים הוא טוב, טוב, טוב". תחת זאת, יומם ולילה, יצורים אדירים אלה מכריזים: "קדוש, קדוש, קדוש יהוה אֱלֹהֵי צָבָאוֹת!" על אף שכל דרי השמיים מעורבים בשירות האהבה והגאולה של אלוהים למען העולם, יצורים שמיימיים הסובבים את כס מלכות ה' יומם ולילה, מהללים אותו על קדושתו. כיצורים חפים מחטא, הם רוחשים אליו יראת כבוד מפאת קדושתו, אך בניגוד לבני האדם השרויים בחטא, הם אינם מסתתרים מפניו בפחד. בכל המפגשים בין אלוהים לאדם שתוארו בכתובים, אין שום רמז לכך שאלוהים הוא מפחיד. לעומת זאת, אנו נוכחים לדעת כי לאורה החודר של קדושתו, בני האדם רואים סוף סוף מי הם באמת. וזה מה שמפחיד כל כך. תיאורי המפגש בין אלוהי השמיים לבני האדם בכתבי הקודש אינם כוללים מחיאות כפיים, טפיחות על השכם ושירה עליזה. תחת זאת, אנו מוצאים חרטה עמוקה, כאשר כל אחד ואחד מאותם אנשים רואה את אשמתו ומודה בה בכנות, ללא שום תירוץ ובלי להצביע על משגי הזולת. אילו חֲיִינוּ את חֲיִינוּ מתוך מודעות תמידית לא רק לנוכחותו של ה', אלא גם לקדושתו, חֲיִינוּ, מעשינו ומוצא פינו היו נראים אחרת לגמרי.

לימוד נוסף: כשישוע ניצב בקרב המוני המוכרים והקונים במקדש, "ההמולה שככה, וקולות המסחר והמשיא ומתן פסקו. הדממה שהשתררה בקרבם פילחה את הלב בכאב. תחושה של פחד ויראת כבוד הציפה את הקהל. היה זה כאילו ניצבו לפני בית דין של מעלה כדי לשלם על מעשיהם. כאשר התבוננו במשיח, חזו בהבזק של אלוהות שנצנץ בדמותו האנושית. הוד ותפארת השמיים יהיו נוכחים כאשר השופט העליון יעמוד ביום הדין האחרון... אזור באותה גבורה המסייעת לו לקרוא את הנשמה. "ענינו [של ישוע] חולפות על פני ההמון ומזהות כל אדם ואדם. דומה שדמותו מתנשאת מעליהם בגדולה ובאצילות מעוררת כבוד, ואור אלוהי מאיר את ארשת פניו. הוא מדבר, וקולו הברור, המצלצל – הזהה לקול שנשמע על הר סיני והכריז את התורה (שכוהנים ומלכים מחללים אותה) – נשמע מהדהד דרך שערי המקדש: 'סלקו את החפצים הללו; אל תהפכו את ביתו של אבי שבשמיים בית מסחר.' "לאט לאט, בעודו יורד במדרגות, הוא מרים את השוטים העשויים פתילים. כשהוא נכנס למתחם המגודר, הוא מצווה על חבורת המוכרים להסתלק מתחומי המקדש. עם להט וחומרה שטרם הפגין, הוא הופך את שולחנות חלפני הכספים... איש אינו מעז לפקפק בסמכותו... ישוע אינו מצליף בהם בשוטי הפתילים, אלא משתמש בידו, אבל אותה הצלפה קלה מידו שורפת כמו חרב לוחטת. הממונים על המקדש, הכוהנים והספסרים, חלפני הכספים וסוחרי הבקר על צאנם ובקרים בורחים מן המקום, כשמחשבה אחת בלבד חולפת במוחם: להימלט מן ההרשעה הנובעת מנוכחותו." (אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, עמ' 158).

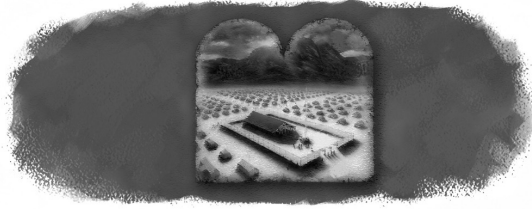

שאלות לדיון:

- ❶ עיברו בכיתה על התשובות שנתתם לשאלה האחרונה בשיעור ביום ב'. אילו הבדלים עיקריים קיימים בינינו לבין האל הקדוש? כיצד ניתן לבטל חלק מן ההבדלים הללו, אם בכלל?
- ❷ לאור מה שלמדנו השבוע, מדוע הרבה יותר קל לנו לראות מדוע צדקה עצמית ושביעות רצון מהווים התעיה מסוכנת מאוד, במיוחד בנוגע למצבו הרוחני של האדם?
- ❸ חישבו על אדם "קדוש" שאתם מכירים. זאת אומרת, אדם שנראה הגון, ישר, טהור וכדומה; מישהו שהוא "נבדל" למדי מיתר האנשים. כיצד אתם מתייחסים אליו? האם אנשים כאלה גורמים לכם להרגיש טוב או רע? מדוע?

לסיכום: ייתכן שהרבה יותר נעים להתמקד באהבת ה' ולא בקדושתו, אבל אם נעשה כן נסלף את האמת. אנו זקוקים למפגש עם קדושת ה' הצורבת, עד אשר נרעד לפניו. הבנת קדושת ה' ומנגד הבנת טבענו החוטא היא הכרחית, שכן היא מסייעת לנו להבין לאשורה את תורת הכפרה: להבין מדוע אנו זקוקים לה נואשות, ומדוע המחיר ששולם כדי לכפר על חטאינו היה כבד כל כך.

ה' נותן התורה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: אל העברים י"ב 21; אל הרומים ז' 8-13; איוב כ"ד 14, 15; שמות ט"ז 30-4; אל העברים ח' 10, י' 16; אל הרומים י"ג 8-10.

פסוק לשינון: "כִּי יְהוָה שִׁפְטֵנוּ, יְהוָה מַחְקֵקֵנוּ; יְהוָה מִלְכֵנוּ, הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ." (ישעיהו ל"ג 22).

מבט שבועי: תורת ה' היא חלק בלתי נפרד מכתבי הקודש (התנ"ך והברית החדשה). היא אף מהווה ביטוי לאהבתו של אלוהים. לפיכך, כשאנו אוהבים, אנו חושפים את מלוא יופייה של תורת ה'.

כאדוונטיסטים שומרי שבת אנו שומעים לפעמים את הרעיון שעל פיו התורה מהווה תעתיק של אופיו של ה'. (לכן, משום שאלוהים אינו משתנה, התורה החושפת את אופיו אינה אמורה להשתנות). אולם מה זה אומר שהתורה מהווה ביטוי לאופיו של ה'?

נניח שחיייתם במדינה שבה צו המלך הוא החוק. ("המדינה זו אני" הכריז מלך צרפתי נודע). נניח שהמלך בארצכם היה מחוקק חוקים תקיפים, אכזריים, לא הוגנים, מפלים לרעה, מלאי שנאה וכדומה. האם חוקים אלה לא היו מייצגים נאמנה את טיבו ואופיו של המלך? האם הם לא היו חושפים את פרצופו האמיתי?

החוק חושף את אופיו של המחוקק. לפיכך, מה חושפת תורת ה' על אלוהים? כאשר אנו מבינים שתורת ה' נוצרה למעננו ולטובתנו, ושהיא מהווה משוכה שנועדה להגן עלינו, אנו מבינים טוב יותר מיהו אלוהים.

השבוע נבחן את התורה ואת נותן התורה.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-11 במארס.

מתן התורה בסיני

קיראו את שמות י"ט 18, 19; כ' 18; את דברים ה' 22 ואת האגרת אל העברים י"ב 21. פסוקים אלה מתארים את מתן התורה בהר סיני. מדוע שאירוע זה יהיה מפחיד כל כך?

"אימה גדולה נפלה על בני ישראל שחזו בהר העשן ושמעו את הקולות. העוצמה הנוראה שיצאה מפי הגבורה הייתה גדולה בהרבה מכפי שליבותיהם הרועדים יכלו לשאת. שכן, כאשר הוצגה בפניהם תורת הצדק הנשגבת של ה', הם נוכחו יותר מאי פעם בטבעו המביש של החטא ובאשמתם שלהם, מנקודת מבטו של האל הקדוש. המוני העם שנרתעו אחורנית מן ההר ביראה ובפחד, זעקו..." (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך ב' עמ' 72).

בדברי אלן ווייט שלהלן יש משהו עוצמתי מאוד. כשהתורה הוצגה בפני בני ישראל, "הם נוכחו יותר מאי פעם" באשמתם, והבינו עד כמה הם רעים וחטאים בעיני ה'.

וכך, מראשית קשר הברית בין ישראל לבין ה' ניתן לראות את התגלות בשורת הגאולה בתורה. התורה לא נועדה מעולם לשמש אמצעי לגאולה, אפילו לא במעמד הר סיני. להפך, היא נועדה להראות לעם את הצורך שלו בגאולה. מייד לאחר מתן התורה, בני ישראל קיבלו הנחיות לבניית המשכן, אשר נועד לחשוף לפניהם את תוכנית הגאולה. התורה נועדה לכוון את בני האדם אל צלב המשיח; להצביע על הצורך שלהם בכפרה ובגאולה. לכן, אין פלא שבני ישראל רעדו לנוכח התורה, שכן היא הראתה להם עד כמה הם רעים וחטאים.

קיראו את אל הרומים ז' 13-8. כיצד חושפים פסוקים אלה את האמיתות החשובה הזו? על פי שאול השליח, מה עושה התורה? (ראו גם תהילים קי"ט 6).

מבחינה מסוימת, שאול השליח אומר כאן את מה שאמרה אלן ווייט בנוגע למעמד הר סיני. הבעיה אינה נעוצה בתורת ה'; הבעיה היא שכולנו חוטאים המחללים את התורה. שאול מראה כאן כיצד התורה קשורה הדוקות לבשורה, וכי לא ניתן לנתק אותה מהבשורה, שכן היא מראה לנו עד כמה אנו רעים, שפלים ומלאי חטא.

קיראו את שמות כ' 17-1. האם גם אתם עומדים בחיל ורעדה לפני תורת ה'? האם אתם חשים מורשעים על ידי התורה? אילו רגשות מתעוררים בכם כשאתם קוראים את התורה ומשווים את עצמכם אליה?

התורה לפני מעמד הר סיני

כל אדוונטיסט יודע שברגע שאנו משוחחים עם אנשים על התורה, עשרת הדיברות ומעמד הר סיני, אנו שומעים את הטענה, החוזרת כמו פזמון חוזר, כי עשרת הדיברות ניתנו לראשונה לעם ישראל בהר סיני, ולפיכך הם מהווים חוקה עתיקת יומין השייכת לימי התנ"ך או לעם העברי הקדום; חוקה זו אינה חלה עלינו; לא ניתן להחיל אותה או ליישם אותה בימינו.

מובן שדוקטרינה תיאולוגית זו מעלה מספר סוגיות, כשהגדולה בהן היא, שאילו טענה זו הייתה נכונה, כיצד ייתכן שהיה בעולם חטא לפני מעמד הר סיני, שהרי "החטא הוא עבירה על התורה." (יוח"א ג' 4)? למעשה, ספר בראשית מעניק לנו עדות מדהימה על קיומה של התורה לפני מעמד הר סיני.

בראשית א' ו-ב' מתארים את בריאת ה' כלילת השלמות. בראשית ג' מתאר את חטאם של אדם וחוה. בפרק הבא, פרק ד', אנו עדים לרצח הראשון. כיצד ידע קין שהוא אשם ברצח אחיו, אלמלא הייתה בנמצא תורה שקבעה כי רצח הוא עבירה?

הרבה לפני מעמד הר סיני, אלוהים גינה מפורשות את הרצח בשעה שכרת ברית עם נוח לאחר המבול. (בראשית ט' 6).

על פי ספר איוב (יש אנשים הסבורים שהוא הספר הקדום ביותר בתנ"ך), אלוהים משבח פעמיים את איוב על צדקתו. מה מכריז ה' לגבי אופיו של איוב? (איוב א' 8, ב' 3). מובן שקיימת אמת מידה ברורה להתנהגות טובה ורעה. איוב חי שנים רבות לפני יציאת מצרים, ואפילו לא היה משושלת בני הברית.

קיראו את איוב כ"ד 14, 15. כיצד מסייעים לנו פסוקים אלה להבין מה כלול בקנה המידה לגבי טוב ורע?

כשאברהם אבינו שיקר לאבימלך בנוגע לאשתו שרה, ה' גער בו בחומרה על רמאותו. על אף שאבימלך, מלך גרר, לא היה ממוצא עברי, אלוהים ציפה ממנו לשמור על קדושת הנישואים (כפי שהתורה מצווה בעשרת הדיברות), וציווה עליו להשיב את שרה לאברהם בעלה. (ראו בראשית כ' 10-1).

מה מעיד אלוהים באוזני יצחק על אביו אברהם? (בראשית כ"ו 4, 5).

מרתק לגלות שהכתוב בבראשית כ"ו 5 מציג מספר מילים שונות [משמרת, מצוות, חוקות, תורות] – (המילה האחרונה נגזרת מהמילה תורה), המתארות את התורה שאברהם ציית לה. מובן שעשרת הדיברות נמנים על חוקים ומצוות אלה. כשיעקב אבינו שב לבית אל על פי צו ה' כדי לבנות בו מזבח לה', הוא חש בצורך בתחייה רוחנית בקרב בני ביתו. מה ביקש יעקב מבני ביתו לעשות? (ראו בראשית ל"ה 2, 3).

ברור שאין שום הגיון ברעיון שעל פיו התורה לא הייתה בנמצא עד למעמד הר סיני, במיוחד לאור שפע הראיות בתנ"ך על שמירת חוקי התורה בידי אנשים שחיו לפני מתן התורה בסיני.

השבת לפני מעמד הר סיני

אלוהים אינו מגלה לאנושות כיצד הוא מסר לבני האדם את חוקי התורה הנצחיים לפני מעמד הר סיני. ואולם, קיימת ראייה חותכת לכך שמתן התורה בסיני לא היה הפעם הראשונה שבה העולם נחשף למצוות התורה.

מאידך, אנשים רבים טוענים שמצוות שמירת השבת ניתנה לראשונה בסיני, ולפיכך היא חלה בלעדית על עם ישראל בימי קדם ולא על המשיחיים בימינו! עד כמה תקפה טענה זו?

קיראו את בראשית ב' 1-3. מה נלמד מפסוקים אלה על השבת לפני מעמד הר סיני?

בשמות ה' 1-5, אנו רואים את משה ואהרן דורשים מפרעה לשחרר לאלתר את עם ישראל. פסוק 5 שופך אור מיוחד על הפרשה.

קיראו את שמות ה' 5. איזו ראייה טמונה כאן על השבת?

תגובתו של פרעה לדרישתם של משה ואהרן, "וְהַשְׁבֹּתֶם אוֹתָם מַסְבְּלוֹתֵיהֶם" (כלומר, תשביתו אותם ממלאכתם), נראית ברורה למדי. על אף שישנן בעברית מספר מילים המציינות "מנוחה", הפועל שפרעה משתמש בו הוא ש.ב.ת. שנגזר מהמילה שבת. השפה הנוקבת שבה פרעה נוקט בדיון עם משה ואהרן ("תגרמו להם לשבות ממלאכתם") מהווה מעין רמז, אם לא למעלה מזה, לשמירת השבת לפני מעמד הר סיני.

הוכחה חותכת לשמירת השבת לפני מעמד הר סיני נמצאת בשמות ט"ז, כאשר אלוהים מעניק בדרך נס את המן לבני ישראל במדבר. נס זה שהתחולל מדי יום, חוץ מאשר בשבת במשך 40 שנה, החל להתחולל הרבה לפני שבני ישראל הגיעו להר סיני.

קיראו את שמות ט"ז 4-30, והתמקדו במיוחד בפסוקים 23-30. כיצד מוכיחים פסוקים אלה את קיומה של השבת לפני מעמד הר סיני?

שימו לב לדברי ה' אל משה בפסוק 28: "עַד אֲנִי מֵאַנְתֶּם לְשִׁמּוֹר מִצְוֹתַי וְתוֹרָתִי?" דברים אלה מהווים ראייה ברורה לכך שמצוות ה' היו שרירות וקיימות לפני התגלות ה' בהר סיני, וכי אחת מהן הייתה מצוות שמירת השבת. לכן, על אף גודל המאורע במתן התורה בסיני, ברור שעשרת הדיברות עצמם היו ידועים.

כיצד אתם חווים את השבת? האם אתם אוהבים את השבת ומתענגים עליה, או חוששים ממנה? או שמא יש לכם רגשות מעורבים לגביה? מה תעשו כדי לזכות בחוויה עמוקה ועשירה יותר בחברת ה' באמצעות מתת השבת שהעניק לנו?

התורה והנביאים

אין כמעט עוררין על קיומה של התורה לאחר מעמד הר סיני. ספרי התנ"ך גדושים אזכורים על תורת ה', ועל אף שהם מרבים לעסוק בחילול התורה בידי ישראל ובעונשים שבאו עליה בשל כך, ישנם פסוקים החושפים את האהבה העזה והיראה של רבים בישראל לתורה, שכללה לא רק את עשרת הדיברות, אלא גם את כל החוקים והמשפטים שה' נתן לעמו.

כיצד משבחים הפסוקים המוזכרים להלן את התורה? מה הם חושפים לגבי יחסו של המאמין כלפי התורה?

ישעיהו מ"ח 17, 18

תהילים קי"ט 69-72

תהילים קי"ט 97-103

ירמיהו ל"א 33

על אף שבגדול בני ישראל אהבו את התורה, העם נע מקיצוניות אחת לאחרת: מחילול התורה באופן גלוי ובוטה, כמו שקרה בימי בית ראשון, ועד ללגאליזם הקיצוני שרווח בימי ישוע. אולם מדוע הייתה לעם ישראל אהבה כזו לתורה? כאמור, אם נבין שהמילה תורה כוללת לא רק את עשרת הדיברות, אלא את התנ"ך כולו ובמיוחד את החומש (חמשת הספרים הראשונים של משה), נסיק שבני ישראל אהבו את מסר הישועה, החסד והגאולה הטמון בתנ"ך. הם אהבו את האמת כפי שהיא התגלתה להם, ולפי מיטב הבנתם. זו לא הייתה אהבה לחוקים כשלעצמם, אלא אהבה למערכת כללים או עיקרים, שאם יחיו על פיהם, יזכו בברכות ובהבטחות רבות, שכן כל מה שאלוהים נתן להם נועד לתועלתם ולרווחתם.

חישובו על כל מה שאלוהים העניק לנו בתור עמו. כיצד נטיב לחיות באור הנפלא שבו בורכנו?

התורה כברית החדשה

מימי בראשית, עשרת הדיברות ניתנו לאנושות מתוך אהבתו של אלוהים לבני האדם. התורה נועדה להיות ברכה לאנושות. האנשים שישמרו את חוקיה יהיו מוגנים מפני החורבן שהחטא ממית. האנשים שיחללו אותה יאלצו להתמודד עם תוצאות החטא הבלתי נמנעות. מי צריך תיאולוגיה כדי לדעת באופן אישי את גודל הכאב שהחטא והשלכותיו מסבים לנו? כמה פעמים חזיתם בתוצאות הרוות האסון של החטא על פניהם של אנשים שחייהם נהרסו בעטיו? על אף שישנם חלקים בברית החדשה, במיוחד בכתבי שאול השליח, הדנים באנשים שלא הבינו כהלכה את תכליתה של התורה, מצוות ה' מוצגות בה באור חיובי ומעודד.

קיראו באיגרת אל העברים ח' את פסוק 10, ובפרק י' את פסוק 16, בתוך הקשרם. כיצד מוצגת תורת ה' בפסוקים אלה? האם היא מוצגת בהם כתורה רלוונטית או כתורה שבוטלה בידי החסד?

לעיתים קרובות, אנו נתקלים באנשים הגורסים שהתורה סותרת את אהבת ה' או את חסדו. לשיטתם, כאשר אנו אוהבים באמת, תורת ה' מתבטלת. מבחינה מסוימת, ניתן לטעון שכאשר אדם אוהב באמת ובתמים את אלוהים ואת הזולת, אהבתו מביעה או חושפת את חוקיה המוחלטת של התורה. אך הדבר אינו מצדיק את ביטול התורה. להפך, האהבה מגשימה את התורה; אהבה היא הביטוי הטהור ביותר של התורה.

הדבר דומה לחלקיה של מכונית. אין להם קיום או תכלית משל עצמם; הם קיימים אך ורק כדי שהמכונית תוכל לנסוע ממקום למקום. לתכלית זו הם נועדו. ואולם, בהיעדרו של חלק אחד, המכונית לא תתפקד. התורה פועלת באופן דומה: היא אינה מהווה מטרה בפני עצמה, אלא אמצעי המוביל למטרה, והמטרה היא הבעת אהבה עזה לאלוהים ולזולת.

בחנו את הפסוקים הבאים. כיצד הם תורמים להבנתנו את הקשר שבין התורה לאהבה? (אל הרומים י"א 8-10, אל הגלטים ה' 14, יעקב ב' 8, הראשונה ליוחנה ה' 2, 3).

הגו לעומק בקשרים שבין תורת ה' לבין אהבה. למה תוביל אותנו שמירת התורה ללא אהבה? העלו על הכתב את מחשבותיכם בנידון, והביאו אותן לשיעור בשבת.

לימוד נוסף: "עשרת הדיברות הקדושים שניתנו מפי המשיח על הר סיני היו ההתגלות של אופיו של ה'. הן בישרו לעולם את העובדה שלאֱלוהים יש סמכות שיפוטית על כל האנושות ומורשתה. תורת עשרת הדיברות היא האהבה הגדולה ביותר שהוצגה מעולם בפני האדם; היא היא קולו של אֱלוהים המדבר מן השמיים אל הנשמה ומבטיח לה: 'עשי [את המצוות], ולא תימצאי תחת שליטת השטן.' אין בתורה זו מצוות 'אל תעשה', על אף שזה אולי נראה כך. ה' אומר: 'עשו וחיו...' ה' העניק את מצוותיו הקדושות כדי שישמשו קיר מגן סביב בראיו." (אלן ג'. ווייט, Sons and Daughters of God, עמ' 53).

"בפועל הגאולה אין שום אילון. שום כוח חיצוני אינו פועל כאן. תחת השפעתה של רוח הקודש האדם חופשי לבחור את מי לשרת. בשינוי שמתרחש בקרבנו כאשר הנשמה נכנעת למשיח, מתעוררת בנו תחושה עילאית של חירות...אכן, אין לנו את הכוח לשחרר את עצמנו משליטת השטן, אבל כאשר אנו משתוקקים להיחלץ מן החטא וזועקים נואשות לעזרת כוח גדול מאיתנו ועליון עלינו, תעצומות הנפש הופכות חדורות אנרגיה שמיימית של רוח הקודש, ואז הן מצייתות לרצון ה' ומגשימות את רצונו.

"התנאי היחיד המאפשר לאדם להשיג את חירותו הוא להיות אחד עם המשיח. 'האמת תשחרר אתכם'; המשיח הוא האמת... כניעה לה' פירושה השבת ה"אני" לקדמותו – לתהילה האמיתית ולכבוד האמיתי של האדם. התורה הקדושה שאנו אמורים לציית לה היא 'תורה של חירות', [יעקב ב' 12]. " (אלן ג'. ווייט, The Desire of Ages, עמ' 466).

שאלות לדיון:

- ① דונו בתשובותיכם לשאלות על התורה והאהבה שניתנו בשיעור של יום חמישי. מה טיבה של שמירת התורה ללא אהבה? כיצד היא מתבטאת? בעת ובעונה אחת, מה טיבה של אהבה ללא שמירת התורה? איזו מין אהבה זו, אם בכלל? מדוע חייבת להיות זיקה בין התורה לאהבה?
- ② כיצד חושפת התורה את אופיו של נותן התורה? כיצד מגלה תורת ה' את טיבו של ה'?
- ③ למה התכוונה אלן ווייט כשדנה בתורה בתור "תורה של חירות"? כיצד ניתן להשוות בין שמירת התורה ל"חירות"?
- ④ אילו דוגמאות תמצאו בעולם ובסביבתכם לתוצאות של חילול תורת ה' בידי בני האדם? כיצד מהוות דוגמאות אלה עדות חותכת על ערכה ותקפותה של התורה גם בימינו?

לסיכום: תורת ה' מהווה ביטוי של אהבתו. כאשר אנו אוהבים כמו שאלוהים אוהב אותנו, אנו חושפים באמת ובתמים את תורת ה' בכל יופייה ועוצמתה.

אדון השבת

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: בראשית ב' 1-3, שמות כ' 8-12, דברים ה' 12-15, מתי י"ב 1-13, יוחנן ט', י"ט 30.

פסוק לשינון: "השִׁבֹּת נַעֲשֶׂתָהּ לְמַעַן הָאָדָם וְלֹא הָאָדָם לְמַעַן הַשִּׁבֹּת. לָכֵן בֶּן הָאָדָם אֵדוֹן גַּם לַשִּׁבֹּת." (מַרְקוֹס ב' 27, 28).

מבט שבועי: השבת הנחגגת ביום השביעי בשבוע מצביעה אל ישוע, בוראנו וגואלנו.

"בְּרֵאשִׁית הָיָה הַדָּבָר, וְהַדָּבָר הָיָה עִם הָאֱלֹהִים, וְאֱלֹהִים הָיָה הַדָּבָר. הוּא הָיָה בְּרֵאשִׁית עִם הָאֱלֹהִים. הַכֹּל נִהְיָ עַל יָדָיו, וּמִבְלַעֲדָיו לֹא נִהְיָ כֹל אֲשֶׁר נִהְיָ. בּוֹ הָיוּ חַיִּים וְהַחַיִּים הָיוּ הָאוֹר לְבְנֵי הָאָדָם. וְהָאוֹר מֵאִיר בַּחֲשֶׁךְ וְהַחֲשֶׁךְ לֹא הִשְׁיגוֹ. אִישׁ הָיָה שְׁלוֹחַ מֵאֵת אֱלֹהִים וְשִׁמּוֹ יוֹחֵנָן. הוּא בָּא לְעֵדוּת, לְהַעֲרִיד עַל הָאוֹר כְּדֵי שֶׁעַל פִּי יֵאֱמִינוּ הַכֹּל. הוּא לֹא הָיָה הָאוֹר; הוּא בָּא לְהַעֲרִיד עַל הָאוֹר. הָאוֹר הָאֱמִתִּי, הַמֵּאִיר לְכָל אָדָם, בָּא אֶל הָעוֹלָם. בְּעוֹלָם הָיָה וְעַל יָדָיו נִהְיָ הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָם לֹא הִכִּירוֹ. הוּא בָּא אֶל שְׁלוֹ וְאֶלָּה אֲשֶׁר לוֹ לֹא קִבְּלוּ אוֹתוֹ. אֲבָל לֵאמֹר אֲשֶׁר קִבְּלוּ אוֹתוֹ, הַמֵּאֱמִינִים בְּשִׁמּוֹ, נָתַן תִּקְוָה לְהַיּוֹת בְּנִים לְאֱלֹהִים. לֹא מִדָּם וְלֹא מִחֶפֶץ הַבֶּשֶׂר נוֹלְדוּ, אֶף לֹא מִחֶפֶץ גֶּבֶר, כִּי אִם מֵאֱלֹהִים." (יוחנן א' 1-13).

פסוקים אלה מצביעים מפורשות על ישוע בתור האל האחד שברא את "הכול", ובתור הגואל המעניק גאולה לכל "המאמינים בשמו". כלומר, ישוע כבורא וכגואל. כפי שכתבי הקודש מראים לנו, שני היבטים חשובים אלה בפועלו של ישוע מוזכרים במצוות השבת.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-18 במארס.

השבת על פי ספר בראשית

אחת האמיתות העמוקות ביותר בכתבי הקודש היא, שאי שם בגן עדן, אותו עולם כליל שלמות שנברא בידי אלוהינו המושלם, השבת הוקדשה ויוחדה מיתר ימות השבוע וכוננה בתור יום קדוש. מוצאה של השבת (היום השביעי בשבוע) הוא מקדם, כלומר מבראשית. מנקודת מבטו של העולם, אי אפשר להרחיק מעבר לנקודת הזמן הזו. לפיכך, כשאנו דנים בשבת, אנו עוסקים באחת האמיתות היסודיות והבסיסיות ביותר בכתבי הקודש.

אילו ארבע פעולות עשה אלוהים בשעה שברא וכוון את השבת, כמתועד בבראשית ב' 3-1?

אלוהים ברא את יום הַשַּׁבָּת, ואז שָׁבַת מכל מלאכתו ונח בו. הוא בירך את היום השביעי וקידש אותו, כלומר, עשה אותו קדוש או הבדיל אותו לשימוש קדוש. מרתק לגלות שאלוהים בכבודו ובעצמו נח בשבת. תהיה אשר תהיה משמעות הדבר, עובדה זו מראה כי עלינו להתייחס ברצינות ליום השבת, שכן מלך מלכי המלכים בכבודו ובעצמו נח בו!

בבראשית ב' 3 נאמר גם שהבורא בירך את יום השביעי בדיוק כפי שבירך את בעלי החיים והאדם לאחר בריאתם (ברא' א' 22, 28). אלוהים מתייחס לברכה שבה הוא בירך את השבת בדיוק הרביעי בעשרת הדיברות, אשר קושר לעד את בריאת השבת עם השבת שאנו חוגגים מדי שבוע.

שימו לב כמה פעמים שב ומופיע הביטוי "יום השביעי" בבראשית ב' 3-1. איזו משמעות עשויה להיות לחזרה זו?

הביטוי "יום השביעי" מוזכר כאן שלוש פעמים. הדבר מדגיש את טבעה העל טבעי של השבת, ומייחד אותה מיתר ימי השבוע. השבת אמורה להזכיר לנו תמיד שאלוהים לא הפך את היום הראשון או כל יום אחר מימות השבוע למיוחד. הברכה המיוחדת של ה' הורעפה על היום השביעי, לא על שום יום אחר.

עם בריאת השבת ביום השביעי, ה' סיים את מלאכת הבריאה. הוא קבע ששבעת הימים שברא יהיו שבוע. מחזור שבועי זה יישמר לאורך כתבי הקודש ובמהלך ההיסטוריה. בדרך זו ה' הפגין את שליטתו הריבונית לא רק על החלל ומה שמצוי בו, אלא גם על הזמן. בנוסף, כידוע, איש אינו יכול לשלוט בשעה, או אפילו בדקה מן הזמן. הזמן שועט קדימה ללא רחם; הוא אינו חדל ולו לרגע; אין בכוחנו ובכוח מזימותינו לעצור את התקדמותו. לכן, חשוב שנלמד לבטוח באלוהים בזמן הקצר שהוקצב לנו בעולם הזה.

הגו בקצב ההתקדמות של הזמן. כיצד הוא חולף במהירות ושוטף אותנו מדי רגע ורגע, יום אחר יום, שנה אחר שנה. על אף שאין לנו שליטה על הזמן כשלעצמו, אנו יכולים לשלוט במידת מה בדרך שבה אנו מנצלים את הזמן. עד כמה אתם מטיבים לנצל את הזמן שבידכם? אילו דברים מעסיקים אתכם וגוזלים את זמנכם? כיצד תוכלו להשתמש בזמן הקצר שהוקצב לכם עלי אדמות בדרך טובה יותר?

השבת על פי ספר שמות

קיראו את שמות כ' 7-10. מה מורה לנו ה' לעשות, ומהו הנימוק לכך?

המשפחה כולה, כולל כל בני הבית ואף העבדים והשפחות העובדים אצל בעל הבית, אמורה לנוח יחדיו ביום השבת. השבת היא שער השוויון הכביר. היא משחררת את המבנה החברתי מכל אי צדק. כל בני האדם שווים לפני אלוהים, והשבת היא הדרך המיוחדת לגילוי אמיתה מכרעת זו, במיוחד בעולמנו הנשלט בידי היררכיה חברתית, אשר "מרוממת" מעמדות מסוימים ו"מורידה" מעמדות אחרים והופכת אותם נחותים.

הדיבר שדן בשבת מהווה פסקה ספרותית שנבנתה בקפידה:

א. מבוא. "זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, לְקַדְּשׁוֹ." (פס' 7).

ב. ציווי. "שִׁשִּׁת יָמִים תַּעֲבֹד, וְעָשִׂיתָ כָּל מְלֹאכֶתְךָ." (פס' 8).

ג. מניע. "יוֹם הַשַּׁבָּעִי – שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ." (פס' 9 א').

ב 1. ציווי. "לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלֹאכָה אֹתָהּ וּבִנְךָ..." (פס' 9 ב').

ג 1. מניע. "כִּי שִׁשִּׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, אֶת הַיָּם... וַיָּנַח, בַּיּוֹם הַשַּׁבָּעִי." (פס' 10 א').

ד. מסקנה. "עַל כֵּן, בָּרַךְ יְהוָה אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, וַיְקַדְּשֵׁהוּ." (פס' 10 ב').

א. הצהרה הפותחת את הפסקה ומשמשת כמבוא המציג את מצוות השבת.

ב. ציווי מעשי מפורש: על האדם לעבוד שישה ימים בשבוע.

ב 1. איסור מוחלט על עבודה כלשהי בשבת. איסור זה חל באופן גורף על כל בני המשפחה ובני הבית, בעלי החיים ואורחים המתארחים בבית.

ג. ו-11. המניע למצוות שמירת השבת.

ג. אישוש על גורם הזמן ברצף של שישה ימי עשייה במשך השבוע ואחריהם יום השבת, באמצעות ההדגשה: "יום השביעי שבת לה' אלוהיך."

ג 1. משפט טפל המציג את המניע הרשמי לשמירת השבת באמצעות המילה "כי", המציגה את המניע הזה בפרטי פרטים על ידי תיאור מעשה הבריאה בידי ה' שארך שישה ימים, ואת מנוחתו ביום השביעי. המילה "כי" מעגנת את מצוות השבת בשבת הראשונה בשבוע הבריאה. ה. פסקה נפרדת הפותחת במילים "על כן" ומציגה מסקנה. המילה האחרונה בדיבר "ויקדשהו" מתכתבת עם הציווי שניתן בראשית הדיבר:

א. "זכור את יום השבת לקדשו." האדם מצווה לקדש את השבת, שכן אלוהים קידש את השבת. שני הפסוקים קשורים לקדושה שה' העניק לשבת בבראשית ב' 3.

השבת על פי ספר דברים

על אף שאנו מתייחסים בדרך כלל לדיבר על השבת המופיע בספר שמות, אלוהים שב והעניק אותו (ואת יתר הדיברות) בספר דברים. מעניין לגלות שעל אף שעשרת הדיברות מופיעים בשתי הרשימות בשפה דומה, היא אינה זהה לחלוטין. זאת ועוד, הדיבר על השבת בספר דברים מציג מניע שונה לחלוטין שלא נכלל בספר שמות.

קיראו את דברים ה' 14-11, והשוו את הכתוב לשמות כ' 11-8. אילו מקבילות קיימות בין שתי הרשימות? אילו הבדלים קיימים ביניהן, ומדוע הם חשובים?

על אף שרשימת עשרת הדיברות כמעט זהה בשני הספרים (דברים ושמות), ספר דברים מציג היבט חדש ושם דגש חדש על מצוות השבת. בשעה שבשני הספרים העבדים והשפחות מצווים לנוח ביום השבת, ספר דברים מחדד את הנקודה. על פי הכתוב, העבדים והשפחות מחויבים לשמור את השבת, "לִמְעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ, כְּמוֹךָ". (דברים ה' 13).

כאמור, אנו שבים ורואים כאן כיצד השבת מסייעת ביצירת שוויון בין האדון לבין העבד; שניהם מחויבים לנוח באותו יום. השבת מציעה לעבדים ולשפחות הגנה מסוימת מפני אדוניהם, שכן הללו היו ודאי מעבדים אותם בפרך שבעה ימים בשבוע אלמלא השבת. הגנה זו מעוגנת בדיבר שכוון במעשה הבריאה.

מובן שהדבר מעלה סוגיה מעניינת. כשהשבת כוננה לראשונה, היא נועדה לשמש זכר למעשה הבריאה בעולם טהור וחף מחטא. בעולם מושלם זה לא היה לשבת דבר וחצי דבר עם עבדים ושפחות, שלא לדבר על שיעבוד מצרים שטרם אירע (אשר מהווה סמל לשעבוד לחטא ולחירות ממנו). היבט חדש זה התווסף לדיבר על השבת לאחר החטא הקדמון. כלומר, הדיבר המקורי שונה כדי לשלב בו רעיון שלא היה בו מלכתחילה.

וכך, כאשר השבת נהגתה לראשונה, היא שימשה סמל למעשה הבריאה; לאחר החטא הקדמון היא שמשה לא רק סמל לבריאה, אלא גם לגאולה, שהיא כשלעצמה מהווה סוג של בריאה מחדש (קור"א ה' 17, גלט' ו' 15, ההתגלות כ"א 1). בריאה וגאולה קשורות זו לזו הדוקות בכתבי הקודש; רק ה' הבורא יכול להיות אלוהים הגואל; ישוע המשיח מגלם את שני התפקידים הללו (ראו יוחנן א' 14-1). שתי גרסאותיו של הדיבר הן בשבת מראות שהשבת, היום השביעי, היא הסמל למלאכת הבריאה של ישוע, בוראנו וגואלנו.

חישבו על השעבוד שישוע הבטיח לשחרר אותנו ממנו. מהן הבטחות החירות שנחלנו בישוע? כיצד תלמדו לתבוע אותן לזכותכם, ולאפשר לאדון ישוע למלא אותן בחייכם?

ישוע אדון השבת: חלק א'

ספרים רבים נכתבו ועדיין נכתבים, שתכליתם היחידה היא להראות שישוע, בשעה שחי עלי אדמות בדמות בשר ודם, הנחה את בני האדם לזנוח את השבת, היום השביעי בשבוע, והורה להם לשמור את יום המנוחה ביום ראשון (מנהג הרווח יותר בימינו), או לימד אותם כי השבת בוטלה והוחלפה ב"מנוחה" שלמה וכוללת במשיח.

ואולם, סיפורי הבשורות על ישוע ומעשיו ביום השבת אינם מאששים אף אחת מן ההשערות הללו. חוץ מהנימוק הברור לכתיבת ספרים כאלה (הצורך להצדיק את דחיית השבת על הסף ואת שמירת יום המנוחה ביום א' בידי מרבית העולם הנוצרי במאות האחרונות), מחבריהם טוענים כי הריפוי שישוע חולל ביום השבת מבשר את ביטולו של הדיבר המצווה על שמירת השבת. כיצד נוכל להפריך טענות כאלה? אם נבחן בזהירות את מעשיו של ישוע בשבת, נראה בדיוק את ההפך ממה שתיאולוגים אלה מנסים להסיק בדוחק מן האירועים הללו.

קיראו בתשומת לב את מתי י"ב 1-13. התמקדו במיוחד בריפוי שישוע חולל בשבת. בזמן הקריאה, בחנו מהו ההקשר של הריפוי, מדוע חולל ישוע את נס הריפוי הזה בשבת, ומהי הנקודה העיקרית שהוא מחדד כאן במפורש.

ייתכן שפסוק המפתח המבהיר את הסוגיה הוא פסוק 7. למעשה, מדובר כאן בחסד, באדיבות ובאהבת הזולת. אם נשמור את השבת כהלכה, היא תעניק לנו שפע של הזדמנויות להפגין חסד, אדיבות, אהבה ועזרה לנזקקים. הזדמנויות אלה תהיינה רבות יותר מאלו שיש לנו ביתר ימי השבוע, שבהם אנו חייבים לעבוד לפרנסתנו. הבעיה הייתה שיום השבת הפך לעול כאשר חוקים וכללים רבים לגבי השבת, שכוננו ביד אדם, הפכו לתכלית בפני עצמה ולא שימשו עוד אמצעי למטרה – כשהמטרה היא לאהוב את אלוהים ואת הזולת. על פי כתבי הקודש, אהבה היא התגלמות התורה, ולכן יש להיפטר מכל מה שהופך את התורה לדבר השולל את האהבה או פועל נגדה. השבת הפכה לנטל, לחוק נטול אהבה; זהו לגאליזם צרוף. זה בדיוק מה שישוע נלחם נגדו כאשר ריפא ביום השבת.

הנוקשות וקשי הלב של הממסד הדתי בימי ישוע נחשפים בסיפור על נס הריפוי של האיש שהיה עיוור מבטן ומלידה (בשורת יוחנן ט'). בחנו בתשומת לב את פס' 16. אם כבר מדברים על תורה נטולת אהבה!

בסופו של דבר, אילו ישוע השתמש בריפוי שהוא חולל בשבת כדי להניא את העם מלשמור את השבת ביום השביעי, אין ספק שזו הייתה דרך מוזרה לעשות זאת.

שאלו את עצמכם באילו דרכים אחרות יכול אדם להפגין את שמירת המצוות ללא אהבה. האם ייתכן שגם אתם עושים זאת?

ישוע אדון השבת: חלק ב'

”נשלם?” (יוחנן י”ט 30).

באמצעות הנסים שישוע חולל בשבתות, הוא הפגין את מהותה האמיתית של השבת. השבת נועדה למנוחה, לריפוי ולשיקום. ישוע רצה שהשבת תזכיר לבני האדם את כוח היצירה של אלוהים. וכך, השבת הייתה היום שבו ישוע גירש שדים, שיחרר את אחוזי השדים (לוקס ד' 31-37), ריפא בעלי מום ופסחים (לוקס י"ג 10-17, יוחנן ה' 9-1), ופקח את עיניו של עיוור מבטן ומלידה (יוחנן ט').

בעיני ישוע, השבת נועדה בעיקר לרווחתם של בני האדם, ולא לשם שעבודם לחוקים ולכללים קפדניים. לכן, אין ספק שמסיבה זו, בין יתר הסיבות, ישוע הכריז את הכרזתו המפורסמת על השבת, אשר נועדה למען האנושות, ולא להפך. בעת ובעונה אחת, כפי שלמדנו בראשית השבוע, אם נשמור את השבת כהלכה, חוקיה יגנו עלינו.

ישוע לא רק אישש את תוקפה וחשיבותה של המנוחה בשבת בימי חייו, אלא
אף עשה זאת במותו. קיראו את מתי כ"ז 57-58, מרקוס ט"ז 42-44, לוקס
כ"ג 52-54, ויוחנן י"ט 31-34. איזו נקודה משותפת מעלים כל ארבעת מחברי
הבשורות? והעיקר, מה נלמד מכך על השבת, במיוחד בהקשר לסוגיית תקפותה
של השבת בימינו?

מה עשה ישוע לאחר שזעק על הצלב: ”נשלם!” (יוחנן י”ט 30), כלומר, בתום מלאכת הגאולה (ולפני עלייתו השמימית)?

הוא נח ביום השביעי. נשמע לכם מוכר? איפה ראינו את זה? ברור שבבראשית ב' ו-ג'. אלוהים נח ביום השביעי בתום מעשה הבריאה. עכשיו, לאחר שסיים את פועל הגאולה, הוא עושה את אותו הדבר.

בנוסף, אילו ישוע ביקש להראות לאנושות שאין צורך לשמור את השבת ביום השביעי, אין ספק שהדוגמה שהותיר לנו כאשר נח בקברו ביום השבת היא דרך מוזרה להעביר מסר כזה. ישנם אנשים המאמינים כי מצוות שמירת השבת בוטלה לאחר מעשה הכפרה בצלב. הם גורסים כי מותו של ישוע חתם את כריתת הברית החדשה, וכי הברית החדשה מחליפה (כביכול) את השבת שצווינו לשמור ביום השביעי בשבוע. אך אם השבת בוטלה, מדוע הדבר הראשון שעשה ישוע לאחר צליבתו היה לנוח בשבת? כך הפגין ישוע את תקפותה וחשיבותה של השבת הן בחייו והן במותו.

לימוד נוסף: "האם אלוהים יאסור על החמה לבצע את תפקידה בשבת, וימנע מקרניה החמימות לחמם את האדמה ולהזין את הצמחייה? האם מערכת הכוכבים חייבת לחדול מתנועתה ביום הקדוש הזה? האם ה' יצווה על הנחלים לא להשקות בשבת את השדות והיערות, ויורה לגלי הים להשקיט בשבת את הגאות והשפל התמידיים? האם החיטה והתירס חייבים לחדול לצימוח בשבת, ואשכול הענבים הבשל לעצור את בשלותו? האם הפרחים והעצים נדרשים לא להצמיח ניצנים ולא לפרוח בשבת?"

"אם זה היה המקרה, בני האדם היו מפסידים את פרי האדמה ואת הברכות שהופכות את החיים נעימים ורצויים. הטבע חייב להמשיך במסלולו הקבוע. אלוהים אינו יכול להניח את ידו, ולו לרגע, אחרת בני האדם יתעלפו וימותו. גם האדם חייב לבצע מלאכה ביום הזה. עליו למלא את צורכי החיים ההכרחיים, לטפל בחולים ולמלא את מחסורם של הנזקקים. מי שמזניח את הטיפול בחולים ובנזקקים בשבת ואינו מקל על סבלותיהם, לא יחשב חף מחטא. יום השבת הקדוש של אלוהים נועד למען האדם, ומעשי צדקה בשבת עולים בקנה אחד עם ייעודה של השבת. ה' אינו חפץ שברואיו יסבלו, ולו שעה אחת, מכאב או מסבל שניתן להקל עליהם בשבת או בכל יום אחר." (אלן ג'י. ווייט, *The Desire of Ages*, עמ' 206, 207).

שאלות לדיון:

7

- 1 היום, במבט לאחור, קל לנו ללגלג על הנוקשות והיחס הצונן שהפגינו מנהיגי הדת שתקפו את ישוע משום שריפא בשבת. אין ספק שהם יִשְׁפְּטוּ על מעשיהם. אבל בעת ובעונה אחת, נסו לשים את עצמכם בנעליהם. החוקים, הכללים והמסורות שכוננו ביד אדם היו עתיקים כל כך, שמנהיגים אלה סברו שהם מהווים את תמצית שמירת השבת; לפיכך, הם האמינו באמת ובתמים שישוע חילל את השבת בשעה שחולל במהלכה נסי ריפוי. מה היינו מרגישים אילו הופיע בימינו אדם שהיה מבשר על אור גדול, מלמד אמיתות נשגבות ואולי אפילו מחולל נסים, ועם זאת היה מחלל, לדעתנו, את הדיבר הרביעי? כיצד היינו מגיבים? איזה לקח חשוב נפיק מתרגיל זה? כלומר, כיצד נלמד להפריד את האמת מן המסורת, ומדוע לא תמיד קל לעשות זאת?
- 2 בחנו יחדיו לעומק את הרעיון שעל פיו אלוהים נח בתום מעשה הבריאה ובתום מעשה הגאולה. כיצד עלינו להבין את חשיבותה של עובדה מדהימה זו?
- 3 שימו את עצמכם בנעליו של אדם המאמין שנסי הריפוי שישוע חולל בשבתות העידו על כך שהוא ביטל את מצוות שמירת השבת. השוו בין מה שנאמר בכתבי הקודש על דבריו ומעשיו של ישוע בשבת, לבין מה שלדעתכם ישוע היה עושה אילו התכוון באמת ובתמים לבטל את מצוות שמירת השבת.

לסיכום: כתבי הקודש מציגים את אלוהים בתור אדון השבת. זהו סימן ההיכר הבסיסי ביותר שלו בתור בורא וגואל.

לשמור על הבריאה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: אל הרומים א' 25, איגרת פטרוס השנייה ג' 10-14, בראשית ב' 15, נחמיה י"ג 16-19, אל העברים א' 3, תהילים ק', בראשית א' 26-28.

פסוק לשינון: "וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים, אֶת הָאָדָם; וַיִּנָּחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן, לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ." (בראשית ב' 15)

חומר למחשבה: כיצד אמורים המשיחיים להתייחס לסביבה?

מה אנו אמורים, כאדוונטיסטים שומרי שבת, לחשוב על סוגיית איכות הסביבה, במיוחד לאור הידיעה שיש לנו כי העולם הזה מושחת ויום יבוא שבו הוא יושמד ויבער עד תום באגם האש הגדול. ככתוב, "אֵד הַשָּׁמַיִם בְּשָׁאוֹן יִחַלְפוּ וְהַיְסוּדוֹת יִבְעֲרוּ וַיִּתְּפָרְקוּ, וְהָאָרֶץ וְהַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָלֶיהָ." (פטר"ב ג' 10). הוסיפו לזה את הצו המקראי שניתן לאדם: "וַיִּרְדּוּ בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם, וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ, וּבְכָל הָרֶמֶשׂ, הָרֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ." (בראשית א' 26). לכן, לא פלא שלפעמים אנו מתקשים להחליט כיצד להתייחס לסוגיית שמירת הסביבה.

בעת ובעונה אחת, כמי שהופקדו על כל מתנות ה', האם איננו מחויבים לדאוג לכדור הארץ? אחרי הכול, האם ה' לא ברא את הארץ והכריז שהיא "טובה מאוד"? כקהילה הנושאת מסר מובהק על אלוהים הבורא (ההתגלות י"ד 6, 7), האם אין לנו אמירה כלשהי בנוגע לדרך שבה עלינו לטפל בבריאת ה' ולשמור עליה?

השבוע נבחן מה נאמר בכתבי הקודש בנוגע לחלק מסוגיות איכות הסביבה.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-25 במארס.

התנועה לשחרור סרטנים!

לפני מספר שנים נכנס אדם, שוחר איכות הסביבה, למסעדת דגי ים. הוא ראה לפניו מיכל גדול ובו כשישה סרטנים, שקרוב לוודאי לא ישרדו עד הבוקר. הלקוח אמור לבחור את הסרטן שברצונו לאכול, ועד מהרה מוצא הסרטן את עצמו יושב על צלחת הסועד לצד תלולית של מחית תפוחי אדמה מוקרמת בגבינה. כשהוא נע בחשאי, האיש שהחזיק שקית בידו, התקדם עד שהגיע למיכל. ואז, הוא אחז בסרטן הראשון שהצליח ללכוד, זרק אותו לתוך השקית ורך החוצה. הוא הניח את השקית עם הסרטן במטען המכונית ונסע לחוף הים. שם אסף אותו מסוק, וכשהגיעו ללב ים, החזיר את הסרטן למים. משחרר הסרטנים היכה שנית! אבל האיש הזה אינו היחיד שדואג לרווחת הסרטנים. אתר ברשת האינטרנט בשם "Lobster Liberation", עוסק בהגנה על סרטנים מפני צריכתם בידי בני האדם. תוכלו אפילו למצוא שם פרק שכותרתו "טיפים להצלחת סרטנים", שיסביר לכם מה לעשות לאחר שתשחררו סרטנים ממסעדה. וזה לא הכול. שחקנית אמריקנית הקדישה פרק שלם בקומדיה שבכיכובה, העוסק בהברחת סרטנים ממסעדות ושחרורם בלב ים.

דאגה לסביבה היא דבר אחד, אבל גניבת סרטן ממסעדה, הטסתו במסוק ושחרורו בלב ים נראים כמו צעד קיצוני מדי, נכון?

כל זה מוביל אותנו לשאלה: מה בנוגע למשיחיים, או בעצם, מה לנו האדוונטיסטים ולאיכות הסביבה? אם נשים בצד את ההתנהגות המוזרה והקיצונית של משחרי הסרטנים, כיצד עלינו להתייחס לבעיות סביבתיות? אחרי הכול, האם ישוע אינו עומד לשוב בקרוב? האם לב לבו של המסר שלנו אינו מסתמך על הרעיון שעולמנו המושחת לא יארך ימים, ועל נבואות בדבר קץ העולם הממשמש ובא? בהתחשב בתובנה שלנו על ביאת ישוע השנייה, עד כמה עלינו להיות מודאגים ממצבו של העולם?

קיראו את הפסוקים הבאים: פטר"ב ג' 14-10, ישעיהו נ"א 6, ס"ה 17, ההתגלות כ"א 1. מה מלמדים מפורשות כתבי הקודש על גורלו הסופי של העולם? כיצד אמורה תורה זו להשפיע על הדרך שבה אנו רואים את הסביבה? האם היא בכלל אמורה להשפיע עלינו בידון?

כתבי הקודש מכריזים מפורשות: העולם הזה, האדמה הזו, לא ישרדו. נגזר עליהם להישמד בידי ה', אשר הבטיח להביא את העולם לקצו, ואז לברוא אותו מחדש וליצור "שמיים חדשים וארץ חדשה". על אף שרעיון זה אינו מהווה תרוץ (כפי שנראה השבוע), לשימוש לרעה בסביבה או לניצול משאבי האדמה, הוא אמור לשמור עלינו פן נהפוך את העולם ואת הסביבה ל"אליל שלנו", כפי שעושים אנשים רבים. כשאנו מלגלים על אנשים קיצוניים, עלינו להזהר פן ניתפס בעצמנו לרעיונות קיצוניים ולהתנהגויות קיצוניות דומות.

קיראו את אל הרומים א' 25. איזה מסר חשוב נפיק מהכתוב בנוגע לדרך שבה נפגין את דאגתנו לבריאה?

הצהרה בנוגע לדאגה לבריאה

מהי עמדתנו כאדוונטיסטים לגבי סוגיית הסביבה? כיצד נהיה מעורבים בשמירת הסביבה, ועם זאת נשמור על איזון נכון בחשיבה שלנו, ולא ניתפס לרעיונות קיצוניים ולהתנהגויות קיצוניות? להלן הצהרה רשמית שנוסחה והוסכמה בידי מנהיגי הקהילה בשנת 1995:

"אדוונטיסטים שומרי שבת מאמינים כי בני האדם נוצרו בצלם ה', ולפיכך הם מייצגים את אלוהים בתור 'מנהלי משק ביתו', אשר הופקדו למשול בסביבה הטבעית בדרך נאמנה ופורה. "לרוע המזל, ניצול והשחתה חדרו להתנהלות האנושית בעולם ובטבע. בני האדם מעורבים בצורה הולכת וגוברת בהרס שיטתי מטוּרף של משאבי האדמה, שתוצאותיו סבל רב, אי סדרים סביבתיים ואיום של שינוי אקלימי. על המחקרים המדעיים בנושא להימשך, אך כבר עכשיו עולה מן הראיות המצטברות כי פליטה הולכת וגוברת של גזים רעילים הרסניים, הרקת שכבת המגן של האוזון, ביעור של יערות באמריקה בקנה מידה עצום, ואפקט החממה לכאורה – מסכנים את המערכת האקולוגית של העולם.

"בעיות אלה נובעות בעיקר מאנוכיותו של האדם, ממרדף אנוכי להשגת תוצרת רבה יותר, מצריכה בלתי מוגבלת ומריקון משאבים שאין בכוחם להתחדש. המשבר האקולוגי העולמי נעוץ בחמדנותו של האדם, ובסירובו להתנהל בדרך הגונה ונאמנה בפיקוח על תחומי הבריאה של אלוהים שהופקדו בידי.

"אדוונטיסטים שומרי שבת ממליצים על אורח חיים פשוט וטבעי, שעל פיו אנשים אינם עוסקים ברכישה חסרת רסן, בצריכה חסרת גבולות ובהפקה של פסולת מוגזמת. אנו קוראים לבני האדם לכבד את הבריאה, להימנע משימוש במשאבי העולם, לבחון מחדש את צרכי הפרט ולאשש מחדש את כבודם של החיים." (ועידה אדוונטיסטית אדמיניסטרטיבית [אדקום], ADCOM). ההצהרהפורסמה בישיבה שלהאסיפה הכללית שנערכה באוטרקט, הולנד, 29 ביוני-8 ביולי, 1995).

בחנו את הפסוקים הבאים. כיצד הם תורמים להבנתנו את הסיבה המסתתרת מאחורי הצהרה זו שניתנה בידי ראשי הקהילה האדוונטיסטית? (בראשית א' 1, 26; ט' 7; תהילים כ"ד 1; ק'; איגרת יעקב ה' 1, 2, 4, 5; אל העברים א' 3).

כמשיחיים המאמינים כי העולם הזה, החיים ומשאביהם הם מתנות מאלוהים, עלינו לעמוד בחזית המאבק על שמירתן. אילו האמנתם שהעולם נוצר ביד המקרה, שהוא תוצר של כוחות קרים, אקראיים ונטולי אהבה, יכול להיות שיכולתם להצדיק במידת מה את ניצול העולם ומשאביו למטרותיכם. אבל כשאנו מבינים שהעולם נברא בידי ה', אשר מקיים אותו, קשה לראות כיצד נוכל לעשות דבר זולת לשמור עליו בנאמנות.

כיצד מושפעת הדרך שבה אתם מתייחסים לסביבה מהאנוכיות שלכם? מה רע בגישה האומרת: "נו טוב, אני רק בנאדם אחד, אז מה זה כבר משנה?"

טיפול בבריאה ושמירתה

סוגיית איכות הסביבה ושמירת הסביבה אינה מוצגת בכתבי הקודש באופן ממוקד ומפורש. מובן שישנן סוגיות מסוימות שכתבי הקודש אינם דנים בהן. אבל הם מעניקים לנו עקרונות שנוכל ליישם בכל תחומי החיים, כולל סוגיית הסביבה.

חישובו על הכתוב בבשורת מתי כ"ב 37-40. כיצד עקרונות אלה משפיעים על היחס שלנו לסוגיות איכות הסביבה, במיוחד לאור העובדה שהשימוש לרעה שאנו עושים בסביבה עלול להזיק לאחרים?

כבר בראשית כתבי הקודש נרמז לנו על קריאתה של האנושות לשמור על האדמה שאלוהים הפקיד בידי אדם הראשון. על אף שהקשר זה ספציפי מאוד, קשה לראות מדוע שלא נמשיך להתנהל על פי עיקרון זה.

בבראשית ב' 15 נאמר: "וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים, אֶת הָאָדָם; וַיְנַחֲהוּ בְּגֵן עֵדֶן, לְעֲבָדָהּ וּלְשִׁמְרָהּ." על פי הכתוב, כיצד נקראה האנושות מבראשית להתייחס לעולם?

אלוהים ברא את הסביבה היפה למען האדם. היא ניתנה לו במתנה. עם זאת, ראו כיצד אדם הראשון נדרש להתייחס אליה. הוא היה אמור לעבד אותה ולשמור עליה. הפועל לשמור משמעו להשגיח, לשמר או לקיים. וכך, כבר מבראשית, בעולם שקדם לחטא הקדמון, אדם הראשון נקרא להשגיח על הסביבה שה' מיקם אותו בה, ולטפל בה. אלוהים לא הורה לו לנצל את הסביבה, להשתמש בה למטרותיו האנוכיות ולנצל כל יכולתו. להפך, הוא נקרא לעבד אותה ולשמור עליה.

האם ישנה סיבה כלשהי שתגרום לנו להאמין שעיקרון זה השתנה? למעשה, אם זהו הדבר שאדם הראשון נקרא לעשות לפני שהחטא חדר לעולם, אין ספק שחשוב יותר שננהל היטב ובנאמנות את העולם שהושחת בידי החטא ואת משאביו.

עד כמה אתם מודעים לבעיות איכות הסביבה? עד כמה באמת אכפת לכם מהסביבה? עד כמה הסביבה חשובה או חסרת חשיבות בעיניכם? הביאו את תשובותיכם לכיתה בשבת.

השבת והסביבה

"שָׁאוּל וְאַבְדָּה, לֹא תִשְׁבְּעָנָה; וְעֵינֵי הָאָדָם, לֹא תִשְׁבְּעָנָה." (משלי כ"ז 20). כיצד משפיעה אמיתה זו מהכתובים על סוגיית שמירת הסביבה ועל הסכנה המאיימת על הסביבה בשל ניצול משאבי הטבע?

כפי שנאמר בהצהרה על שמירת הסביבה, חלק מהסיבות לבעיות הסביבה בימינו הן "אנוכיותו של האדם, מרדף אנוכי להשגת תוצרת רבה יותר, צריכה בלתי מוגבלת וריקון משאבים שאין בכוחם להתחדש". במילים אחרות, אנשים פשוט רוצים להשיג כמה שיותר, והמשאב היחיד שהם יכולים לנצל אותו למטרה זו הוא לרוע המזל האדמה. אולם שימוש במשאבי הטבע אינו הבעיה. הבעיה היא שלא משנה כמה יש לאדם, זה אף פעם לא מספיק לו. מתי לאחרונה שמעתם מישהו, עשיר ככל שיהיה, מצהיר שיש לו מספיק כסף?

בין יתר המתנות שהרעיק עלינו אלוהים, הוא העניק לאנושות את מתת השבת.

קיראו את הפסוקים שלהלן על השבת. למרות שאנו נוטים לחשוב עליהם בהקשרים אחרים, נסו לחשוב עליהם בהקשר הבא: כיצד שמירת השבת, המורה לנו לנחל מעמלנו ולחדול מעסקינו ומעשיית רווחים, עשויה להשפיע לטובה על הסביבה?

8

שמות כ' 8-11

נחמיה י"ג 15-19

אין ספק שהשבת נועדה להזכיר לנו שה' ברא את העולם (עובדה זו כשלעצמה אמורה לעורר בנו מודעות ליחס שלנו כלפי העולם). אבל היא גם נועדה לגרום לנו לחדול מרדיפה אחר הממון. שמירת השבת, (שלה אנו מקדישים מרצוננו שביעית מחיינו, כל שבוע ללא יוצא מן הכלל, במקום לרדוף אחר ממון ורכוש), מעניקה לנו לא רק אזכור שבועי רב עוצמה לכך שהחיים לא נועדו אך ורק לעשיית רווחים, אלא אף מדרבנת אותנו להימנע מעיסוק בדברים שהורסים את האדמה כשמגזימים בהם.

כיצד שימשה שמירת השבת אמצעי מרסן למחדנות ולמשוקה שלכם להרוויח עוד ועוד כסף? באיזו תכיפות חיללתם את השבת מתוך תאוות בצע?

ריבונות האדם

”וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ; וַיִּרְדּוּ בִדְגַת הַיָּם וּבַעֲוֹף הַשָּׁמַיִם, וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ, וּבְכָל הָרֶמֶשׂ, הָרֶמֶשׂ עַל הָאָרֶץ... וַיִּבְרָךְ אֹתָם, אֱלֹהִים, וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת הָאָרֶץ, וּכְבִּשְׁתֶּה; וַיְרֵדוּ בִדְגַת הַיָּם, וּבַעֲוֹף הַשָּׁמַיִם, וּבְכָל חַיָּה הָרֶמֶשׂ עַל הָאָרֶץ.” (בראשית א' 26, 28).

הפסוקים שלעיל מהווים את שתי ההתייחסויות המקראיות המוקדמות ביותר הדנות בדרך שבה האנושות אמורה להתייחס לבריאה. קיראו את הפסוקים בתשומת לב וברוח של תפילה. חישוב עליהם בהקשר של שמירת הסביבה, ואז השיבו על השאלות הבאות:

- כמה מוחלטת הייתה הריבונות שניתנה לאדם על העולם?
- מה זה אומר לכבוש (לשעבד, להכניע) את הארץ ולרדות (לשלוט) בכל היצורים החיים בה? מה בפסוקים אלה, אם בכלל, מעניק לאנושות היתר להשתמש לרעה בבריאה ולטמא אותה?
- בבראשית א' 28 נאמר: ”וּמְלֵאוּ אֶת הָאָרֶץ”. (כלומר, תמלאו את הארץ). כיצד ניתן להבין זאת בהקשר לדרך שבה עלינו להתייחס לעולם?

אין ספק שהאנושות נועדה למשול בעולם, לפחות תחת הכוונתו וגבורתו של ה'. העובדה שפסוקים אלה ניתנו לפני החטא הקדמון, כשהעולם היה עדיין חף מחטא ונטול סבל ומוות, אמורה ללמדנו כי תהיה אשר תהיה משמעות הריבונות שלנו על העולם, אין ספק שאין פירושה ניצול גס וגזלת משאביו של העולם, שכן דברים כאלה לא היו קורים בעולם נטול חטא. לא משנה מה כרוך בריבונות שניתנה לנו, מה שבטוח זה, שהיא אינה מעניקה לנו היתר להרוס את העולם. מובן שהרבה השתנה מאז: החטא הקדמון, המבול והקללה שבאו על העולם (בראשית ג' - 17-19), הקמילה וההתנוונות שפשו בכל ונגרמו בעטיו של החטא. ואולם, רק בדוחק רב יוכל אדם לראות בפסוקים אלה תירוץ כלשהו המצדיק את ביזת והריסת כדור הארץ. למעשה, פסוקים אלה משקפים את האחריות המוטלת על האנושות מתוקף תפקידה כבעלת ריבונות על העולם. האנושות אמורה לדאוג לעולם ולשמור עליו, שכן ה' ברא אותו ואמר עליו שהוא ”טוב מאוד”.

לימוד נוסף: "ה' התגלה בכל מעשי הבריאה מבראשית. המשיח הוא זה שמתח את הרקיע והניח את יסודות האדמה. ידו של המשיח תלתה את הכוכבים והעולמות ברחבי היקום ועיצבה את פרחי השדה. 'מִכֵּין הָרִים בְּכַחוּ; נֶאֱזָר, בְּגִבוֹרָה.' (תהילים ס"ה 6). 'אֲשֶׁר לוֹ הָיָם, וְהוּא עֲשָׂהוּ.' (תהילים צ"ה 5). המשיח הוא זה שמילא את האדמה ביופי ואת השמיים ברינה. הוא זה שחקק את מסר האהבה של אבינו שבשמיים על כל מעשי הבריאה בארץ, בשמיים וברקיע.

"ענתה פגם החטא וקלקל את מלאכת ידו המושלמת של ה', ועם זאת, כתב ידו עדיין חקוק בבריאה. אפילו עכשיו מכריזים כל ברואיו על הכבוד וההדר של הוד מעלתו. אין בעולם דבר זולת לבו האנוכי של האדם, אשר חי רק למען עצמו. אף ציפור המפלסת דרכה בשמיים, אף חיה שנעה על פני האדמה, אינה חיה למען עצמה בלבד, אלא עומלת בשירותם של אחרים. אין אף עלה ביער, אף גבעול דשא, שאין לו שירות משלו. כל עץ, כל שיח וכל עלה מפיקים את אותו יסוד חיים, שבלעדיו לא יוכל איש או בעל חיים להתקיים; בתמורה, אדם וחיה מקיימים את חיי העץ, השיח והעלה. הפרחים מדיפים ריח ניחוח ומפיצים את יופיים כמו ברכה המשוגרת לעולם. השמש זורחת ומעניקה את אורה כדי לשמח אלפי עולמות. הים, שכל הנחלים זורמים אליו מכל ארץ וארץ, מקבל כדי להעניק; הוא מקור כל המעיינות ומקורות המים. הערפל העולה מחיקו יורד בממטרי גשם על פני האדמה, וזאת כדי שהאדמה תרווה ותוכל להצמיח ולהנץ." (אלן ג'יי. וייט, The Desire of Ages, עמ' 20, 21).

שאלות לדיון:

- 1 עיברו בכיתה על התשובות שנתתם לשאלה האחרונה בשיעור ביום ג'.
- 2 מה תאמרו לאדם הטוען: "ישוע עומד לבוא כל רגע. אז למה שיהיה אכפת לי מהסביבה?"
- 3 כיצד כמשיחיים נמצא את האיזון הנכון בהבנת הצורך לדאוג לסביבה, ועם זאת, לא נתפס לרעיונות של תנועה קיצונית כלשהי העוסקת בסוגיות איכות הסביבה? מדוע חשוב כל כך שלא ניסחף אחר תנועות כאלה, במיוחד אלו שהן פוליטיות מאוד?
- 4 אם באפשרותכם לבדוק את הנושא באינטרנט או בספריה, עירכו מחקר על התועלת לסביבה הנובעת מתזונה צמחונית לעומת צריכת בשר. דונו בממצאיכם עם יתר תלמידי הכיתה.

לסיכום: אין ספק שהעולם עומד להגיע לקצו; הוא לא יהיה קיים לנצח. אין ספק שישוע יבוא בקרוב. כל זה נכון, אבל דבר באמיתות אלו אינו נותן לנו את הזכות או את הרשות לזהם את העולם. לפיכך, כמשיחיים, עלינו לדאוג לעולם שאלוהינו ברא למעננו, לשמור עליו ולטפחו.

כתבי הקודש וההיסטוריה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: תהילים ק"ד 9-1, ההתגלות

א' 3-1, פטר"ב א' 21, דניאל ב', ההתגלות י"ב 7-17, אל הרומים ט"ז 20, קור"ב ה' 17-19.

פסוק לשינון: "אֲנִי הָאֵלֶּךְ אִתְּךָ אֲנִי הַתֵּיבָה, נָא יְהוָה אֱלֹהִים, הִהְיֶה וְהָיָה וְיָבוֹא, אֱלֹהֵי צִבְאוֹת." (ההתגלות א' 8).

מבט שבועי: ה' פועל בהיסטוריה ובאמצעותה; הוא העניק לנו באמצעות ההיסטוריה ראייה

וחתכת לאישוש אמונתנו.

האם ההיסטוריה של האנושות מהווה רצף של אירועים מקריים חסרי משמעות, או שמא קיימת בה מגמה מרכזית המתקדמת לעבר מטרה מסוימת על פי תוכנית סדורה? כתבי הקודש מבהירים חד משמעית כי הרעיון האחרון הוא הנכון. מחברי התנ"ך והברית החדשה עומדים על כך שה' מכון את ההיסטוריה ומגלה בה את עצמו.

אבל לא כל ההיסטוריה חושפת את רצון ה': בני האדם חופשיים לבחור בין טוב לרע, ובחירותיהם הרעות משפיעות על ההיסטוריה. העובדה שה' פועל באמצעות ההיסטוריה אין פירושה שהוא גורם לכל מה שמתרחש בה. להפך, זה אומר שעל אף מזימותיהם ורשעותם של בני האדם, אלוהים חי וקיים, ומבצע את רצונו המוחלט. אין ספק שה' יביא את ההיסטוריה של האנושות לסיומה הנשגב והמפואר.

המשיחיים מאמינים שמחברי כתבי הקודש פעלו במסגרת ההתגלות האלוהית שניתנה להם. הם תיעדו בהשראת ה' את האירועים החשובים ביותר בתולדות האנושות. לעיתים קרובות, אלוהים אפילו סיפק פרשנויות לאירועים אלו, וזאת כדי שנוכל להבין את משמעותם. השבוע נבחן על קצה המזלג את דרך הפעולה של ה' בהיסטוריה של העולם ובאמצעותה.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-3 במארס.

עבר ועתיד

תולדות העולם נלמדים לרוב כתייעוד היסטורי של הציוויליזציות השונות. העובדות החשובות הן בדרך כלל אלה שהשפיעו על התפתחותן של אותן תרבויות. ישנם הגורסים כי אירועים בתולדות האנושות, כמו גם בעולם הטבע, הם מחזוריים: הם נעים ללא הרף דרך מחזור הלידה, הצמיחה, הבגרות, הקמילה והמוות. לשיטתם, אירועים מחזוריים אלה מתרחשים בתוך רצף שאין לו התחלה או סיום משמעותי.

לוח השעון העגול עשוי להטעות אותנו; אם נסובב את אצבעותינו בעקבות מחוגיו, הם ייתנו לנו את האשליה שהזמן נע במחזוריות. אך זו אינה המציאות. למעשה, חייו של האדם נעים בטור, לא במעגל ששב ומתחדש. הזמן על פי כתבי הקודש הוא דרך ללא מוצא.

מה טוענים מחברי כתבי הקודש על ההיסטוריה של האנושות מראשיתה ועד אחריתה? (בראשית א' 1; איוב ל"ח 7-1; תהילים ק"ד 9-1; ההתגלות א' 3-1, 19; כ"א 6-1.)

ההיסטוריה של האנושות אינה רצופה סדרה של מחזורים אינסופיים. יש לה התחלה ברורה ועתיד מזהיר. להיסטוריה של האנושות יש תכלית וכוונה. בדרך כלל, איננו בטוחים מהו הלקח, הכוונה או מוסר ההשכל של סיפור, עד שאנו מגיעים לסופו. אנו תמיד עשויים להיות מופתעים כשנגיע לסוף הסיפור. ואכן, לסיפורים הכי טובים יש תמיד סוף מפתיע. לכן, כיצד נדע בעיצומו של "הסיפור הקוסמי" מהו הלקח העיקרי שלו? לשמחתנו, אנחנו יודעים מהו, וזאת בזכות נביאי ה' שדרכם אלוהים גילה לנו זאת.

מובן שאנו מדברים על התגלות אלוהית. אלוהים יודע את העתיד; את כל הבחירות שניטול מתוך חופש הבחירה שלנו. הוא הודיע לנו כיצד הכול יסתיים באחרית הימים, יהיו אשר יהיו הבחירות שניטול בדרך.

כיצד מבהירה התגלות זו את הברית החדשה? (פטר"ב א' 21).

אם איננו מפקפקים בדבר ה' ובמה שהכתוב מעיד על עצמו, נוכל לדעת בבטחה שה' יודע את האחרית, ושהוא גילה לנו את טיבה. אלוהים אינו רק אלוהי העבר והווה, אלא גם אלוהי העתיד. לכן, אנו יכולים להיות סמוכים ובטוחים שהעתיד ייפרש לנגד עינינו כפי שה' אמר שיקרה.

עד כמה קל לחזות את העתיד? כמה פעמים התבדו תחזיותיכם? הבשורות הטובות הן, שה' יודע את העתיד; את כל מה שעמיד להתרחש. כיצד תשאבו נחמה מן התובנה שה' אלוהינו, אלוהי האהבה, יודע כל דבר שיעלה בגורלנו?

הנביאים כהיסטוריונים

לכל אורכם של כתבי הקודש, הנביאים שבים ומשתמשים בביטוי "כה אמר ה'" או "דבר ה'", וכדומה. בקצרה, הם אומרים לנו למעשה: "זה לא אני שאומר לכם את האמיתות הללו; ה' הוא זה שמדבר דרכי, לכן מוטב שתקשיבו!"

כיצד נחשף רעיון זה בפסוקים הבאים? (ירמיהו א' 14-19)

הקורא יכול לראות כאן את התהליך ההיסטורי הכואב שבאמצעותו ירושלים תיכבש בידי בבל, כחלק מהתגשמות נבואות ה' על גורלה של ישראל הקדומה. מובן שמלכים בשר ודם אינם מאמינים שההיסטוריה מתהווה בדרך זו. הם משלים את עצמם שההחלטות השלטוניות שהם נוטלים מעצבות את החיים הציבוריים בארצם. הם סבורים כי בסופו של דבר, הם אלה שישולטים. אבל ירמיהו ויתר הנביאים טוענים אחרת. מושלי ישראל הקדומה עתידים לגלות כי התהליך ההיסטורי יביא את ישראל לחורבנה ולגלותה. ספר ירמיהו מהווה אזכור מדהים לכוחו של דבר ה' להתגשם באירועים היסטוריים.

כיצד מעידים ישעיהו ונחום על נקודה זו? (ישעיהו י"ד 24-27, נחום א' 10-5).

כוחו האינסופי של ה' שנגלה בהיסטוריה נחשף גם בטבע. לדוגמה, בתהילים ק"ד מתוארים תהליכי הטבע, לא כמנגנון שלם המתפקד באופן עצמאי ואוטונומי, אלא דווקא כתהליכים המונעים בידי ה' מדי רגע ורגע. כתבי הקודש אינם מציגים את ה' כמי שברא את העולם, ואז זנח אותו לנפשו והותיר אותו לשליטתם המוחלטת של כוחות הטבע וחוקיו. אכן חוקי הטבע מהווים חלק מהדרך שבה ה' מקיים את העולם, אבל חוקים אלה קיימים רק מפני שה' ברא אותם ומקיים אותם.

מדענים רבים מכריזים כי העולם נוצר ביד המקרה, ויגיע לאחריתו באותה דרך. לפיכך, אין משמעות רבה לכל מה שקורה בו בין לבין (איך בכלל יכולה להיות משמעות במצב כזה?) מדוע, אתם יודעים עמוק בלבכם שהשקפה זו חייבת להיות מוטעית?

יד ההשגחה בהיסטוריה ע"פ פרק ב' בדניאל

במאה ה-18 העלה אתאיסט צרפתי השערה שעל פיה, משום שהיקום כולו, כולל מעשיו של האדם, נקבעו מראש בידי חוקי הטבע, לפיכך, באופן אידיאלי, אם נדע את החוקים הללו ואת מיקומם של כל חלקיקי היקום בכל רגע נתון, נוכל לדעת כל דבר העתיד להתרחש. מובן שבני האדם הם בעלי חופש בחירה ורצון חופשי. אלוהים ברא אותנו כך. משום שאנו יצורים בעלי יכולת לאהוב, ה' היה חייב להעניק לנו חופש בחירה, שכן אהבה מאולצת אינה אהבה. אלוהים ברא אותנו חופשיים כדי שנוכל לאהוב. עם זאת, כוחו של ה' גדול כל כך, שאפילו על אף חופש הבחירה שלנו, הוא יודע את העתיד בצורה מושלמת, בלי שום קשר לבחירות שניטול, יהיו אשר יהיו.

עיברו על הנבואה בדניאל ב'. כיצד מהווה פרק זה ראיה חותכת לכך שה' יודע את העתיד זמן רב מראש?

פרק ב' בספר דניאל נכתב לפני למעלה מ-2600 שנים. שימו לב כיצד ההיסטוריה התרחשה בדיוק לפי נבואת ה'. מבחינה מסוימת, נבואה זו אמורה להיות משמעותית יותר מבחינתנו מאשר לגבי אנשים שחיו לפני אלפיים שנה. זאת משום שכשאנו מתבוננים בהיסטוריה כיום, אנו יכולים לראות במדויק כיצד אימפריות אלה (שאזכרו בו) קמו ונפלו בדיוק על פי נבואת ה'. אילו קראתם את הנבואה בימי מלכות מדי ופרס, לא הייתם יכולים לחזות בעלייתן ונפילתן של הממלכות שקמו אחריה. היום, במבט לאחור, אנו יכולים לראות הרבה יותר ממה שאנשי העולם העתיק יכלו לראות. לכן, הנבואה אוצרת בחובה עוצמה רבה בעבורנו, שאנשי העבר לא יכלו להעריך.

מעניין לציין שלמרות שבמהלך התקופות הארוכות המתוארות בידי דניאל חיו מיליוני בני אדם בעלי חופש בחירה, ה' ידע בדיוק מה עומד להתרחש ואילו ממלכות יעלו ויפלו. הוא ידע זאת הרבה זמן מראש.

הנביא דניאל חזה במדויק את עליתן ונפילתן של הממלכות הבאות: בבל, פרס ומדי, יוון ורומי, כולל את חלוקתה של רומי לעמים קטנים הקיימים עד היום. מנקודת הזמן הנוכחית שלנו בהיסטוריה העולמית, המלכות היחידה שטרם קמה היא המלכות האחרונה, מלכות ה' הנצחית (דניאל ב' 44). אם דניאל צדק לגבי כל המלכויות שקמו עד היום, האם לא יהיה אווילי מצדנו לא להאמין לדבריו על המלכות האחרונה?

ההיסטוריה והעימות הגדול

בלא הבדל עד כמה ההיסטוריה של האנושות נראית כאוטית ולכאורה חסרת שליטה, למעשה היא אינה מתרחשת בחלל ריק. יש מאחוריה סיפור, דרמה, מאבק המתחולל בין שני כוחות שונים בתכלית שינוי. מובן שאנו מדברים על העימות הגדול בין המשיח לשטן. רק בעזרת רקע זה נוכל להתחיל להבין את ההיסטוריה של האנושות ואת משמעותה.

כיצד תורמים הפסוקים שלהלן להבנת ההיסטוריה של העולם? (ההתגלות י"ב 7-17; איוב ב' 4,2; ישעיהו י"ד 14-12; בראשית ג' 15; אל האפסים ו' 12; אל הרומים ט"ז 20).

השטן הוא אויב ממשי, והמאבק בו הוא ממשי. רק בצלב המשיח הובס השטן והשמדתו הפכה ודאית.

"השמיים חזו בצער ובפליאה במשיח התלוי על הצלב... ואולם, נכחו שם בני אדם שנוצרו בצלם ה', אשר חברו יחדיו כדי לקפד את פתיל חייו של בנו היחיד של אלוהים. איזה מחזה נגלה לעיני היקום השמימי!...

"כוחות שטניים חברו לאנשים רעים במטרה לגרום לבני האדם להאמין שהמשיח הוא גדול החוטאים, ולהפוך אותו מושא לתיעובם ולשנאתם...

"השטן ראה שהתחפזות שלו נקרעה. התנהלותו נחשפה לפני המלאכים הטהורים והיקום השמימי. הוא התגלה כרוצח. בכך ששפך את דמו של בן האלוהים, איבד את אהדתן של הישועות השמימיות. קשר האהדה הקלוש שנותר בין העולם השמימי לשטן, נותק לחלוטין." (אלן ג'. ווייט, *The Desire of Ages*, עמ' 760, 761).

מדוע השטן לא הושמד אז?

"המלאכים טרם הבינו אז את כל מה שכרוך בעימות הגדול. העקרונות שעמדו על הכף טרם נחשפו במלואם. השטן חייב להמשיך להתקיים למען האדם. הן בני האדם והן המלאכים חייבים לראות את ההבדל החד בין שר האור לשר האופל. האדם חייב להחליט את מי משניהם הוא בוחר לשרת." (אלן ג'. ווייט, *The Desire of Ages*, עמ' 761).

על פי כתבי הקודש ואלן ווייט, המאורעות המתרחשים עלי אדמות קשורים לעימות רחב יותר – העימות הגדול בין המשיח לבין השטן. מאבק זה עומד מאחורי כל ההתרחשויות בעולם, הן במישור האישי שלנו והן במהלכים הגדולים של ההיסטוריה של האנושות. הבשורות הטובות הן, שלאחר פועל הכפרה של המשיח בצלב, תבוסת השטן מובטחת והעימות הגדול יסתיים ויביא את הקץ לכאב, לסבל, לאלימות, לפחד ולחוסר הוודאות הגודשים את תולדות האנושות.

צלב המשיח בהיסטוריה

האם הבחנתם מעודכם כי ההיסטוריה של העולם מחולקת לשתי תקופות על ידי אירוע אחד? לא מדובר בעלייתה או בנפילתה של אימפריה כבירה זו או אחרת, כפי שהיינו מצפים. גם לא מדובר בגילוייה של יבשת חדשה. להפך, תולדות האנושות חולקו לשניים על ידי מותו של רב יהודי שחי בחלק נידח יחסית באימפריה הרומית. בהתחשב במספר העצום של היהודים שהוצאו להורג בידי הרומאים, זה אפילו מדהים יותר שמותו של אדם יחיד, בקרב כל המיתות דאז, ישמש סימן המחלק את ההיסטוריה העולמית לשתי תקופות עיקריות: לפני הספירה, ולספירה. מובן שמדובר במותו של ישוע המשיח על הצלב.

נוכל להעריך יותר את חשיבות הגאולה, אם נבחן אותה בהקשר של אלוהים וההיסטוריה. שכן כאן, בצלב המשיח המסמל את כישלונה הברור של האנושות לאורך הדורות, טמונים הרקע והמשמעות העמוקה של ההיסטוריה של האנושות הנפרשת בפנינו. צלב המשיח מלמדנו שה' מחל לנו וקיבל אותנו כבניו ובנותיו, שהוא פתח לפנינו עתיד חדש, שבו לא נצטרך יותר לשאת את משא האשמה הכבד של עברנו או של ההיסטוריה המשפחתית שלנו. שכן, אשמה זו הוטלה על כתפיו של המשיח, אשר "חָלַינוּ הוּא נָשָׂא, וּמַכָּאֲבֵינוּ סָבַלָם." (ישעיהו נ"ג 4).

להלן תורת הגאולה על רגל אחת: ה' מוחק את ההיסטוריה האישית חסרת התקנה שלנו ומציב במקומה את ההיסטוריה של המשיח. באמצעות המשיח, כתמי העבר לא ישובו להעיק על מצפוננו, להאשים אותנו וללעוג לנו. ההיסטוריה האישית שלנו, המרשיעה כל אחד ואחד מאיתנו, תוחלק בהיסטוריה המופתית של המשיח. וכך, במשיח אנו מוצאים לא רק שחרור מן העבר שלנו, אלא גם הבטחה לעתיד נפלא. בזכות הצלב, ה' ערב לנו שתהיה אשר תהיה ההיסטוריה שלנו או של האנושות, עתיד מזהיר מצפה לנו ולעולם.

קיראו את קור"ב ה' 17-19. על פי פסוקים אלה, מה עשה ישוע למען האנושות? כיצד אירוע זה שינה את פני ההיסטוריה?

חטאינו הונחו על כתפיו של ישוע המשיח, אשר הקריב את חייו ומת תחת משא אשמת האנושות. המשיח מעניק לנו גאולה תחת משא האשמה שלנו. כפי שהוא הבטיח, כשההיסטוריה תגיע לשיאה, אנו ננחל חיי נצח ונכנס לדפי ההיסטוריה הנצחית בחברת מחבר ההיסטוריה בכבודו ובעצמו. גורלו של כל אדם ואדם קשור באירוע מכונן זה. ביאת המשיח השנייה תהיה אירוע מכונן מכריע. הן התנ"ך והן הברית החדשה מבטיחים לנו "שמיים חדשים וארץ חדשה."

אם קיבלתם את המשיח באמונה, כיצד עתידכם יהיה שונה לחלוטין, עכשיו, כשכל מה שעבר עליכם הפך לנחלת העבר ולא ישמש עוד להרשעתכם, בלא הבדל עד כמה אתם אשמים וראויים לעונש?

לימוד נוסף: כתבי הקודש הם ההיסטוריה הקדומה והמקיפה ביותר המצויה בידי האדם. היא נבעה היישר ממעייני האמת הנצחית. במהלך הדורות, יד ההשגחה הקפידה לשמר את טהרתה... רק כאן אנו מוצאים תיעוד אותנטי של מוצא העמים. רק כאן אנו זוכים לקרוא את תולדות האנושות כשהן אינן מוכתמות בידי גאוות אנוש או דעה קדומה. "בספרים המתעדים את תולדות האנושות, צמיחתן של אומות, עלייתן ונפילתן של אימפריות מתוארות כאירועים התלויים ברצונו ובגבורתו של האדם. דומה שעיצוב המאורעות נקבע במידה רבה על ידי כוחו, שאפתנותו או גחמתו של האדם. אבל בדבר ה' מוסט המסך הצידה, ואנו חוזים מאחוריו, מעליו ולאורכם של כל מעשיהם ותמרוניהם של בני האדם – על המניעים, הכוח והתשוקות שלהם – במלאכיו של אלוהינו רב החסד, כשהם פועלים בדממה ובאורך רוח בביצוע עצותיו ורצונו. "כתבי הקודש חושפים את הפילוסופיה האמיתית של ההיסטוריה." (אלן ג'י. ווייט, Education, עמ' 173).

שאלות לדיון:

1 במשך שנים רבות התווכחו פילוסופים ותיאולוגים רבים על הסוגיה הקשה

בדבר ידיעתו מראש של אלוהים את רצונו החופשי של האדם. אנשים רבים סבורים שדעותיהם מנוגדות, שכן חלקם טוענים שאין לנו חופש בחירה ואחרים, שה' אינו יודע את העתיד. לפיכך, מדוע שתי הגישות מוטעות? איזו ראייה יש לנו בתנ"ך על חופש הבחירה שהוענק לנו? איזו ראייה יש לנו לכך שאלוהים יודע את העתיד? האמת היא, שעל אף חופש הבחירה שלנו, אלוהים יודע את כל אירועי העתיד הרבה לפני התרחשותם. מדוע אין כל סתירה ברעיון על אלוהים היודע מראש את הבחירה שניטול מרצונו החופשי?

2 אחת המתקפות העזות שהשטן עורך נגדנו קשורה לדניאל פרק ב', המעניק לנו ראייה הגיונית כל כך לקיומו של ה'. אחרי הכול, איזו קרקע מוצקה יותר לאמונה תמצאו מאשר ההיסטוריה העולמית היציבה והבלתי משתנה? חלק ממתקפתו של השטן היא שימוש במלומדים הטוענים כי פרק ב' בדניאל נכתב בשנת 165 לפני הספירה, זמן רב לאחר שרבים מהאירועים שתוארו בו כבר התרחשו. אולם טענה זו הופרכה בידי הנבואה עצמה. כיצד יכול היה דניאל לנבא במדויק את חלוקתה של האימפריה הרומית למדינות המרכיבות את אירופה המודרנית, כשאירוע זה התרחש רק כחמש מאות או שש מאות שנים אחרי שנת 165 לפני הספירה? אם נבואה מזהימה כזו דורשת ראיית עתיד על טבעית, מדוע שלא נאמין בכל הכתוב בספר דניאל, בכל מה שהמחבר מעיד על דרך כתיבתו של הספר ומועד חיבורו, במקום לקבל השקפה המופרכת בידי הנבואה עצמה? הדבר שמסתתר מאחורי הטענה על התיארוך המאוחר של ספר דניאל הוא הניסיון להפשיט את הספר מכוחו הנבואי. כפי שנוכל לראות, ניסיון זה נחל כישלון חרוץ.

לסיכום: על אף שההיסטוריה של העולם נראית כאוטית, אלוהים שולט בה, מכון אותה ומגשים בה את מטרותיו. ההיסטוריה של האנושות מסתיים בביאתו השנייה של המשיח בהדר, כבוד ותהילה.

הבטחת התפילה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: אל הקולוסים ד' 2, אל הרומים י"ב 12, מתי כ"ו 34-44, אל העברים י"א 6, איגרת יעקב ד' 2, יוחנן י"ד 15, הראשונה אל התסלוניקים ד' 3.

פסוק לשינון: "עֲרֵב וּבֹקֵר וְצַהֲרַיִם, אֲשִׁיחָה וְאַהֲמָה; וְיִשְׁמַע קוֹלִי." (תהילים נ"ה 18).

מבט שבועי: במספר מקומות בכתבי הקודש, אלוהים קורא לנו להתפלל, שכן תפילה היא מרכיב יסודי בהליכתנו עמו.

להלן דבריה של אלן ווייט בנושא התפילה: "אבינו שבשמיים ממתיין כדי להרעיף עלינו את מלוא ברכותיו. זוהי זכותנו לגמוע מלוא הפה ממעיין אהבתו העצומה. פלא שאנו ממעיטים כל כך בתפילה! אלוהים מוכן ומזומן להקשיב לתפילות כנות מפיותיהם של הענווים בילדיו, ולמרות זאת, רבים מאיתנו אינם ששים לטווח לפני ה' את בקשותיהם וצורכיהם. מה יחשבו מלאכי השמיים על בני האדם האומללים וחסרי האונים, הנתונים תמיד תחת ניסיונות ומבחנים, בשעה שלבו של אלוהים הגדוש אהבה אינסופית, עורג אליהם ומוכן להעניק להם הרבה יותר ממה שהם יכולים או חושבים לבקש, ואף על פי כן, הם מקמצים כל כך בתפילותיהם ואמונתם חלשה כל כך? מלאכי השמיים אוהבים להשתחוות לפני אלוהים; הם אוהבים לשרות בנוכחותו. הם רואים בהתחברות עם אלוהים את מקור שמחתם הרבה ביותר. ואף על פי כן, דומה שילדי האדמה, אשר זקוקים נואשות לעזרה שרק ה' יכול להעניק להם, שמחים לחיות את חייהם ללא אורה של רוח הקודש, ללא התחברות עם שכינתו." (אלן ג'י. ווייט, Steps to Christ, עמ' 94).

זה כמעט מסכם את הנושא, נכון?

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה-10 במארס.

כוחה של תפילה

איש צעיר קיבל מכתב מעמית לעבודה לשעבר, שיצא לגמלאות מספר שנים קודם לכן. שני העובדים מעולם לא הסתדרו זה עם זה, בלשון המעטה. המבוגר התנהג רע אל הצעיר מהרגע הראשון. הצעיר פתח את המכתב והחל לקרוא. בין יתר הדברים נאמר שם: "אתה יודע, אני לא ממש מבין איך תפילה עובדת, ולעולם לא אבין זאת. אבל אני יודע שתלמידי המשיח נקראים להתפלל. בשבועות האחרונים, בשעה שהתפללתי, חשתי אשם מאוד על הדרך שבה נהגתי כלפיך כל השנים. אני רואה שטעיתי, שלא התנהגתי כמשיחי, שנתתי עדות גרועה על האמונה שלי. אני יודע שהייתי צריך לעשות את זה מזמן, אבל אני מתנצל לפניך מקרב לב. עלי לקבל מחילה מהמשיח על מה שעשיתי, לא משנה עד כמה אני ראוי לה, ועכשיו אני מבקש גם את סליחתך."

בדרכים רבות, סיפור זה מציג את כוחה של התפילה. תפילה לא תמיד תגרום לאלוהים לעקור הרים ממקומם, למרות שלפעמים זה יכול לקרות. אדרבה, היא יכולה לחולל משהו הרבה יותר נסי: שינוי בלב האדם.

כפי שכתב האיש במכתבו, לא תמיד קל להבין כיצד תפילה עובדת. מדוע שנבקש דבר מה מה' כשהוא יודע מלכתחילה מהו? האם אלוהים לא יעשה דבר מה בעבורנו אם לא נבקש זאת ממנו מראש? האם תפילותינו יכולות באמת לגרום לאלוהים הבורא לשנות את מעשיו? בין אם אנו מבינים כיצד תפילה פועלת ובין אם לאו, דבר אחד בטוח: ללא תפילה, הליכתנו עם אלוהים מועדת לכישלון.

קיראו את הפסוקים להלן. איזו נקודה מרכזית משותפת להם? (מתי כ"ו 41, לוקס י"ח 1, טימ"א ב' 8, הראשונה אל התסלוניקים ה' 17, פטר"א ד' 7, אל הקולוסים ד' 2, אל הרומים י"ב 12).

אין ספק שכמשיחיים אנו נקראים להתפלל, ולעשות זאת לעיתים מזומנות. ואין זה משנה שאיננו מבינים בדיוק כיצד תפילה עובדת. הלוא רובנו איננו יודעים איך מרבית הדברים עובדים, הן בדברי חולין והן בדברי קודש. אם נמתין עד שנבין לאשורן את כל הסוגיות הנוגעות לאמונה שלנו, זו לא ממש תהיה אמונה, נכון? המילה אמונה כשלעצמה מרמזת על היבטים שהם נשגבים מבינתנו. אבל כל אדם שמתפלל דרך קבע, בלהט ובהתאם לרצון ה', יוכל להעיד על כך שתפילה יכולה לשנות את חיינו, והיא אכן עושה זאת.

10

קיראו את בראשית ג' 15 - הבטחת הבשורה הראשונה בתנ"ך. היכן מצאתם בפסוק רמז לתקווה שנחלנו במשיח?

מופת התפילה של ישוע

מה נלמד מהפסוקים הבאים על ישוע ועל התפילה? מהו ההקשר של הפסוקים הללו?

לוקס ג' 21, 22

לוקס ט' 28, 29

לוקס ו' 12, 13

אלהעברייםה' 7

מתי י"ד 23

לוקס כ"ב 31, 32

מתי כ"ו 44-34

אין ספק שישוע, בנו הטהור של אלוהים שהיה חף מחטא, שחי בהרמוניה מוחלטת עם אביו שבשמיים ועשה תמיד את רצונו, חי חיי תפילה מלאי עוצמה. (הפסוקים שצוינו לעיל אפילו אינם כוללים את תפילת ישוע ביוחנן י"ז). אם ישוע נזקק לתפילה כדי להתמודד עם כל מה שהיה עליו לעבור, על אחת כמה וכמה אנחנו. מופת התפילה של ישוע המשיח מבהיר לנו היטב כי תפילה אמורה להיות לב לבה של הליכתנו עם ה'. קשה לדמיין אדם שמתקשר עם אלוהים ללא תפילה. אם התחברות היא חיונית לקיום קשרי רעות עם בני האדם, אין ספק שהיא חשובה מאוד בקשר שלנו עם אלוהים. ישוע מעניק לנו מופת. ההחלטה לחיות על פיו נתונה בידינו.

עד כמה עקביים הם חיי התפילה שלכם? באיזו קלות מוסחת דעתכם בשעת התפילה? האם אתם מתפללים דרך קבע או רק כשאתם נתונים בצרה? כיצד תלמדו להפוך את התפילה מרכזית יותר בהליכתכם עם אלוהים?

תפילה מתוך אמונה

"וּבְלִי אֱמוּנָה אֵי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת רָצוֹי לֵאלֹהִים, כִּי כָל הַקָּרֵב אֶל אֱלֹהִים צָרִיךְ לְהֶאֱמִין שֶׁהוּא קַיָּם וְהוּא נֹתֵן גָּמוּל לְדוֹרְשָׁיו." (אל העברים י"א 6). איזה עיקרון חשוב נלמד מפסוק זה בנוגע למה שנדרש מאיתנו כדי להתפלל, ומהי משמעות התפילה מבחינתנו?

מבחינה מסוימת, תפילה היא הדרך שבה אנו באים לפני אלוהים, שופכים את לבנו לפנינו ונפתחים אליו. איננו מתפללים כדי שאלוהים יידע מהם צרכינו. אחרי הכול, ישוע בכבודו ובעצמו אמר בהקשר של תפילה: "כי יודע אביכם את צרכיכם בטרם תבקשו ממנו." (מתי ו' 8). אנחנו מתפללים משום שתפילה היא הדרך שבה אנו מתרגלים את אמונתנו באלוהים. תפילה היא אמצעי לחיזוק האמונה שלנו, והיא הופכת אותה אמיתית יותר ומעשית יותר. מי מאיתנו לא חווה כיצד תפילה עזה ונחושה ששולבה בתחושה של תלות בה' והזדקקות, חיזקה את אמונתו והעמיקה את הקשר שלו עם אלוהים?

תפילה היא דרך לריקון ה"עצמי" שלנו מן ה"עצמי". זוהי דרך המאפשרת לנו למות לעצמנו מדי יום. זוהי דרך להתחברות יומיומית עם אלוהים במפגש אישי. זוהי דרך להזכיר לנו שאיננו שייכים לעצמנו, שנרכשנו במחיר, שאילו נעזבנו לנפשנו, היינו מתמוטטים ומתים בעולם גדוש כוחות וסמכויות שבכוון לרמוס אותנו בן רגע עד עפר.

לעיתים קרובות אנשים מייעצים לנו "לחפש את אלוהים בתפילה." מה זה אומר מבחינתכם? (ראו דניאל ט' 3, 4; זכריה ח' 21).

10

במידה רבה, כל תפילה מהווה אקט של אמונה. מי מאיתנו מסוגל לראות את תפילותיו נישאות השמימה? מי מאיתנו יכול לראות את אלוהים שומע ומקבל את תפילותיו? לעיתים קרובות אנו מתפללים ולא זוכים למענה מידי, לתוצאות מידיות. עם זאת, אנו ממשיכים להתפלל מתוך אמונה שאלוהים שומע אותנו ויענה על תפילתנו בדרך הטובה ביותר. תפילה היא אקט של אמונה, שכן באמצעותה אנו פונים אל מי שאיננו יכולים לראות או לחוש או אפילו להבין באופן מלא.

עד כמה תפילותיכם קבועות ושגורות בניגוד לתפילות נלהבות הנובעות מעומק הלב? כיצד תחוללו שינוי בחיי התפילה שלכם, ותחילו להתפלל מעמקי לבכם?

מפני שלא ביקשתם

אחת השאלות שמעלים אנשים המרבים להתפלל היא, "האם תפילותיי יכולות באמת לגרום לאלוהים לעשות דבר מה, שאחרת הוא לא היה עושה?" יש היגיון בשאלה הזאת. כדי להשיב עליה, נפנה אל דבר ה' ונראה מה נאמר בו בנידון.

קיראו את הפסוקים הבאים: איגרת יעקב ד' 2; לוקס י"א 9, 10; איגרת יעקב ה' 16-18. מה נאמר בהם על התפילות שלנו ועל מעשי ה'?

תפילה רבה אכן משנה אותנו ומשפיעה על הקשר שלנו עם אלוהים והזולת, אבל כתבי הקודש אומרים מפורשות שהתפילות שלנו משפיעות על מה שאלוהים מחולל. אנחנו מבקשים, והוא נענה לבקשותינו, בדרך זו או אחרת.

קיראו את בראשית י"ח 22-33. כיצד אנו רואים את העיקרון הזה פועל כאן?

כאמור, על אף הקשיים הפילוסופיים הקשורים להבנת אמיתה זו, אלוהים אכן עונה לתפילותינו. הוא הבטיח לעשות זאת, ולכן עלינו לבטוח בדברו.

"וייכנעו עמי אשר נקרא שמי עליהם ויתפללו ויבקשו פני וישבו מדרכיהם הרעים, ואני אשמע מן השמיים ואסלח לחטאתם וארפא את ארצם." (דבה"ב ז' 14). מה נלמד מפסוק זה על תפילה?

אולם, שימו לב שאלוהים לא עומד לרפא את הארץ רק מפני שבני ישראל יבקשו זאת בתפילה. הם אכן נקראים להתפלל, אבל תפילה היא רק היבט אחד בתחייה הרוחנית של עם ישראל. ייתכן שהדוגמה החשובה ביותר לעיקרון זה נמצאת בפסוק הבא: "אם נתוודה על חטאינו, נאמן הוא וצדיק לסלוח לנו על חטאינו ולטהר אותנו מכל עוולה." (יוח"א א' 9). לפנינו דוגמה לזיקה ההדוקה שבין תפילה (במקרה הזה וידוי) לבין פועלו של אלוהים בחיינו. אם נתוודה על חטאינו, ה' ימחל לנו עליהם; תהליך זה מסתיים בטיהור שלנו מחטאינו ומטומאתנו בידי ה'. הרעיון הברור המשתמע מכך הוא, שאם לא נתפלל ולא נתוודה על חטאינו, לא יסלח לנו. אין ספק שבמקרים כאלה אלוהים פועל בתגובה לתפילותינו.

לציית לתנאים

אדם יושב במסעדה, אוכל ארוחה גדולה הגדושה במאכלים עתירי שומן, ומרווה את צימאווה במשקה קל. לקינוח, הוא זולל קערה גדולה של גלידת שוקולד עטופה בפאדג' חם. בלילה, לפני שהוא הולך לישון (ואחרי שנשנש משהו קטן), הוא כורע על ברכיו כדי להתפלל. בין יתר הנושאים שהוא מעלה בתפילתו הוא מבקש: "אנא אדון, עזור לי לרדת במשקל."

מה לא בסדר בתמונה זו?

ברור שאנו יכולים לצפות שאלוהים יענה לתפילותינו, אבל ישנם דברים שעלינו לעשות בעצמנו בתהליך הזה. נאמר שעלינו לממש את התפילות שלנו; זאת אומרת, עלינו לעשות כל מה שביכולתנו ובכוחנו לעשות כדי לקבל עליהן מענה. לא מדובר בהומניזם, לא מדובר בהפגנה של חוסר אמונה. להפך, זהו חלק בלתי נפרד ממשמעותם של חיים באמונה.

"אם נוקיר את יצר הרע השוכן בלבנו, אם נתמיד בביצוע חטא כלשהו בכוונה תחילה, ה' לא ישמע אותנו; אבל תפילה הנובעת מנשמה גדושת חרטה, המכה על חטא, תתקבל תמיד. לאחר שתיקנו את כל העוולות שעשינו, נוכל להאמין שאלוהים יענה לתחינותינו. לא נוכל לעולם להיות ראויים לחסד ה' בזכות הערך שלנו; ערכו הרב של ישוע הוא זה שמושיע אותנו, דמו הוא זה שמטהר אותנו; ואולם, החובה לציית לתנאים שה' הציב לגבי קבלתו אותנו ואת תפילותינו, מוטלת עלינו." (אלן ג'י. ווייט, Steps to Christ, עמ' 95).

אלן ווייט אינה טוענת כי עלינו להיות מושלמים כדי שתפילותינו ייענו. היא אף אומרת מפורשות שאלוהים מקבל אותנו לא על סמך הזכויות שלנו, אלא אך ורק על סמך זכויותיו של המשיח ופועלו בעבורנו. לדבריה, עלינו להפגין אמונה, ענווה וכניעה לרצון ה' כדי שאלוהים יוכל לפעול בחיינו.

כיצד תורמים הפסוקים הבאים להבנתנו את משמעות "החובה לציית לתנאים"? (ראו אל העברים י' 38, דברים ד' 29, לוקס ט' 23, יוחנן י"ד 15, הראשונה אל התסלוניקים ד' 3).

10

ייתכן כי מכל התנאים שעלינו למלא כדי לנהל חיי תפילה מועילים, הדבר המרכזי הוא תחושת הזדקקות, תחושה של חוסר אונים ומודעות להיותנו חוטאים הזקוקים לחסד, שתקוותם היחידה היא המשיח, אשר פעל רבות למעננו. גאוה, ביטחון עצמי ואנוכיות מהווים מתכון בטוח לאסון רוחני.

על אילו נושאים אתם מתפללים בלהט? שאלו את עצמכם בזמן התפילה: מה אוכל לשנות בחיי כדי לקבל מענה לבקשת התפילה הנואשת שלי?

לימוד נוסף: "תפילה היא נשמת החיים של הנשמה. תפילה היא הרצ של עוצמה רוחנית. שום אמצעי חסד אחר אינו יכול לבוא במקומה. תפילה שומרת על בריאותה של הנשמה. תפילה מביאה את הלב למגע מידי עם מקור החיים, ומחזקת את הגידים והשרירים של החוויה הרוחנית." (אלן ג'י. ווייט, Gospel Workers, עמ' 245, 255).

"כאשר איננו מקבלים את הדברים שביקשנו ברגע שביקשנו אותם, אנו ממשיכים להאמין שה' שומע את תפילותינו ויענה עליהן. אבל אנו כל כך טועים וקצרי רואי, שלפעמים אנו מבקשים דברים שאינם לטובתנו; אבינו שבשמיים יענה באהבה על תפילותינו בכך שיעניק לנו את הדבר שישמש לנו לתועלת הגדולה ביותר; את מה שהיינו משתוקקים לקבל לו יכולנו לראות את הדברים כהווייתם, כפי שהוא רואה אותם, בעזרת האור האלוהי. אבל כשנדמה לנו שתפילותינו אינן נענות, עלינו לדבוק בהבטחת ה'; שכן שעת המענה לתפילותינו בוא תבוא, ואנו ננחל את הברכה שאנו זקוקים לה. אולם הטענה שתפילה תיענה תמיד בדיוק בדרך שציפינו לה, ושינקבל בדיוק את מה שאנו משתוקקים לו, אינה אלא יומרה. אלוהים חכם מכדי לטעות, וטוב מכדי למנוע כל טוב מחסידי הפוסעים בדרך הישר. לכן, אל תחששו לבטוח בו, גם כשאינכם מקבלים תשובה מיידית לתפילותיכם. ביטחו בהבטחתו הוודאית: 'בקשו וייתן לכם.'" (אלן ג'י. ווייט, Steps to Christ, עמ' 96).

שאלות לדין:

- ❶ מה תאמרו לאדם התוהה: 'בשביל מה להתפלל אם אלוהים יודע הכול מראש?'
- ❷ מי מאיתנו אינו מתמודד לפעמים עם הסוגיה בדבר תפילה שנענית ושאינה נענית? לדוגמה, אדם מבקש בתפילה שהמכונית שלו לא תתקלקל בזמן טיול. ואכן, היא לא מתקלקלת בטיול, והוא מייחס את מזלו הטוב לתפילתו ומאמין שהיא נענתה. וזה בסדר. אבל מה תאמרו לאדם שהתפלל וביקש שבנו החולה לא ימות, ובכל זאת הוא מת? כיצד עלינו להבין דברים כאלה? האם נוכל בכלל להבין דברים כאלה?
- ❸ מהו תפקידה של רוח הקודש בחיי התפילה שלנו?
- ❹ אילו יגיע תלמיד חדש לכיתת השבת שלכם וישאל: 'האם תוכלו ללמד אותי מהי תפילה? כיצד עלי להתפלל? למה עלי לצפות כשאני מתפלל, ולמה אינני אמור לצפות? כיצד תשיבו לו?'

לסיכום: אין ספק שדברים רבים בנוגע לתפילה נבצרים מהבנתנו. אבל כל מי שמתפלל יודע דבר אחד על בטוח: תפילה תשנה את חייכם ואף תשפר אותם.

אלוהים כאמן

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: ישעיהו ס"ד 5-8, תהילים נ"א 10, אל העברים ח' 1-5, דברי הימים א', כ"ג 5, אל הרומים י"א 33-36, מעשי השליחים ט' 1-22.

פסוק לשינון: "אחת, שאלתי מאת יהוה – אותה אבקש: שבתי בבית יהוה, כל ימי חיי; לחזות בגנעם יהוה, ולבקר בהיכלו." (תהילים כ"ז 4).

מבט שבועי: אלוהים כאמן. מה זה אומר? מה משמעות הדבר מבחינתנו? עד כה התבוננו בהיבטים שונים של אלוהים: שלושת הפנים באלוהות, קדושתו של אלוהים ואלוהים כגואל. אולם ישנה תמונה אחת בכתבי הקודש שאינה זוכה לרוב בתשומת לבנו והיא: אלוהים כאמן.

אנשים רבים טוענים שאין להם כל עניין באומנות. משיחיים רבים יודעים רק מעט על עולם האומנות. חלקם יודעים אולי איזו אומנות הם אוהבים, אבל הם מסתפקים בזה. אחרים מעולם לא חשבו על ערכה או חשיבותה של האומנות. המשיחיים הם בדרך כלל אמביוולנטיים לאומנויות היפות. לפעמים הם מוקיעים אותן כדברים חילוניים ולפיכך רעים; ולעיתים, תורת היופי הופכת ל"דת" בעלת חסידים נלהבים. ישנם סופרים משיחיים רבים, אך רק לעיתים רחוקות הם מתייחסים לרעיון היופי ולהקשרו לדוקטרינות משיחיות עיקריות.

"האמת היא יופי, היופי הוא אמת," כתב המשורר ג'ון קיטס. קיטס אכן צודק, אבל שכח משהו חשוב במשוואה שלו: אלוהים הוא האמת, והאמת היא יפה. הבריאה כשלעצמה מעידה על העובדה שאלוהים הוא אמן ואוהב יופי.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-17 במארס.

אלוהים כקדר

“וַעֲתָה יְהוָה, אֲבִינוּ אֶתָּה; אֲנַחְנוּ הַחֲמֹר וְאַתָּה יִצְרָנוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדָךְ כָּלֵנוּ.” (ישעיהו ס”ד 7).

מתי מוצג אלוהים לראשונה בתנ"ך כשהוא מפגין מיומנות בעבודה על "חימר"? (בראשית א' 26, 31; ב' 7).

ספר בראשית פותח בתיאור בריאתו של האדם בידי אלוהים. ה' יצר את אדם הראשון "עפר מן האדמה". למעשה, המילה "אדם" נגזרת מהמילה "אדמה"; קשר לשוני זה מאשש את האמיתה המדהימה על מיומנותו של אלוהים כ"קדר". אלוהים באמת יצר את האדם מעפר האדמה. קשה לדמין כיצד אדם בשר ודם, על העצמות, מערכת העצבים, מערכת כלי הדם, העור ויתר אברי גופו המדהימים, יכול היה להיווצר מעפר האדמה. הקיום שלנו הוא נס שאיננו יכולים לתפוס במוחנו. מבחינה מסוימת, על אף שהדימוי של "קדר" הולם את אלוהים, בכך שהוא השתמש בחימר כדי לעצב אותנו, מבחינות אחרות (כמו עם רוב הדימויים האמורים להסביר את פועל ה' וגבורתו), דימוי זה לא ממש עושה צדק איתו ואינו מפגין את כוח היצירה האמיתי שלו או את הכישרון האומנותי האמיתי שלו. אחרי הכול, איזה קדר נוטל חימר והופך אותו ליצור חי ונושם?

קיראו את ירמיהו י"ח 3-10, ישעיהו ס"ד 5-8, ותהילים נ"א 10. כיצד מופיע הדימוי של ה' כקדר בחלק מהפסוקים הללו?

בין שלל הרעיונות המוצגים בפסוקים אלה מופיע הרעיון על חוסר האונים המוחלט שלנו לעומת גבורת ה'. מבחינה מסוימת, אנו כחומר ביד היוצר; כחימר ביד קדר. הקדר, לא החומר, הוא זה ששולט בנו.

בעת ובעונה אחת, אלוהים פועל כדי ליצור אותנו מחדש בדמותו. על אף שה' מטפל במעשי הבריאה שיצר, האם הוא לא ישקיע הרבה יותר ביצירת יופי בקרבנו? אנו אמורים להיכנע לה', למוות ל"אני" שלנו ולשתף פעולה עם אלוהים, אשר מבקש לברוא אותנו מחדש ולשקם אותנו, וזאת כדי שנזכה, קרוב ככל האפשר, ביופי הרוחני והמוסרי שניחנו בו מבראשית.

הסופר הרוסי דוסטויבסקי יצר דמות בדויה שהייתה לה לדבריו "נשמה יפה". מהי בעיניכם "נשמה יפה"? מה בפנימיותכם עולה בקנה אחד עם אידיאל זה, ומה אינו עולה בקנה אחד עימו?

אלוהים כאדריכל

'קאחרי שה' שחרר את בני ישראל משעבוד מצרים ביד חזקה, באותות ובמופתים, הוא הביא אותם להר סיני, שם כרת איתם ברית קדושה. כיצד נכלל מושג היופי בין ההנחיות השונות שה' נתן לישראל בהר סיני? (שמות כ"ה 9-1).

חלקו הראשון של ספר שמות מתאר בפרוטרוט את יציאת מצרים שאירעה בדרך נס. חלקו השני דן בנושאים שונים הכוללים את נושא היופי. הנחיות ה' בשמות כ"ה 9-1 ובשמות כ"ה 10-11 מהוות את "תוכנית המתאר" של אלוהים לגבי המשכן הנישא, על כליו, רהיטיו, אביזריו ובגדי הכהונה. בשמות ל"ה פסוק 38 (סוף הספר), ישנם תיאורים מפורטים שניתנו מאת ה' בנוגע לבניית המשכן וכליו, כולל תיעוד של ביצועם המדויק. תיעוד זה כולל פירוט נרחב של עשייה אומנותית וכישרונות אומנותיים.

מקבץ הפרטים הזה נראה משעמם בעיני משיחיים רבים בני זמננו הקוראים בתנ"ך. אבל אלוהים נהנה לא רק להציג את שפע הפרטים וההנחיות הללו בפני העבדים שיצאו לחופשי זה מכבר, אלא גם לכלול אותם בכתבי הקודש.

ישנם קרוב ל-50 פרקים בחומש המתעדים את הנחיות ה' לבניית המשכן הנאה. ה' מעניק לא רק תשריט או תוכנית בנייה, אלא גם הנחיות מדויקות לבניית רהיטיו ואביזריו של המשכן. יש משמעות לעובדה שה' נתן בהר סיני לא רק את עשרת הדיברות (הנחיות לציות בתוך קשר הברית), אלא גם הוראות מפורשות על עיצובו של המשכן המפואר, תוך שימוש רב בכמעט כל סוג של כשרון אומנותי.

ה' הוא האדריכל של המשכן וכליו; הוא אפילו נתן השראה לאומנים ביצירת הפרטים הקטנים ביותר של קישוטי המשכן. דבר לא נותר לתכנונו של האדם. בחמשת ספרי החומש הוקדשו פרקים רבים יותר לתוכניות של בניית המשכן על כליו ורהיטיו, מאשר לכל נושא אחר.

על פי איזה דגם או תבנית עוצב המקדש הארצי, ומה זה אומר לנו על אהבתו של אלוהים את היופי? (שמות כ"ה 9, אל העברים ח' 1-5).

אם המשכן הארצי היה אך ורק סמל או "צל" של המקדש השמימי, אין ספק שנתקשה לדמיין את יופיו של היכל ה'. האמיתי שנוצר בידי של אלוהים בכבודו ובעצמו.

מדוע לדעתכם היה חשוב שבית המקדש יהיה יפה ומפואר כל כך? האם ייתכן שהוא נועד לעורר בלב בני האדם תחושת יראה נוכח גדולתו ועוצמתו של ה'? או אולי כדי לעזור להם להיות מודעים ולהזדקקתם ולצרכים שלהם נוכח הוד והדר כזה? כיצד הבנת יופיו וכבודו של המשכן תעזור לנו להבין טוב יותר את אופיו של אלוהים מול הגשמיות שלנו וטבענו החוטא?

11

אלוהים כמוזיקאי

“וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים שָׁעִירִים; וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים מְהַלְלִים לַיהוָה, בְּכָלֵם, אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְהַלֵּל.”
(דברי הימים א' כ"ג 5).

נסו לדמיין את התמונה הבאה: ארבע מאות איש מנגנים בכלי נגינה בשעת הלל לה'! זו בטח הייתה אסיפת הלל מדהימה!

הביטוי האומנותי של אלוהים אינו מוגבל לאומנויות היפות. על פי התנ"ך, לא רק האדריכלות של המשכן הקדוש, אלא גם טקסי הפולחן בישראל קיבלו את השראתם מאלוהים. אלוהים אף אוהב מוזיקה יפה.

כיצד מתאר דוד המלך את חיבור מזמורי התהילים על ידו, אשר שימשו את ישראל בשעת טקסי התפילה, ההלל ועבודת ה'? (שמ"ב כ"ג 1, 2).

דוד מכריז מפורשות שהוא קיבל את ההשראה לכתיבת מזמורי התהילים מאלוהים. על אף שאין פירוש הדבר שה' חיבר את המילים והלחין את הלחנים בשביל דוד, זה אומר שלאִלוהים היה חשוב איזו מוזיקה תנוגן במקדש. אחרת, מדוע טרח להעניק לדוד את השראתו?

קיראו את דברי הימים ב' ל"ט 25. מה נאמר כאן על תפקידו של אלוהים לגבי המוזיקה שנוגנה בשעת טקסי עבודת ה' במקדש?

לכל אורכם של כתבי הקודש, כשמוזכרת עבודת ה' במקדש, מוזכרת גם מוזיקה, ובגדול. נסו לדמיין לדוגמה את אוירת ההלל ששרתה באסיפות ההלל במקדש שלוו בארבעת אלפים כלי נגינה! (כמתואר בדברי הימים א' כ"ג 5). איננו יודעים כיצד נשמעה המוזיקה הזו, אבל היא בטח לא הייתה משעממת!

ניתן לטעון כי לפולחני הקודש בישראל היו היבטים אסתטיים בדומה לפולחנים שערכו כל העמים לאלים שלהם במהלך ההיסטוריה. אבל רק ישראל עמדה על כך שאלוהים יתכן כל היבט והיבט בעבודת האל, כולל תכנון אדריכלי של המשכן, רהיטיו ואביזריו, בגדי הכהונה וטקסי הפולחן. אין שום ספק בכך שתכנון אומנותי זה קודש בדבר ה'. לכן, כל אדם שאינו מוכן להכיר בהיבט האסתטי של פולחני הקודש בישראל הקדומה, או מכחיש את העובדה שהמשיחי יכול לראות באומנות מקצוע או עיסוק הולם לתלמיד המשיח, עושה זאת בניגוד לכתובים.

על אף שאיננו יודעים איזו מוזיקה ליוותה את טקסי עבודת ה' במקדש, אין ספק שהיא הייתה יפה ומרוממת, וקירבה את בני ישראל לאלוהים. כיצד פועלת המוזיקה בקהילתנו היום? כיצד נוודא שהיא פועלת בדרך דומה, כלומר, מרוממת את הנפש ומקרבת אותנו לה', ולא חלילה, מכוננת אותנו לכיוון אחר?

אלוהים כסופר

חוקרי כתבי הקודש מרבים להתפעל מן האיכות הספרותית המדהימה של כתבי הקודש. למעשה, מכללות חילוניות רבות מעבירות קורסים ללימוד התנ"ך כספרות. תלמידים אלה לומדים את כתבי הקודש לא מפני שלדעתם הם דבר ה', אלא פשוט בשל יופיים הספרותיים. כמשיחיים, זכינו לברכה כפולה: אנו יכולים לא רק ליהנות מהיופי הספרותי של כתבי הקודש, אלא גם להפיק מהם אמיתות על אלוהים. בנוסף, אין ספק שהמבנה האומנותי של הסיפורת והשירה בתנ"ך שנכתבו בהשראת רוח הקודש (בדברי נביאי ה') מסייע לנו רבות בהבנת האמת הטמונה בהם.

לדוגמה, שאול השליח שחיבר דרשות תיאולוגיות מורכבות, שילב בתיאולוגיה שלו סמלים ספרותיים רבי עוצמה. לדוגמה, ב-11 הפרקים הראשונים באיגרת אל הרומים, שאול מציג את הבשורה באופן מקיף. עיברו על הפרקים, ושימו לב לנושאים השונים ששאול טווה בדרשתו.

קיראו את אל הרומים י"א 36-33. מה קורה כאן לאחר כל מה שנאמר קודם לכן?

בדומה למטייל המגיע לפסגת הר גבוה, השליח, שהקיף את התמונה הרחבה של תולדות הגאולה, פורץ עתה בדברי הלל. לפני שהוא מתאר את יישומיה המעשיים של הבשורה, הוא סוגר לה'.

במספר מקומות באיגרותיו של שאול ניתן לראות את המקצב הספרותי העדין שבו השתמש: מסקנות תיאולוגיות מורכבות שזורות בדברי הלל לה', ולבסוף באה עצה מעשית החותמת אותן. ספר ההתגלות אף הוא גדוש פסיפס מרשים של אמצעים ספרותיים, שבאמצעותם אלוהים מתאר את תולדות הגאולה. מרבית פרקי הספר מבוססים על אזכורים מהתנ"ך. לפני הקורא נפרש מארג עשיר ומורכב של מילים, ביטויים ונושאים שהושאלו ממחברי התנ"ך, שעתה נטוו יחדיו והפכו למארג חדש לחלוטין. ספר זה החותם את כתבי הקודש שונה לחלוטין בסגנונו מסגנון הכתיבה שמחברי הבשורות השתמשו בו. כאן הקורא כמעט מוצף במצגת אסתטית מרהיבה הנבנית בקפדנות סביב שבע תמונות של ההיכל השמימי, שכל אחת ואחת מהן מעניקה לנו הזדמנות להיכנס עמוק יותר לתוככי חצר המלכות השמימית.

ספר ההתגלות חושף לפנינו מצגת אסתטית רחבה. אלוהים היה יכול לתת ליוחנן מסמך היסטורי רגיל המציג את סיפור הבשורה. תחת זאת, אנו מגלים שרשרת אירועים מדהימה בחיותה המציגה את העימות הגדול המתחולל בין השטן למשיח, ובעת ובעונה אחת מרחיבה את הדיבור על תמונה אפוקליפטית מרשימה שניתנה קודם לכן לדניאל וליחזקאל.

תארו לעצמכם שאנשים היו קוראים את כתבי הקודש כספרות בלבד. אם כבר מדברים על החמצת העיקר אילו לקחים נפיק מהעובדה שעל אף שהאמת מוצגת לנגד עינינו, קל כל כך להחמיץ אותה לחלוטין?

אלוהים כפסל

אלוהים הוא אף פסל, אך הוא אינו פסל המפסל אך ורק באבני שיש או גרניט. למעשה, ה' מפסל ומעצב את אופיינו. בכוחו לסתת את החוטא באמצעות פטיש ואזמל, ולעצב אותו עד שישקף מעט מתהילת השמיים. ה' מעניק בדברו ראייה נרחבת על מיומנותיו אלה. כתבי הקודש מראשיתם ועד אחריתם מציגים לפנינו אנשים שהיו עלולים להיראות בעינינו חסרי חן וחסרי ערך, אך אלוהים נטל אותם ועיצב מהם בריות יפהפיות.

אילו דמויות בכתבי הקודש נזקקו ל"פיסול" ול"עיצוב" רוחני? לדוגמה: יעקב (ברא' ל"ב 22-30); דוד (תהילים נ"א); שמעון כיפא (לוקס כ"ב 31, 32); שאול השליח (מה"ש ט' 1-22). על אילו דמויות נוספות מכתבי הקודש תוכלו לחשוב? אילו שינויים התחוללו באנשים אלה?

דוגמה טובה נוספת היא מרים המגדלית. "מרים הייתה... חוטאת גדולה, אבל המשיח ידע את הנסיבות שעיצבו את חייה... הוא היה זה שחילץ אותה מתהומות הייאוש וההרס. שבע פעמים היא שמעה אותו גוער בשדים שהשתלטו על מוחה ולבה. היא שמעה את זעקותיו ותחנוניו של המושיע אל אביו שבשמיים בעבורה. היא ידעה עד כמה פוגע החטא בטוהר הצרוף של המשיח, והיא גברה על יצר הרע בעזרת גבורתו... [אישה זו] שנפלה בחטא, ששדים אחזו בה ובמוחה, זכתה לקרבה יתרה עם המשיח שריפא אותה ושוחח עמה. מרים ניצבה ליד הצלב... מרים הייתה הראשונה שביקרה בקברו של ישוע לאחר תחייתו. מרים הייתה זו שהכריזה ראשונה על המושיע שקם לתחייה." (אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, עמ' 568).

תולדות הגאולה רוויים ביצירתיות אלוהית. אלוהים הקים ושיקם אנשים שנפלו בחטא, והשיב להם את "צלמו", צלם ה' שאבד. הבשורה איננה מתיחת פנים קוסמטית. היא מחוללת בחיינו מהפך עמוק ומוחלט, כאשר היא מטהרת, מעצבת ומייפה אותנו. בשורת ישוע המשיח בונה אותנו בדרך יצירתית ובאופן מושלם. התחדשות אמיתית היא תולדה של כוח דינמי פנימי הפועל בתוכנו; כוח יצירה אלוהי זה משקם את חיינו הרוויים בחטא ומחזיר להם את יופיים המקורי.

פעולת הפיסול כרוכה בסתיות, שיוף ולפעמים אפילו בשבירת חלקים. אילו תחומים בחייכם זקוקים לפיסול ועיצוב נוסף? עד כמה אתם מתנגדים לפעולת "הפיסול והעיצוב" שה' עושה בכם, שאינה תמיד מהנה?

לימוד נוסף: "אם בני האדם יניחו לכוה האלוהי המחולל שינוי לפעול בלבם, אנו נחזה ברוח הקודש מחוללת מהפך עמוק. מחילת חטאים בלבד אינה התוצאה היחידה של מות המשיח. המשיח העלה את קורבנו האינסופי לא רק כדי להצמיח את החטא, אלא כדי לשקם את הטבע האנושי, לייפות אותו, להקים אותו מהריסותיו, לבנות אותו מחדש ולהפוך אותו ראוי לשכינת ה'." (אלן ג'י. ווייט, Manuscript Releases, כרך 6, עמ' 11).

"באיזו להיטות והתמדה עובד האמן כדי להעביר לבד הציור את הדמות המושלמת של המודל שלו; באיזו שקדנות חוצב ומסתת הפסל את האבן ויוצר ממנה העתק של הדבר שבחפצו להעתיק. בדרך זו אמורים ההורים לעצב, ללטש ולעדן את ילדיהם בהתאם למופת שניתן להם בישוע המשיח. כשם שהאמן הסבלן לומד, עובד ומשרטט תוכניות כדי לשכלל את פרי מלאכתו ולהביאו לידי שלמות, כך אמור ההורה להתייחס לזמן שהוא מקדיש למען חינוך ילדיו כדי להכשיר אותם לחיים במלכות הנצחית, וכדי שחיייהם יניבו פרי טוב. מלאכת האמן פעוטה וחסרת חשיבות בהשוואה לעבודתו של הורה. האמן מתעסק בחומר חסר חיים שממנו הוא מעצב צורות יפות; אבל הורה מטפל בבן אנוש שחייו עשויים להניב פרי טוב או רע; הוא עשוי לברך בחייו את האנושות או לקלל אותה; להתהלך באפלה או לחיות לנצח בעולם הבא נטול החטא." (אלן ג'י. ווייט, Child Guidance, עמ' 476, 477).

שאלות לדיון:

1 אילו הזדמנויות היו לכם לפתח ולהשתמש בכישרונות אומנותיים כלשהם? האם כאשר יצרתם דבר מה יפה הייתם ערים לעובדה שמעשה היצירה שלכם הוא אחת הדרכים שבה אתם משקפים את "צלם ה'?" במילים אחרות, כיצד אתם משקפים את כוח היצירה של ה' כשאתם יצירתיים?

2 התבוננו במעשי הבריאה, כלומר בטבע, על אף שהוא נטמא והוכתם מזמן בידי החטא. באילו דרכים הטבע מהווה עדות רבת עוצמה לא רק לכוח היצירה של ה', אלא גם לכישוריו ולמיומנותיו האומנותיים ולאהבת היופי שלו? אילו דברים בטבע ממש יפים בעיניכם? מדוע? כאמור במבוא, המשיחיים היו מאז ומתמיד אמביוולנטיים לגבי האומנויות היפות. מדוע שזה יהיה כך? מהם חלק מה"מוקשים" הטמונים באמנות? בעת ובעונה אחת, כיצד נשתמש בכישרונות האומנותיים שלנו בדרך שתביא תהילה לאלוהים ותקדם את מלכותו?

לסיכום: מיומנותיו של אלוהים כאמן לא הוערכו כראוי. לעיתים קרובות, העולם שה' ברא זוכה להערכה, אבל ביטוי כישוריו האומנותיים מרחיב בהרבה את יתר יכולותיו הכבירות. אלוהים יעד שהמשיחיים יהיו מקור של "יופי" בכדור הארץ האפל והגועש.

סיפורי אהבה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים והפרקים הבאים לקראת השיעור השבועי: בראשית ב' - 21, שמות כ' 5, ישעיהו מ"ג 4, ס"ב 5, ספר שיר השירים, יוחנן ב' 11-1.

פסוק לשינון: "מִרְחוֹק, יְהוָה נִרְאָה לִי; וְאַהֲבַת עוֹלָם אֶהְבֵּתִי, עַל כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֹסֵד." (ירמיהו ל"א 2).

מבט שבועי: כיצד עלינו להבין את הפן האוהב של אלוהים?

אהבה היא אולי התכונה השכיחה ביותר המיוחסת לאלוהים. ואכן, לא נוכל להמעיט מחשיבותה של אהבת ה', וגם לא נוכל לרדת לעומקה. אך ישנו היבט אחר של אהבתו העמוקה של אלוהים שיייתכן שאינו מוערך כראוי: אלוהים כרומנטיקן.

כדי להשיג זווית ראייה נאמנה יותר על הפן הרומנטי בטבעו של אלוהים, הבה ניזכר תחילה במסגרת הזמן המוצגת בכתבי הקודש. כתבי הקודש מכסים אלפי שנות היסטוריה אנושית, החל מראשית העולם ועד לאחריתו, לפחות לפני בריאתו מחדש. כמו כל ספר היסטוריה, כתבי הקודש כוללים תיעוד היסטורי של חייהם ופועלם של מלכים ומלכות, וכן של מלחמות, תככים ומזימות בינלאומיות.

אולם אף ספר היסטוריה אינו מתעד את כל מה שהתרחש במהלך ההיסטוריה. הדבר נכון גם לגבי כתבי הקודש: לא נמצא בהם תיעוד היסטורי ממצה של טווח הזמן הנרחב שהם מכסים. מובן שדברים רבים הושמטו. אבל מעניינת במיוחד העובדה שה' כלל סיפורי אהבה בתוך התיעוד ההיסטורי שנתן לנביאים, שכתבו אותו בדרך של השראה. השאלה היא, מדוע שה' יכלול סיפורי אהבה, סיפורים רומנטיים, בספר שהוא ברובו הגדול היסטורי? האם זה אומר לנו משהו על טיבה וחשיבותה של האהבה הרומנטית בעיני ה'?

השבוע נבחן את סיפורי האהבה שנכללו בכתבי הקודש ואת הלקחים שנפיק מהם.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-24 במארס.

סיפור האהבה הראשון

”וַיֹּאמֶר, הָאָדָם, זֹאת הַפֶּעַם עָצָם מַעֲצָמִי, וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי; לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה, כִּי מֵאִישׁ לָקַחָהּ זָאת.” (בראשית ב' 23).

כדי לגלות את סיפור האהבה הראשון בתנ"ך, עלינו לקרוא את הפרקים הפותחים את ספר בראשית ולחפש בהם את סיפור אהבתם של אדם וחווה. אדם וחווה הם בראיו המיוחדים של ה'. הן האיש והן האישה נבראו בצלם ה', ולכן הם משקפים את דמותו. (ברא' א' 26, 27). הן אדם והן חווה קיבלו את חייהם באמצעות כוח היצירה האדיר של אלוהים. מורכבותו של הגוף האנושי היא עדיין אחת העדויות המרשימות ביותר של החוכמה והגבורה של בוראנו.

קיראו את סיפור הבריאה המקראי של חווה. כיצד תתארו את סוג הקשר בין אדם וחווה על בסיס תיאור זה?

ייתכן שאחת הנקודות הבולטות בסיפור זה היא הקרבה היתרה ששררה בין בני הזוג הראשון. אלוהים ברא את האישה מגוף הגבר. לכן, למעשה, האיש והאישה מהווים בשר אחד ודם אחד. לאחר בריאת האישה, אדם פוצח "בשיר האהבה" הראשון בתנ"ך, בו הוא מתוודה בגלוי על הקרבה היתרה ששרתה בינו לבניה. בתנ"ך נאמר שהאישה נוצרה מצלע האיש. המילה "אישה" נגזרה מהמילה "איש" (פס' 23). דבר זה מעיד אף הוא על הקרבה הרבה בין האיש לאישה. בפסוק 24 נאמר שהאיש יעזוב את הוריו, ידבק באשתו והם יהיו "לבשר אחד"; שוב רמז עבה לאינטימיות שיועדה להם. (ישנם אנשים התוהים מיהם אותם הורים שאזכרו כאן בבראשית, שהרי לאדם וחווה לא היו הורים. למעשה, משה העלה את הסיפור הזה על הכתב מאות שנים לאחר התרחשותו. הוא השתמש בסיפור בריאתם של אדם וחווה כדי להבהיר באופן מפורש את משמעות הנישואים).

בנוסף, גם עירומם של אדם וחווה חושף את הקרבה והאינטימיות הרבה ששררו בין בני הזוג הראשון.

יהיו אשר יהיו ביטויי הנוספים של הקשר הזוגי הראשון, מה שבטוח זה שאהבה רומנטית הייתה חלק עיקרי בו. אלוהים אינו מתנגד לאהבה רומנטית. להפך, הוא יצר אותנו כבעלי יכולת לחוות אהבה כזו. למעשה, דומה שזהו אחד ההיבטים היסודיים ביותר שהוא ברא בנו.

אהבה רומנטית היא מתנה נפלאה שאלוהים העניק לאנושות. אם אתם מקיימים קשר רומנטי הולם, מה תעשו כדי להגן עליו מכל מה שעלול להשתבש ולהרוס אותו?

סיפורי אהבה בתנ"ך

על אף שכתבי הקודש מרבים לעסוק בהיסטוריה, הם מקדישים זמן ומקום למספר סיפורי אהבה. חיבה יתרה שררה בין אברהם לשרה. למרות עקרותה של שרה שנמשכה שנים רבות, אברהם לא עזב אותה. למעשה, שרה היא זו שדחקה בו לקחת את הגר לאישה כדי שתלד להם בן. קשר האהבה בין אברהם לשרה היה איתן (ראו בראשית ט"ז).

פרק שלם הוקדש בספר בראשית לתיעוד מסעו הארוך של עבד אברהם בחיפוש אחר אישה ליצחק. עם שובו של העבד לבית אברהם בחברת רבקה, התנ"ך, שנכתב בהשראה אלוהית, מציג לפנינו סיפור אהבה נוסף: סיפורם של רבקה ויצחק. (ראו בראשית כ"ד).

סיפור אהבה נוסף שהתנ"ך מתעכב עליו הוא אהבתם של יעקב ורחל. במשיכת קולמוס מוצגת תמונת אהבתו העזה והאימפולסיבית של יעקב לרחל. חוץ מ"שיר השירים", אין בתנ"ך תיאור נוסף של גבר ואישה מתנשקים, ודאי לא לפני הנישואים. אם ניקח בחשבון את העובדה שה' הוא מחברם של כתבי הקודש, ושספר בראשית נכתב בהשראתו, ניוכח בכך שאלוהים הוא רומנטיקן, שכן הוא כלל בתנ"ך את סיפור האהבה הזה ואת הנשיקה הזו. (ראו בראשית כ"ט). (לו אתם חיברתם ספר היסטוריה המכסה טווח של אלפי שנים, מבריאית האנושות ונפילתה בחטא ואילך, האם הייתם כוללים בו את הפרט הרומנטי הזה?)

בהיסטוריה שתועדה בספר בראשית חייבים להיות פערי זמן רבים. עם זאת, אלוהים העניק למחברי כתבי הקודש את ההשראה לכלול בהם את סיפורי האהבה מחממי הלב הללו.

עיברו על סיפורי האהבה הללו. תהיה אשר תהיה האהבה ששרה בין הזוגות האלה, סיפוריהם דומים בגדול לסיפורי אהבה אחרים בעולם כולו; כלומר, אנשים אלה התמודדו עם אתגרים רבים וסבלו מטעויות שבני הזוג שלהם עשו. מה היו חלק מהטעויות שהמיטו כאב וסבל רבים כל כך על גיבוריהם של סיפורי האהבה הללו? והעיקר, כיצד נלמד מטעויותיהם?

12

לרוע המזל, אנשים רבים עשו טעויות דומות, או אפילו חמורות יותר. הבשורות הטובות הן שאלוהים לא רק סולח, אלא גם מרפא. יהיו אשר יהיו הטעויות שעשיתם במערכת היחסים הרומנטית שלכם, כיצד תלמדו לקבל מחילה וריפוי הנובעים ממעשה הכפרה בצלב?

אהבת אלוהים

מספר בראשית עולה שאהבה רומנטית נועדה להיות חלק בסיסי בחוויה האנושית. איש אחד ואישה אחת, נקודה. זה האידיאל של אלוהים. זה המופת המקראי של אהבה רומנטית. בנוסף, מרתק לגלות באיזו שכיחות כתבי הקודש משתמשים בדימויים של אהבה ונישואים כדי לתאר את קשר האהבה שאלוהים מבקש לקיים עם עמו. דבר זולת קשר בין אדם לאלוהיו אינו אינטימי יותר מקשר בין איש לאשתו.

קיראו את שמות כ' 5. איזו מילה בפסוק חושפת את רגשותיו של אלוהים כלפי עמו? כיצד עלינו להבין אותה בהקשר של אלוהים?

אלוהים שב ומביע את קנאתו לעמו. (קראו גם את שמות ל"ד 14, דברים ד' 24, יואל ב' 18). קנאה היא רגש הניצת בלבם של אוהבים, כאשר נדמה להם שאהובם אינו נאמן להם. אלוהים אינו איזשהו "כוח" מרוחק, קר וחסר רגשות. אלוהים הוא ישות בעלת אישיות, ויש לו רגשות עמוקים כלפי משפחת האדם. למרות שקשה לנו להבין את הרעיון הזה, אלוהים אוהב אותנו, וכמו כל אדם מאוהב, הוא כואב ומתייסר בשל בגידתנו.

קיראו את הפסוקים הבאים. מה נאמר בהם? כיצד הם תורמים להבנתנו את הרגשות שאלוהים רוחש כלפינו? (ישעיהו מ"ג 4, ס"ב 5, יחזקאל ט"ז 1-15, ירמיהו ל"א 3, ההתגלות כ"א 9).

בכתבי הקודש נאמר מפורשות שאלוהים אוהב את בני האדם אהבה עזה. לא קל להבין את הרעיון הזה, שכן אפילו הרעיון על ה' בתור בורא היקום נבצר מהבנתנו! אחרי הכול, אנו מבינים בקושי את היקום כמכלול; על אחת כמה וכמה את הבורא שברא אותנו! בעת ובעונה אחת, אלוהים לא רק הכריז על אהבתו כלפינו, אלא אף הפגין אותה בדרכים מרשימות רבות. מובן שהגדולה שבהן היא מעשה הכפרה בצלב. האם אנו זקוקים להוכחה טובה יותר לגבי אהבת ה' אלינו מאשר זו שניתנה לנו בצלב בגולגולתא?

חישבו על הרעיון הבא: אם אלוהים היה שונא אותנו, אדיש כלפינו או רק חיבב אותנו, איזו משמעות הייתה לכך? אבל כתבי הקודש אומרים מפורשות שאלוהים אוהב אותנו. מה זה אומר לכם באופן אישי, וכיצד רעיון מדהים זה (שה' אוהב אותנו) משפיע על אורח חייכם?

12

ספר אהבה

אפשר למלא ספריות שלמות בספרים הדנים בסוגיה הקשה של הסבל האנושי. סוגיה זו קשה במיוחד לגבי אנשים המאמינים באל אוהב וכל יכול (בעיני האתיאיסט, סבל הוא אך ורק חלק מחיים ביקום חסר אל וחסר משמעות, ולכן אינו מעורר סוגיות פילוסופיות קשות). אולם ללא הבנת העימות הגדול בין המשיח לשטן, מרבית הספרים הללו אינם פורצי דרך. (וגם אם נמצא בהם תובנה לגבי הדרמה הקוסמית, סוגיית הסבל נותרת קשה למדי).

על אף שסוגיית הסבל האנושי נוגעת בכל היבטי החיים, אל לנו לשכוח את תענוגות החיים. מדוע אוכל הוא טעים ומהנה כל כך? מדוע תאי הטעם הרבים בלשון מסוגלים לחוש בצורה מושלמת את שפע הטעמים הנפלאים שבמזון? מדוע יש שלל גווי צבע? מדוע מסוגלת העין האנושית לראות ולהתענג על שלושת הצבעים העיקריים? מדוע יחסי מין בחיי נישואים מענגים כל כך? אין ספק שהולדה אינה מחייבת את ההנאה שאנו מפיקים מפעילות מינית. ישנן צורות חיים פשוטות המתרבות על ידי התחלקות לשני תאים. דמיינו שזה מה שהיה כרוך בהתרבות שלנו! בימינו משתמשים לפעמים בשיטות של הזרעה מלאכותית שאינן כרוכות בהנאה. מדוע ישנם בגופנו תאי עצב המאפשרים לנו ליהנות מתענוגות חושיים, כולל הנאה מינית?

התשובה לכל השאלות הללו היא אחת: אלוהים ברא אותנו כך. אלוהים ברא את בני האדם כבריות בעלות גוף המסוגלות ליהנות מהנאות גופניות.

אין בכתבי הקודש ספר הממצה טוב יותר את הנושא מאשר "שיר השירים". מדוע נכלל בתנ"ך ספר המוקדש להנאה רומנטית צרופה? כל ההנאות המיניות שתוארו בו אינן קשורות להולדה. הוא מתאר בבהירות את ההנאות המיוחדות שאלוהים יצר ויעד למען הגבר והאישה בקשר הנישואים. מעיינות האהבה הרומנטית המפכים נובעים מאלוהים.

עיברו בפרוץ על "שיר השירים" של שלמה. מה למדתם מספר זה על הדרך שבה אלוהים רואה את תענוגות הבשר בהקשר של חיי נישואים?

מובן שבהשוואה לרבים מהמנהגים הגסים, המתירניים וחסרי הרסן הרווחים בתרבות סביבנו, רעיונותיהם של המשיחיים על מין, נישואים והנאות גופניות אחרות עשויים להיראות מיושנים, מתחסדים ומגבילים. אבל מדובר בעקרונות הנובעים מאלוהים שברא את תענוגות החושים שלנו; הוא זה שיועד כיצד נוכל להפיק את מירב ההנאה מהם. מי זולתו יכול לאמוד את הכאב והסבל הנגרמים משימוש לרעה במתנות אלה? מי מאיתנו לא הושפע בדרך זו או אחרת משימוש לרעה בהן?

יחסו של ישוע לאהבה רומנטית

קיראו את יוחנן ב' 11-14. מה נלמד מסיפור זה על יחסו של ישוע לנישואים ולאהבה רומנטית? איזו משמעות יש לעובדה שישוע נתן את ברכתו לטקס נישואים (שנערך באותם ימים במסיבה רעשנית וממושכת מדי)?

זה עתה שב ישוע מן הפיתוי במדבר, שם שתה מכוס היגון. עכשיו הוא הולך היישר למסיבת חתונה, וזאת כדי לתת את ברכתו למשפחת האדם ולקדש את קשר הנישואים. ישוע ערך את טקס הנישואים הראשון בגן עדן, קידש וברך אותו. עכשיו הוא מחולל את הנס הראשון עלי אדמות דווקא בסעודת חתונה שנערכה בגליל.

חתונה עברית בימי התנ"ך הייתה אירוע רב משתתפים ורב רושם. מסיבת נישואים בכפר קנה הקטן שבגליל הייתה ודאי האירוע הגדול של השנה. החגיגות נמשכו ימים על גבי ימים. רבנים ותלמידי חכמים חדלו מלימודיהם. כל המוזמנים הביאו עימם מתנות; בתמורה, המשפחה המארחת סיפקה להם שפע של מזון, משקה והילולות.

כשהיין הלך והתמעט במסיבת החתונה בכפר קנה, זה היה עניין גדול, לא רק אכזבה קלה. זה היה אסון של ממש. אמו של ישוע פונה אליו כדי להביא בפניו את דחיפות העניין. היא אינה מציעה לו לעשות דבר מה בנידון, אבל היא עצמה לא נשארת פסיבית. היא מאיצה במשרת הבית: "כל מה שיאמר לכם, עשו!"

ואז, ישוע מורה למשרתים למלא את ששת כדי המים במים. ארכיאולוגים טוענים שבאותם ימים כד היה עשוי להכיל 25-15 גלונים. (גלון אחד=4.546 ליטר). מכאן שמדובר כאן על לפחות 90 גלונים. ישנם חוקרים הגורסים שהיו שם לפחות 120 גלונים.

הדבר הבא שאנו שומעים זה את ראש המסיבה מכריז בהתרוממות רוח באוזני החתן: "כל אדם מגיש תחילה את היין הטוב, וכאשר האנשים מבוססים, יגיש את הטוב פחות, אבל אתה שמרת את היין הטוב עד עכשיו!" (יוחנן ב' 10).

אם נחשב את מספר כוסות היין שניתן היה להפיק מגלוני היין שנצרכו בחתונות של אותם ימים, נגיע למינימום של 2160 כוסות. זה אומר שבמסיבת הנישואים שנערכה בכפר קנה הקטן שבגליל הוגשו 2160 כוסות של יין משובח. ישוע מציע בחתונה את היין המשובח ביותר, שאיש לא ראה מעודו. בנס שישוע חולל ניתן לראות את כוח היצירה של ה', אותו כוח שברא את עולמנו. בשירות של ישוע עלי אדמות, כוח יוצר זה בא לידי ביטוי בפעם הראשונה בהקשר של חתונה.

אהבה רומנטית ונישואים הם ללא ספק מתנות נפלאות שקיבלנו מאלוהים. אולם עלינו לזכור כי ישוע לא התחתן מעולם, ולכן המופת שהשאיר לנו מלמדנו שלא כל אדם חייב להתחתן. רווקים ורווקות יכולים לחיות חיים מלאים, יצרניים, מהנים ומלאי שמחה בדיוק כמו אנשים נשואים.

12

לימוד נוסף: הן בתנ"ך והן בברית החדשה נישואים מייצגים את קשר האהבה העדין, המקודש בין המשיח לעמו. בעיני ישוע, השמחה ששרתה בהילולת החתונה סימלה את השמחה שתהיה ביום בו הוא יביא את כלתו לבית אביו שבשמיים; או אז המושיע והנושעים יסבו יחדיו לסעודת החתונה של שה האלוהים. הוא מכריז: "ומשוש חתן על כלה, ישיש עליך אלהיך". (ישעיהו ס"ב 5). "לא יאמר לך עוד עזובה". (פס' 4). "כי לך יקרא חפצי ביה... כי חפץ יהיה בך... ישיש עליך אלהיך". (פס' 4, 5). "ישיש עליך בשמחה, יחריש באהבתו, יגיל עליך ברחמי". (צפניה ג' 17).

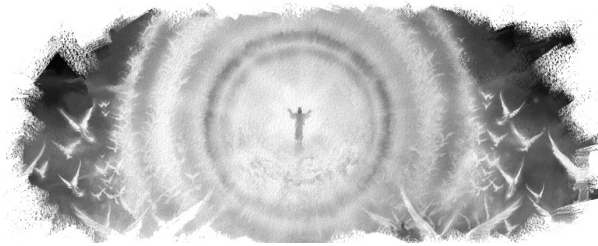
כתבי הקודש מסתיימים באותו רעיון נשגב. כשיוחנן השליח זכה בחזיון שמיימי, הוא כתב: "ושמעתי קול קול המון רב וקול מים רבים וקול רעמים חזקים, אומר: 'הללויה כי מלך יהוה אלהינו, אלהי צבאות. נגילה ונשמחה ונתן לו כבוד, כי באה חתנת השם ואשתו הכינה עצמה; ונתן לה ללבש בוץ טהור וצח...' 'אשרי הקרואים אל משתה חתנת השם!'... 'אלה הם דברי אמת של אלהים.'" (ההתגלות י"ט 6-9).

שאלות לדיון:

- 1 אילו מנהגים הרווחים בתרבות בארץ עלולים להוביל בקלות לשימוש לרעה בתענוגות הגופניים שה' העניק לנו? כיצד תזהירו את הזולת, במיוחד את הצעירים בינינו, מפני סכנות הטמונות בשימוש לרעה במתנוגות אלה? כיצד תראו להם (על ידי דוגמה אישית), שבעזרת ציוות לחוקים ולעקרונות שאלוהים נתן לנו, נוכל להיטיב ליהנות מהחיים מאשר אם נציית למנהגי החברה הסותרים את עקרונות דבר ה'?
- 2 בחוקים האזרחיים שה' נתן לישראל קיים אזכור נוסף לאופי הרומנטי של אלוהים. איזה סוג של ירח דבש מציע אלוהים לבני זוג שזה עתה נישאו? (דברים כ"ד 5). כיצד אנו מפרשים את פרק הזמן שהוקצב לזוג הטרי?

לסיכום: בעיני אנשים רבים בימינו, אלוהים הצטמצם לכדי "דוגמה מופתית" ותו לא. יש אנשים שרואים באלוהים רעיון קלוש העשוי אולי להועיל בכינון של שלום עולמי. אבל כמעט שאין רואים באלוהים ישות בעלת אישיות שאנו יכולים לאהוב. אולם כתבי הקודש עומדים על כך שאלוהים הוא מאהב מלא תשוקה האוהב את עמו בלהט וקנאות. אילו השקפות שונות הובילו ליצירת דוקטרינות שונות בקרב קהילת האדוונטיסטים שומרי השבת? הגו בכך.

הבטחת שיבתו

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: פטר"ב ג' 10-13; יוחנן י"ד 2, 3; דניאל ב' 44; אל העברים ט' 28; י"א; ההתגלות ו' 11-9; לוקס י"ב 42-48.

פסוק לשינון: "הִנְנִי בָּא מֵהָרָא וְאֵתִי הַשִּׁכָּר לְשֵׁלֶם לְכָל אִישׁ כִּמְעֵשָׁהוּ." (ההתגלות כ"ב 12).

מבט שבועי: מתי ישוב ישוע? מי יודע? מבחינה מסוימת, זה לא ממש משנה. מה שחשוב באמת זה שהוא ישוב אלינו.

בשלהי שנות התשעים של המאה שעברה, אנשים רבים תהו האם העולם יגיע לקיצו בשנת אלפיים. כששנת אלפיים הסתיימה, היו שטענו שהחישוב היה מוטעה, וכי 2001 היא השנה האמיתית של תחילת המילניום החדש. אבל לצערנו, אנחנו עדיין כאן. בכל מקרה, האדוונטיסטים, בניגוד למשיחיים מזרמים מסורתיים שונים, מאמינים כי ביאת ישוע השנייה ממשמשת ובאה. ביומני החדשות תוהים לפעמים כיצד העולם יגיע לקיצו בעקבות משבר גדול כלשהו, פוליטי, אקולוגי, צבאי או כוללני. אין צורך להיות חוזה עתידות המסתמך על הנבואות האפוקליפטיות בכתבי הקודש כדי לראות שהעולם מתנוודד על שפת אסון זה או אחר.

דבר מכל הדברים הללו אינו אמור להפתיע אותנו; אחרי הכול, כמעט כל נבואה בתנ"ך ובברית החדשה העוסקת באחרית הימים רואה שחורות לגבי העולם לפני ביאת המשיח השנייה. מתי ישוב ישוע? איננו יודעים. מה שאנחנו כן יודעים זה שישוע עומד לשוב, וזה מה שחשוב.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-31 במארס.

הראשית והאחרית

כתבי הקודש מתארים את מצבה העגום של האנושות, אבל מחבריהם אינם שוקעים בייאוש שכן הם יודעים את האחרית. הפרקים האחרונים בספר ישעיהו ובספר ההתגלות מבטיחים לנו שהחטא יוצמת ומלכות ה' תשוקם. אלוהים גילה לנביאיו את "אחרוני המאורעות" שיובילו לאחרית העולם ולקץ ההיסטוריה האפלה של עולמנו. נביאים אלה שבו והדגישו את חומרת המצב, אך היו חדורי תקווה, שכן התרופה למצבנו הקשה והנואש נגלתה להם. כאמור, אם אתם מאמינים שהעולם נוצר ביד המקרה, קרוב לוודאי שאתם סבורים שהוא יגיע לקצו באותה דרך. השקפה זו אינה מותירה מקום לתקווה רבה לאנשים המוצאים את עצמם בתווך, בין ראשית כזו לאחרית כזו.

מנגד, כתבי הקודש שבים ומאזכרים את התיעוד ההיסטורי של בריאת העולם בבראשית א' ו-ב'. בשעת בריאת העולם, ה' הבורא לא הותיר דבר ליד המקרה. כל מעשי הבריאה נבראו על ידו. לפיכך, לא פלא שדבר ה' עומד על כך שהעולם יגיע לקצו בדיוק כפי שנברא. גם כאן, דבר לא ייוותר ליד המקרה.

קיראו את איגרת פטרוס השנייה ג' 10-1. כיצד מקשר כיפא בין אירועי ראשית ההיסטוריה של האנושות לבין אירועי אחריתה? אילו מסרים של תקווה נשאב מקטע זה?

הבריאה הראשונה והבריאה החדשה האחרונה קשורות זו לזו הדוקות, כשכל אחת מחזקת את משמעותה של חברתה. כשעוסקים בלימוד תורת אחרית הימים (אסקטולוגיה), דנים במעשיו הסופיים המוחלטים של ה' בבריאתו, המובילים אותנו היישר לאירוע שיקום מלכותו. ישוע מקשר מפורשות את ראשית הימים ואחרית הימים לעצמו. (ההתגלות א' 8, כ"א 6, כ"ב 13). שלוש פעמים בספר ההתגלות ישוע מתייחס לעצמו בתור הראשית והתכלית, הראשון והאחרון, האלפא והאומגה (האות הראשונה והאות האחרונה באלפבית היווני). יהיו אשר יהיו יתר המשמעויות של דבריו אלה, בעיקרון הם מראים לנו את גבורת ישוע ואת היותו כל יכול. הם מראים לנו שישוע היה קיים בראשית העולם, ושהוא יהיה קיים באחריתו. אנו יכולים לבטוח בישוע בכל שלב שבו אנו נתונים בין שתי נקודות הזמן הללו. זוהי דרכו לומר לנו, שיהיה אשר יהיה התוהו ובוהו שיירשר בעולם, הוא תמיד נמצא שם בשבילנו.

ישנם משיחיים שחזלו להאמין בביאת ישוע השנייה הממשית, הגשמית ובשיקום על טבעי של מלכות ה' עלי אדמות. לשיטתם, עלינו לבנות בעצמנו את מלכות ה'. הגו בניסיונות שנערכו עד כה בעולם במטרה לשקם את מלכות ה'. מדוע שנחשוב שניסיונות כאלה יצלחו בעתיד?

הבטחה וציפייה

משום שה"אחרית" מתמקדת בכינון מלכות ה', תשומת לב לאותם "אירועים אחרונים" הייתה מאז ומעולם בראש מעייניהם של האדוונטיסטים שומרי שבת. עד כדי כך, שהשם שלנו מצביע על אחרית הימים: אדוונטיסטים. (אדוונט=ביאת או התגלות ישוע). השם כשלעצמו מביע את אמונתנו בביאת ישוע השנייה.

כיצד מביע כיפא את התקווה הזו? (פטר"ב ג' 14). מדוע תקווה זו חשובה כל כך בהקשר ליתר הדברים שאנו מאמינים בהם? מדוע בלעדיה אין לנו שום תקווה אמיתית?

לעיתים קרובות, הציפיות והתקוות שלנו נכזבות. לרוב הן נכזבות משום שאין בכוחנו לשלוט על אירועי העתיד. לעיתים קרובות, התקוות הנלהבות ביותר שלנו אינן מתגשמות. אין בידינו לשלוט על העתיד גם אם נתאמץ בכל כוחנו. בני האדם עומדים לנוכח אינספור אפשרויות והסתברויות. כל תוכנית שאנו עושים אינה סופית. ההיסטוריה הנפרשת לפנינו היא מורכבת; אי אפשר לחשב אותה מראש; היא חשופה למשתנים רבים מכדי להעניק לנו ביטחון בצעד שנחליט ליטול. חוסר ודאות זה מעורר בנו חרדה. אבל מחברי כתבי הקודש מבטיחים לנו שיש תקווה. אל ייאוש, ה' שולט בכל, והוא העניק לנו את הבטחת שיבתו – את ההבטחה על הדברים שיעשה לכשישוב.

קיראו את הפסוקים להלן. איזו תקווה ואיזה ביטחון טמונים בהם? בנוסף, איזה דגש שונה טמון בכל אחת מההבטחות הללו?

יוחנן י"ד 2, 3

דניאל ב' 44

מעשי השליחים ג' 20, 21

בפסוקים אלה ובפסוקים רבים אחרים אנו זוכים בהבטחה, לא רק על שיבת המשיח, אלא גם על עולם חדש וקיום חדש המצפים לנו כשהמשיח ישוב, השונים תכלית שינוי מעולמנו ומחיינו היום. נסו לדמיין איך זה יהיה. אנחנו רגילים כל כך לחטא, חולי, מוות, פחד, אלימות, שנאה, עוני, פשע, מלחמות וסבל, עד שקשה לנו לדמיין בקלות עולם נטול בעיות כאלה. ועם זאת, זהו בדיוק מהותו של העולם שאנו מייחלים אליו; זהו העולם שהובטח לנו.

13

הביטחון הגדול שלנו

בתור משיחיים אדוונטיסטים שומרי שבת, אנו חדורי תקווה לביאת ישוע השנייה. ישנם קבוצות או זרמים משיחים שאיבדו את התקווה הזו, דחקו אותה לשוליים או "ריככו" אותה והפכו אותה לרעיון "רוחני" גרידא. לדידם, ביאת המשיח השנייה היא בעיקרון חוויה אישית. הם עשויים לטעון: אנו חוזים מברנו את ביאת המשיח השנייה כאשר אנו מבצעים את תפקידנו בקהילה או כשאנו לומדים לאהוב את הזולת כמו שצריך. או אז, ביאת ישוע השנייה מתגשמת הלכה למעשה בחיינו. מובן שעלינו לאהוב את הזולת ולהיות חברים מועילים ופוריים בקהילתנו. אבל דבר מכל הדברים הללו אינו זהה לאירוע ביאתו השנייה של ישוע.

מזווית הראיה שלנו, במיוחד לאור התובנות שקיבלנו על המצב שבו שרויים המתים, קשה לדמין איזו משמעות תהיה לאמונה שלנו ללא שיבת המשיח לעולם, ללא שיבתו הממשית, הגופנית, שבמהלכה הוא יקים לתחייה את המתים. זהו לב לבה של האמונה שלנו. (כאמור, השם שלנו משקף את מרכזיות הרעיון הזה באמונתנו). בלעדיו, כל שיטת האמונה שלנו תתמוטט. וזאת משום שכל מה שאנו מאמינים בו ומייחלים אליו יגיע לשיאו בשיבת המשיח לעולם "על ענני השמיים". (מתי כ"ד 30). ללא אמונה בשיבת המשיח, שיטתנו ותורתנו יגיעו למבוי סתום.

מכל ההבטחות שנחלנו על ביאת המשיח השנייה, מהי הגדולה שבה? איזה אירוע, יותר מכל אירוע אחר, מבטיח את שיבתו, ומדוע? (אל העברים ט' 28, קור"א ט"ו 12-27).

מובן שהתקווה הגדולה שלנו לביאת ישוע השנייה מסתמכת על פועלו של המשיח בעבורנו בביאתו הראשונה. אחרי הכול, איזו תועלת תהיה לביאתו הראשונה ללא השנייה? מבחינה מסוימת, ניתן לטעון שביאת המשיח הראשונה, על כל מה שישוע הגשים בה בעבורנו, אינה מושלמת ללא ביאתו השנייה. כתי הקודש מציגים לפעמים את הדימוי של כֹּפֶר בהתייחסות לצלב המשיח. ישוע העיד על עצמו: "כֹּשֶׁם שֶׁבֶן הָאָדָם לֹא בָּא כְּדִי שִׁשְׁרְתוּהוּ אֶלָּא כְּדִי לְשַׂרֵּת וְלָתֵת אֶת נַפְשׁוֹ כֹּפֶר בְּעַד רַבִּים." (מתי כ' 28). ישוע שילם במותו על הצלב כופר נפש. הוא שילם את הכופר על נפשותינו, כופר מלא, מוחלט, שישולם פעם אחת ולתמיד. בעת ובעונה אחת, מה הטעם לשלם כופר אם לא נבוא לקחת את מי ששילמנו בעבורו את הכופר ושתמורתו הוא שוחרר? תשלום הכופר אינו סוף הסיפור. בדיוק כשם שהורה יבוא לאסוף את ילדו שנחטף ושוחרר לאחר תשלום כופר, כך ישוע ישוב כדי לקחת את המאמינים שבעבורם הוא שילם מחיר כבד כל כך. לפיכך, ביאת המשיח הראשונה מעניקה לנו את האישוש הכביר ביותר לביאתו השנייה.

"איפה בואו המבטח?"

מראשית ימי הקהילה האדוונטיסטית, האדוונטיסטים האמינו שביאת המשיח השנייה ממשמשת ובאה, שהיא "קרובה יותר ממה שהאמנו בהתחלה". נכון לעכשיו, אנחנו עדיין כאן, רחוקים מרחק רב ממה שרבים בקהילתנו ציפו לו. כיצד עלינו להבין את ה"עיוכ" הזה? ראשית, איננו היחידים שציפיותיהם לגבי מועד שיבת האדון, לא התגשמו בהתאם למה שהם חשבו.

לדוגמה, חווה האמינה שהבטחת ה' בנוגע לגואל (ברא' ג' 15), תתגשם באמצעות הבן הבכור שייוולד לה. בבראשית ד' 1, חווה אומרת לאחר לידת בנה: "קנתי איש את ה'נה". כלומר, "רכשתי לי איש, בן זכר – ה'". היא טעתה; הבן שנולד לה היה קין, לא הגואל. המלך המשיח עתיד לבוא רק מקץ אלפי שנים.

"ביאת המשיח נובאה מראש בגן עדן. כשאדם וחווה שמעו לראשונה את ההבטחה בדבר הגואל, הם ציפו להתגשמותה המהירה. הם קיבלו בברכה ובשמחה את בנם בכורם, וקיוו שהוא יהיה הגואל. אבל בהתגשמות ההבטחה חל עיוכ. בני האדם הראשונים שקיבלו אותה ימותו בלי לחזות בהתגשמותה. מימי חנוך, ההבטחה הזו ששבה וניתנה לאבות האומה ולנביאים, שמרה על גחלת התקווה לביאת המשיח, אולם המשיח טרם בא." (אלן ג'. וויט, The Desire of Ages, עמ' 31).

קיראו את אל העברים י"א. איזו נקודה מחדד שאלו בפרק זה? כיצד היא עולה בקנה אחד עם סוגיית ה"עיוכ"? (שימו לב במיוחד לפס' 13, 39, 40).

כתבי הקודש גדושים בדוגמאות של אנשים שייחלו וציפו בלב שוקק להתגשמות הבטחות. ראו כמה זמן חיכה אברהם בציפייה להולדת הבן שהובטח לו; ראו כמה זמן ציפתה ישראל לשחרורה משעבוד מצרים. במזמורי התהילים שבה ומופיעה השאלה: "עד מתי, ה'?" מתי כבר תבוא הישועה? מובן שאל לנו להתפלא על ה"עיוכ" בשיבת המשיח, במיוחד לאור מה שכיפא כתב לפני כ-2000 שנה: "וְקִדְּםָם כָּל דְּעוֹ זֹאת, שְׂבָאֲחֵרִית הַיָּמִים יְבֹאוּ לְצִים הַמִּתְהַלְכִּים לְפִי מַאֲוִיָּהֶם הָאִישִׁיִּים וְיִתְלַצְצוּ לְאָמֹר: "איפה בואו המבטח? הרי מאז שמתנו האבות הכל ממשיך כמו שהיה מראשית הבריאה!" (פטר"ב ג' 3, 4).

האם חשבתם שהאדון כבר היה אמור לשוב אלינו? האם אתם מיואשים לפעמים נוכח ה"עיוכ" הזה, או שמא אתם מפקפקים בביאת המשיח השנייה? הגו בשפע הראיות שבידכם המאששות את שיבת המשיח, תוך הסתמכות על התובנה שבמור בני תמותה, תפיסת הזמן שלנו שונה לחלוטין מזו של אלוהים.

"אכן, אני בא מהר."

העובדה שישוע המשיח טרם שב אלינו היא ללא ספק הבסיס לחלק מעצותיו של שאול אל המאמינים בתסלוניםקי. מה מייעץ שאול לקהילה בתסלוניםקי? מה עליה לעשות בשעה שהיא מצפה לשיבת המשיח המובטחת? (תסל"ב ב').

מספר אירועים מסוימים חייבים להתרחש בהיסטוריה של האנושות לפני שיבת ישוע. עם זאת, התקווה שלנו לעתיד היא נפלאה.

ספר ההתגלות, הספר הכביר הגדוש "שיאים", מעניק לנו ראייה ל"עיכוב" שחל בזמן. מה צועקים בקול גדול הקולות מתחת למזבח בשעת פתיחת החותם החמישי? (ההתגלות ו' 9-11). מה נרמז כאן על סוגיית ה"עיכוב"?

קיראו את לוקס י"ב 42-48. כיצד מסייע לנו הכתוב בהבנת ה"עיכוב" הזה? יתרה מכך, איזו אזהרה חשובה נפיק ממנו לגבי עצמנו, שכן גם אנו עלולים להרגיש שסבלנותנו פוקעת?

אבל מה בנוגע לפסוקים הדנים בשיבתו המהירה או הקרובה של ישוע? לדוגמה: "הֲנִי בָּא מֵהָרָה. אֲשֶׁרִי הַשּׁוֹמֵר אֶת דְּבָרֵי הַנְּבוּאָה נֶשֶׁל הַסֵּפֶר הַזֶּה." (ההתגלות כ"ב 7). מבחינה אחת, כל עוד מדובר בחוויה האישית שלנו, ביאת המשיח השנייה תבוא "מהר" בדיוק כמו רגע מותנו. לאחר מותנו, לא משנה כמה זמן נישן בקבר – שנתיים, מאתיים שנה או אלפיים שנה – ברגע שעניינו נעצמות לנצח, הדבר הבא שנדע בן רגע, כהרף עין, יהיה שיבת ישוע. וכך, מזווית הראייה האישית שלנו, ממה שאנו חווים בעצמנו, ניתן לטעון שביאת המשיח השנייה תתרחש עם סיומם של החיים שלנו. על אף שביאת המשיח השנייה היא אירוע אוניברסלי ממשי שישפיע על העולם כולו, אנו נחוות אותו אך ורק באופן אישי.

האם גיליתם לאורך השנים שאתם "לוקחים את העולם בקלות רבה יותר", חשים בו נינוחים יותר, מתנחמים בהבליו, ומתמקדים פחות בביאתו השנייה של המשיח הממשמש ובאה? אם השבתם על השאלה הזו בחיוב, אתם לא לבד. כיצד נילחם בגטייה טבעית אך מסוכנת זו? הביאו את תשובותיכם לשיעור בשבת.

לימוד נוסף: "שנה נוספת חלפה כמעט בדרכנו אל הנצח. נותרו ימים ספורים עד שכולנו ניכנס לשנה החדשה. אחי ואחיותיי [במשיח], אם הזנחתם בדרך כלשהי את חובתכם, שובו בתשובה לפני ה' ושובו לדרך שממנה סטיתם. זיכרו כמה קצרים הם החיים שהוקצבו לכם. אינכם יודעים כמה מהר תסתיים תקופת המבחן שלכם. לכן, אל תאמרו ביומרת: 'היום או מחר נלך לעיר פלונית, נעשה שם שנה אחת, נסחר ונעשה הון'. לאלוהים יש אולי תוכניות אחרות בשבילכם. החיים הם אד ש'נראה לרגע ואחר כך נעלם'. אינכם יודעים באיזו מהירות תאבד ידכם את כישירונו, באיזו מהירות יאבד צעדכם הבוטח את יציבותו. גם בעיכוב של רגע טמונה סכנה. 'דירשו ה' בהימצאו, קיראוהו בהיותו קרוב. יעזוב רשע דרכו ואיש אוון מחשבותיו וישוב אל ה' וירחמם ואל אלוהינו כי ירבה לסלוח.' (אלן ג'י. ווייט, 23, Review and Herald, בדצמבר 1902) [ציטוטים מכתבי הקודש: איגרת יעקב ד' 13, 14; ישעיהו נ"ה 6, 7].

שאלות לדין:

- 1 דונו בכיתה בתשובות שנתתם לשאלה האחרונה בשיעור של יום חמישי. בנוסף, דונו באירוניה הטמונה בעובדה שככל שאנו חיים זמן רב יותר, כך קל לנו יותר להתחמק מן המחשבה על שיבת המשיח, ועם זאת, ככל שנישאר כאן, נתקרב יותר למועד שיבתו.
- 2 מהן הסיבות שבעטיין ישוע טרם שב? האם אנו אחראים ל"עיכוב" הזה? בין אם השבתם בחיוב או בשלילה על השאלה, כיצד תנמקו את תשובתכם?
- 3 מהי לדעתכם הסיבה הגדולה ביותר לביטחון בהבטחה על שיבת המשיח השנייה?
- 4 חרף המחלוקת הרבה במדע בדבר מוצא האדם, מדענים רבים טוענים שהסיכויים שהאנושות, העולם ואפילו היקום ימשיכו להתקיים לאורך זמן, הם קלושים. לתחזיתם, היקום יכלה את עצמו ולא יומיר שום שרידי חיים. כאדוונטיסטים, אנו מאמינים שסיכוי של היקום לשרוד לטווח ארוך הם בדיוק ההפך: הם טובים ונפלאים. הנקודה היא, שאם המדע חוזה את קץ היקום בצורה מוטעית כל כך, מדוע שנבטח בתובנה שלו לגבי מוצא הקיום, שוודאי אינה מדויקת יותר? הדבר נכון במיוחד לאור העובדה שהתובנה הרווחת במדע לגבי ראשית הקיום, המתמקדת בכוחות ובגורמים שונים ובכללם אבולוציה, מתכחשת לבואר ולתוכנית תבונית בעלת תכלית או כוונה בבריאה עצמה. האם אפשר לטעות יותר מזה?

לסיכום: יש לנו סיבות טובות לבטוח בשיבת המשיח, יהיה אשר יהיה מועד שיבתו.

NORTHERN ASIA-PACIFIC DIVISION

